

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Члан 1.

У Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), у члану 1. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„У сврху омогућавања остварења интереса јавности да зна, сви органи јавне власти треба да јавно објављују и тиме јавности учине доступним све информације о свом раду које се, у складу са одредбама овог закона, сматрају информацијама од јавног значаја.

Сви појмови који су у овом закону употребљени у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.”.

Члан 2.

Члан 3. мења се и гласи:

„Члан 3.

Орган јавне власти (у даљем тексту: орган власти) у смислу овог закона јесте:

- 1) орган Републике Србије;
- 2) орган аутономне покрајине;
- 3) орган општине, града, градске општине и града Београда;
- 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става;
- 5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог члана са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања;
- 6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог члана са 50% или више акција или удела у збиру;
- 7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог става;
- 8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности;
- 9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења;
- 10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог става, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.”.

Члан 3.

Назив изнад члана 9. и члан 9. мењају се и гласе:

„Живот, здравље, лична безбедност, правосуђе, одбрана земље, национална и јавна безбедност, економска добробит земље, тајна, интелектуална и индустријска својина, уметничка, културна и природна добра и животна средина

Члан 9.

Орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме:

1) угрозио живот, здравље, безбедност или које друго важно добро неког лица;

2) угрозио, омео или отежао спречавање или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење предистражног поступка, вођење судског поступка, извршење пресуде или спровођење казне, вођење поступака у смислу закона којим је уређена заштита конкуренције, или који други правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење, до окончања поступка;

3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност, међународне односе или прекршио правила међународног арбитражног права;

4) битно умањио способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије или угрозио или би могао угрозити спровођење монетарне, девизне или фискалне политике, финансијску стабилност, управљање девизним резервама, надзор над финансијским институцијама или издавање новчаница и кованог новаца;

5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну, или податак добијен у поступку заступања за чије објављивање заступани није дао одобрење, у складу са законом којим се уређује рад правобранилаштва, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна;

6) повредио право интелектуалне или индустријске својине, угрозио заштиту уметничких, културних и природних добара;

7) угрозио животну средину или ретке биљне и животињске врсте.”

Члан 4.

У члану 10. став 1. после речи: „објављена и” додаје се реч: „јавно”, а речи: „у земљи или на интернету” бришу се.

Члан 5.

Члан 12. мења се и гласи:

„Члан 12.

Ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу којима орган власти није дужан тражиоцу да омогући приступ, орган власти ће тражиоцу омогућити приступ делу документа који садржи само издвојену информацију, и обавестиће га да остала садржина документа није доступна, у складу са законом.”

Члан 6.

Назив изнад члана 13. и члан 13. бришу се.

Члан 7.

Члан 14. мења се и гласи:

„Члан 14.

Орган власти може тражиоцу ограничити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на заштиту података о личности, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим:

- 1) ако је лице на то пристало;
- 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о јавном функционеру у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при обављању јавних функција и ако је информација везана за вршење његове јавне функције;
- 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем дало повода за тражење информације.

Информације од јавног значаја из документа који садржи податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује заштита података о личности и овим законом.”.

Члан 8.

У члану 15. став 2. после речи: „презиме” ставља се запета и додају речи: „односно назив”.

У ставу 5. после речи: „дужно је да,” додају се речи: „најкасније у року од осам дана од дана пријема захтева,”.

У ставу 6. речи: „у одређеном року, односно у року од 15 дана” замењују се речима: „у року који му одреди орган власти, а који не може бити краћи од осам ни дужи од 15 дана”, а реч: „закључак” замењује се речју: „решење”.

Члан 9.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

Орган власти је дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа. Копија документа је упућена тражиоцу даном напуштања писарнице органа власти од кога је информација тражена односно даном упућивања електронске поште.

Ако се захтев односи на информацију за коју се, на основу података који су наведени у захтеву, може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва или животне средине, орган власти мора да обавести тражиоца о поседовању те информације, да му стави на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно да му изда копију тог документа најкасније у року од 48 сати од пријема захтева.

Ако орган власти утврди да се захтев односи на информације које су садржане у великом броју докумената, услед чега би поступање органа у року из става 1. овог члана било отежано, може, у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, обавестити тражиоца о томе и понудити му да захтев прецизира или да оствари увид у документе пре него што одреди које су му копије докумената потребне.

Ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. овог члана обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да, најкасније у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, тражиоцу достави обавештење о разлозима због којих није у могућности да по захтеву поступи у року из става 1. овог члана и одреди накнадни рок, који не може бити дужи од 40 дана од дана пријема уредног захтева, у којем ће поступити по захтеву.

Ако се захтев односи на увид, односно добијање копије документа који садржи информацију која представља тајни податак одређен од стране другог органа власти, орган власти ће у року од осам дана од дана пријема, захтев доставити органу власти који је одредио тајност податка на поступање по захтеву и о томе обавестити подносиоца захтева. Рок из овог члана за поступање по захтеву од стране органа власти који је одредио тајност податка почиње да тече од дана достављања.

Ако се захтев односи на информацију која представља тајни податак чију тајност је одредио орган власти који одлучује о захтеву и ако орган власти утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, донеће одлуку о престанку тајности податка, у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података, и подносиоцу захтева омогућити приступ траженој информацији.

Орган власти ће заједно са обавештењем о томе да ће тражиоцу ставити на увид документ који садржи тражену информацију, односно издати му копију тог документа, саопштити тражиоцу време, место и начин на који ће му информација бити стављена на увид, износ нужних трошкова израде копије документа, а у случају да не располаже техничким средствима за израду копије, упознаће тражиоца са могућношћу да употребом своје опреме изради копију.

Увид у документ који садржи тражену информацију врши се у службеним просторијама органа власти.

Тражилац може из оправданих разлога тражити да увид у документ који садржи тражену информацију изврши у друго време од времена које му је одредио орган од кога је информација тражена.

Лицу које није у стању да без пратиоца изврши увид у документ који садржи тражену информацију, омогућиће се да то учини уз помоћ пратиоца.

Ако удовољи захтеву, орган власти неће издати посебно решење, него ће о томе сачинити службену белешку.

Ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Ако се захтев односи на информацију која представља тајни податак чију тајност је одредио орган власти који одлучује о захтеву, или информација

представља пословну или професионалну тајну, у образложењу решења из става 12. овог члана наводе се и разлози за одређивање тајности и разлози због којих податак и даље треба да се чува као тајни, односно разлози због којих је податак одређен као пословна или професионална тајна.

Од обавеза поступања у складу са одредбама овог члана ослобођено је правно лице из члана 3. тачка 10) овог закона које је све информације које се односе на активности финансиране средствима органа власти из члана 3. тач. 1) до 7) овог закона доставило органу који је финансирао те активности или органу власти надлежном за контролу тог финансирања.”.

Члан 10.

У члану 22. став 1. тачка 2) речи: „став 2.” замењују се речима: „ст. 1. до 3.”.

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Против решења Повереника којим се одлучује о захтеву који је поднет Поверенику као органу власти, не може се изјавити жалба.”.

У досадашњем ставу 2, који постаје став 3, речи: „Врховног суда Србије” замењују се речима: „Врховног касационог суда”, а после речи: „Уставног суда”, додаје се запета и речи: „Народне банке Србије”.

У досадашњем ставу 3, који постаје став 4, речи: „става 2.” замењују се речима: „ст. 2. и 3.”, а речи: „о чему суд по службеној дужности обавештава Повереника” бришу се.

После досадашњег става 3, који постаје став 4, додаје се став 5. који гласи:

„О покретању управног спора против решења из става 3. овог члана суд по службеној дужности обавештава Повереника.”.

Члан 11.

Члану 24. мења се и гласи:

„Члан 24.

Повереник доноси решење без одлагања, а најкасније у року од 60 дана од дана пријема жалбе, пошто омогући органу власти да се писмено изјасни, а по потреби и тражиоцу.

Изузетно од става 1. овог члана, по жалби због непоступања органа власти у складу са чланом 16. став 2. овог закона, Повереник доноси решење у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом.

Када утврди да је жалба основана, Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана, Повереник ће решењем наложити органу власти да у одређеном року поступи по захтеву.

Ако у поступку по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак из члана 9. тачка 5. овог закона Повереник утврди да

су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података, донеће решење којим се жалба усваја, а органу власти налаже да опозове тајност траженог податка и подносиоцу захтева омогући приступ том податку.

У поступку по жалби из става 7. овог члана, Повереник је дужан да изврши увид у списе предмета на који се жалба односи ради потпуног утврђивања чињеничног стања неопходног за решавање по жалби.

Ако орган власти, након изјављене жалбе због непоступања по захтеву, а пре доношења одлуке по жалби, тражиоцу омогући приступ информацијама или по захтеву на други начин поступи, Повереник ће донети решење и обуставити поступак по жалби. Поступак по жалби се обуставља и када тражилац одустане од жалбе.

У случају доношења решења из става 6. овог члана због непоступања по захтеву, Повереник, у складу са законом који регулише прекршајни поступак, издаје прекршајни налог због прекршаја из члана 47. овог закона.”.

Члан 12.

Члан 26. мења се и гласи:

„Члан 26.

Органи власти су дужни да Поверенику, на његов захтев и у року који он одреди, а који не може бити дужи од 15 дана, доставе све податке неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за доношење решења из чл. 24. и 25. овог закона, као и за одлучивање о подношењу захтева за покретање прекршајних поступака који су у вези са тим решењима.

Поверенику ће, ради утврђивања чињеничног стања из става 1. овог члана, бити омогућен приступ сваком носачу информације на који се овај закон примењује.

Орган надлежан за вођење евиденција о пребивалишту и боравишту грађана и јединственом матичном броју грађана дужан је да Поверенику, на његов захтев, достави податке из тих евиденција који су неопходни за изрицање прекршајног налога и подношење захтева за покретање прекршајног поступка.”.

Члан 13.

У називу изнад члана 27, речи: „и закључка” бришу се.

У члану 27. став 1. речи: „и закључка” бришу се.

Члан 14.

У члану 28. речи: „административно” у одређеном падежу замењују се речју: „управно”, у одговарајућем падежу.

У ставу 2. после речи: „управни поступак” тачка се замењује запетом и додају речи: „осим ако је овим законом другачије одређено.”.

Члан 15.

После члана 28. додају се чл. 28а и 28б, који гласе:

„Члан 28а

Повереник ће принудити извршеника – орган власти да испуни обавезе из решења Повереника посредном принудом, изрицањем новчаних казни.

Новчана казна се изриче решењем.

Новчана казна се изриче у распону од 20.000 до 100.000 динара и може бити изречена више пута.

Изречену новчану казну извршава суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење.

Изречене новчане казне представљају приход буџета Републике Србије.

Члан 28б

Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје предвиђене овим законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај.

Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против органа власти пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора ако жалба Поверенику није допуштена.

У случају из става 2. овог члана, тражилац информације је дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно управној инспекцији, ако је вођен управни спор.

Ако Повереник, односно управна инспекција у року од осам дана не одговори тражиоцу информације на захтев из става 3. овог члана или му одговори да нема основа за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, тражилац информације је овлашћен да сам поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако Повереник, односно управна инспекција поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, на захтев тражиоца информације или на сопствену иницијативу, дужан је да о евентуалном одустајању од тог захтева обавести тражиоца информације, у року од осам дана од дана одустајања од захтева, да би тражилац информације могао да настави поступак.”.

Члан 16.

У члану 29. додају се ст. 2. и 3. који гласе:

„Повереник може образовати канцеларије и ван свог седишта.

Актом о организацији и систематизацији послова стручне службе Повереника уређује се обављање послова у канцеларијама.”.

Члан 17.

Члан 30. мења се и гласи:

„Члан 30.

Народна скупштина бира Повереника већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за државну управу (у даљем тексту: Одбор).

Повереник се бира на време од осам година, без могућности поновног избора на ову дужност.

Председник Народне скупштине расписује јавни позив свим заинтересованим лицима да се пријаве за кандидата за Повереника (у даљем тексту: Јавни позив).

Јавни позив се, истог дана, објављује на веб презентацији Народне скупштине и у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије, најкасније 180 дана пре истека мандата претходног Повереника, односно најкасније 30 дана по доношењу одлуке о престанку дужности Повереника у смислу члана 31. овог закона.

Пријава на Јавни позив доставља се у писменом облику и мора да садржи лично име, адресу пребивалишта, број телефона за контакт, адресу за пријем електронске поште и потпис заинтересованог лица, а уз пријаву се достављају биографија и докази о испуњености прописаних услова за избор за Повереника.

Рок за пријављивање на Јавни позив траје 30 дана од дана објављивања Јавног позива.

У року од 15 дана од истека рока за пријављивање на Јавни позив, Одбор утврђује и на веб презентацији Народне скупштине објављује списак пријављених лица који испуњавају услове за избор за Повереника, са њиховим биографијама.

У року из става 7. овог члана, Одбор доставља позив посланичким групама у Народној скупштини да са списка пријављених лица који испуњавају услове за избор за Повереника предложе кандидата за Повереника.

Кандидата за Повереника Одбору има право да предложи свака посланичка група у Народној скупштини.

Посланичка група може да предложи кандидата за Повереника тек по истеку 15 дана од дана објављивања списка пријављених лица који испуњавају услове за избор за Повереника.

Више посланичких група могу да предложе заједничког кандидата за Повереника.

Пре утврђивања предлога за избор Повереника, Одбор са кандидатима које су предложиле посланичке групе обавља јавни разговор на којем се кандидатима омогућује да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања дужности Повереника.

Предлог за избор Повереника утврђује се већином гласова од укупног броја чланова Одбора.

Образложени предлог за избор Повереника Одбор подноси Народној скупштини најкасније 60 дана пре истека мандата претходног Повереника, односно у року од 90 дана од дана доношења одлуке о разрешењу, односно о утврђивању дана престанка дужности Повереника.

За Повереника се бира лице с признатим угледом и стручношћу у области заштите и унапређења људских права.

Повереник може бити лице које испуњава услове за рад у државним органима, које је завршило правни факултет и има најмање десет година радног искуства.

Повереник не може да обавља другу јавну функцију или професионалну делатност, као и другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност.

Повереник не може бити члан политичке странке.

Ако предложени кандидат за Повереника не добије потребну већину гласова свих народних посланика, нови поступак избора се покреће у року од 15 дана од дана када Народна скупштина није изабрала Повереника.”

Члан 18.

Члан 31. мења се и гласи:

„Члан 31.

Поверенику дужност престаје:

- 1) истеком мандата;
- 2) смрћу;
- 3) на лични захтев;
- 4) губитком држављанства;
- 5) ако му правноснажном судском одлуком буде ограничена пословна способност;
- 6) ако правноснажно буде осуђен на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 7) разрешењем.

Поверенику који у току мандата испуни услове за старосну пензију у складу са законом, дужност престаје истеком мандата.

У случају престанка дужности Повереника из разлога наведених у ставу 1. тач. 2) до 6) овог члана, Народна скупштина, без расправе, већином гласова свих народних посланика, доноси одлуку којом утврђује дан престанка дужности Повереника.

Повереник се разрешава:

- 1) ако нестручно или несавесно обавља своју дужност;
- 2) ако буде изабран, постављен или именован на другу јавну функцију;
- 3) ако започне обављање дужности, радње или професионалне делатности без сагласности државног органа надлежног за одлучивање о сукобу интереса при вршењу јавних функција;
- 4) ако постане члан политичке странке.

Поступак за разрешење Повереника покреће се на образложени предлог једне трећине народних посланика.

Одбор утврђује да ли постоје разлози за разрешење. Ако утврди да нема разлога за разрешење, Одбор о томе обавештава Народну скупштину. Ако утврди да има разлога за разрешење, Одбор подноси предлог одлуке о разрешењу Народној скупштини.

Повереник има право да се на седници Одбора и Народне скупштине, на којој се разматра предлог за његово разрешење, обрати народним посланицима.”.

Члан 19.

У члану 32. став 3. речи: „Врховног суда” замењују се речима: „Врховног касационог суда”.

Члан 20.

Члан 33. мења се и гласи:

„Члан 33.

Повереник има заменика за слободан приступ информацијама од јавног значаја, кога бира Народна скупштина, већином гласова свих народних посланика, на предлог Повереника.

За заменика Повереника може бити изабрано лице које испуњава услове прописане овим законом за избор Повереника.

Заменик Повереника бира се за време од осам година, без могућности поновног избора на ову дужност.

Заменик Повереника обавља дужности Повереника у случају његовог одсуства или спречености, као и у случају престанка дужности из разлога наведених у члану 31. овог закона.

Заменику Повереника престаје дужност на начин предвиђен за престанак дужности Повереника.

Поступак за разрешење заменика Повереника покреће се и на иницијативу Повереника.

Заменик Повереника има право на плату у висини од 90% од плате Повереника.”.

Члан 21.

Члан 34. мења се и гласи:

„Члан 34.

Повереник има стручну службу која му помаже у вршењу његових надлежности.

Повереник доноси општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе у складу са буџетским средствима опредељеним за његов рад.

О доношењу општег акта из става 2. овог члана Повереник обавештава Народну скупштину, у року од 15 дана од дана његовог доношења.

Повереник самостално одлучује, у складу са законом, о пријему лица у радни однос у стручну службу, руковођен потребом професионалног и делотворног вршења своје надлежности.

На права и дужности запослених у стручној служби Повереника примењују се прописи који уређују права и дужности државних службеника и намештеника.

Средства за рад Повереника и стручне службе обезбеђују се у буџету Републике Србије.”.

Члан 22.

У члану 35. став 1. тачка 4) речи: „државним органима” замењују се речима: „органима власти”.

После тачке б) додаје се нова тачка ба) која гласи:

„ба) даје мишљење на нацрте закона и предлоге других прописа, као и докумената јавних политика, ако се њима уређују питања која су од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;”.

У ставу 2. после речи: „општих аката” додају речи: „којима се уређују питања од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја.”.

Члан 23.

У називу изнад члана 38. речи: „и заштита извора информације од јавног значаја” бришу се.

Члан 38. мења се и гласи:

„Члан 38.

Руководилац органа власти може да одреди једног или више запослених (у даљем тексту: овлашћено лице) за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Органи јединице локалне самоуправе односно градске општине могу да одреде заједничко овлашћено лице за поступање по захтевима упућеним тим органима. Више јавних бележника или јавних извршитеља може да одреди заједничко овлашћено лице за поступање по захтевима, из реда запослених код тих јавних бележника, односно јавних извршитеља.

Овлашћено лице:

1) обавештава тражиоца о поседовању информација и обезбеђује увид у документ који садржи тражену информацију, односно доставља информацију на одговарајући начин, одбија захтев решењем, пружа тражиоцима неопходну помоћ за остваривање њихових права утврђених овим законом;

2) предузима мере за унапређење праксе поступања са носачима информација, праксе одржавања носача информација, као и праксе њиховог чувања и обезбеђења;

3) предузима мере потребне за упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона.

Сви запослени у органу власти дужни су да овлашћеном лицу пруже сву неопходну помоћ и доставе потпуне и тачне информације неопходне за поступање по захтеву.

Ако овлашћено лице из става 1. овог члана није одређено, за поступање по захтеву и предузимање мера из става 3. тач. 2) и 3) овог члана надлежан је руководилац органа власти.”.

Члан 24.

Члан 39. мења се и гласи:

„Члан 39.

Орган власти из члана 3. тач. 1) до 7) овог закона израђује информатор о свом раду, који садржи нарочито:

1) основне податке о органу и информатору (укључујући радно време и информацију о приступачности особама са инвалидитетом објекта које користи орган);

2) организациону структуру (органиграм);

3) имена, податке за контакт и опис функција руководиоца организационих јединица;

4) опис правила у вези са јавношћу рада;

- 5) опис надлежности, овлашћења и обавеза;
- 6) опис поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза;
- 7) за колегијалне органе, податке о одржаним седницама и опис начина доношења одлука;
- 8) навођење прописа које орган примењује у свом раду и прописа за чије доношење је надлежан;
- 9) навођење стратегија, програма, планова и извештаја које је донео орган;
- 10) навођење аката из тач. 8) и 9) овог става који су у поступку припреме од стране органа;
- 11) списак услуга које орган пружа заинтересованим лицима;
- 12) поступак ради пружања услуга из тачке 11) овог става;
- 13) преглед података о пруженим услугама из тачке 11) овог става;
- 14) финансијске податке (податке о буџету, односно финансијском плану и изворима прихода);
- 15) податке о јавним набавкама, укључујући план јавних набавки и списак закључених уговора о набавкама добара, услуга, радова и непокретности, са вредностима закључених уговора, датумом закључења и роком трајања;
- 16) податке о државној помоћи (са подацима о субјектима субвенција и донација и њиховим износима);
- 17) податке о извршеним инспекцијама и ревизијама пословања органа;
- 18) податке о исплаћеним платама, зарадама и другим примањима, укључујући податке о платама органа руковођења, односно управљања и руководиоца организационих јединица;
- 19) податке о средствима рада и објектима које орган поседује, односно користи;
- 20) чување носача информација;
- 21) врсте информација у поседу, укључујући садржај база података и регистара којима рукује орган;
- 22) врсте информација којима орган власти омогућава приступ;
- 23) списак најчешће тражених информација од јавног значаја;
- 24) информације о подношењу захтева, са адресама за пријем поште и електронске поште и подацима о роковима за поступање по захтеву, праву на правно средство и лицу надлежном за поступање по захтеву.

Информатор се израђује у електронском и машински читљивом облику, а објављује се путем јединственог информационог система информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са упутством Повереника из члана 40. овог закона.

Машински читљив облик је облик електронски меморисаног записа структуриран тако да га програмска апликација може лако идентификовати, препознати и из њега издвојити одређене податке, укључујући појединачне податке и њихову унутрашњу структуру.

Орган власти редовно врши проверу тачности и потпуности података објављених у информатору и, најкасније 30 дана од настанка промене, ажурира информатор вршењем одговарајућих промена.

У случају да орган власти пропусти да изради и ажурира информатор о свом раду, у складу са одредбама овог закона, Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај из члана 46. став 1. тачка 6) овог закона.”.

Члан 25.

У чл. 40. и 42. речи: „државни орган” у одређеном падежу замењују се речима: „орган власти” у одговарајућем падежу.

Члан 26.

У члану 43. став 1. речи: „државни орган” замењују се речима: „орган власти”, а број: „20.” замењује се бројем: „31.”.

У тачки 4) реч: „објављивања” замењује се речима: „израде и ажурирања”.

У тачки 6) тачка на крају текста се замењује тачком и запетом.

После тачке 6) додају се нове тач. 6а)–6г) које гласе:

„6а) руководиоцу органа власти и овлашћеном лицу;

6б) броју поднетих захтева који се односе на информације о здрављу становништва или заштити животне средине из члана 16. став 2. овог закона;

6в) броју поднетих захтева који се односе на информације о располагању јавним средствима;

6г) броју поднетих захтева који се односе на информације из надлежности тог органа власти.”.

У ставу 2. после речи: „удружења” реч: „грађана” брише се.

После става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Повереник ближе прописује образац и начин достављања извештаја из става 1. овог члана.

У случају да орган власти пропусти да Поверенику поднесе годишњи извештај из става 1. овог члана, Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај из члана 46. став 1. тачка 9) овог закона.”.

Члан 27.

Члан 46. мења се и гласи:

„Члан 46.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај руководиоца органа власти ако орган власти:

1) не саопшти, односно не омогући увид у истиниту и потпуну информацију, а оспорава истинитост и потпуност објављене информације (члан 11);

2) одбије да прими захтев тражиоца (члан 15. став 1);

3) не води посебну евиденцију усмених захтева (члан 15. став 7);

4) не омогући Поверенику приступ носачу информације (члан 26. став 2);

- 5) не поступи по решењу Повереника (члан 28. став 1);
- 6) пропусти да изради и ажурира информатор о свом раду (члан 39);
- 7) не одржава носач информације у складу са овим законом (члан 41);
- 8) не спроводи обуку запослених и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима утврђеним овим законом (члан 42);
- 9) пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику о радњама тог органа, предузетим у циљу примене овог закона, са прописаним подацима (члан 43);
- 10) спречи управног инспектора у вршењу инспекцијског надзора и не изврши решење управног инспектора (члан 45. став 2).

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај овлашћено лице органа власти ако:

- 1) приступ информацијама условљава доказивањем оправданог или другог интереса (члан 4);
- 2) поступи противно начелу једнакости (члан 6);
- 3) дискриминише новинара или јавно гласило (члан 7);
- 4) не означи носач информације, где је и када тражена информација објављена (члан 10. став 2);
- 5) по захтеву достави непотпуне или нетачне информације (члан 16);
- 6) приступ информацијама условљава уплатом трошкова у износу већем од прописаног (члан 17);
- 7) не изда информацију у траженом облику, а има техничких могућности за то (члан 18. ст. 2. и 3);
- 8) неосновано одбије да изда копију документа са информацијом на језику на којем је поднет захтев (члан 18. став 4);
- 9) на било који други начин, супротно одредбама овог закона, онемогућава остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (члан 22. став 1. тачка 6).

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај запослени у органу власти ако овлашћеном лицу не достави информације неопходне за поступање по захтеву, односно ако му достави непотпуне или нетачне информације (члан 38. став 4).

Није одговорно за прекршај овлашћено лице које је поступало по налогу руководиоца органа власти и предузело све радње које је на основу закона, другог прописа или акта било дужно да предузме да би спречило извршење прекршаја.

Ако овлашћено лице није одређено, за прекршаје из става 2. овог члана одговоран је руководилац органа власти.”.

Члан 28.

Члан 47. мења се и гласи:

„Члан 47.

Новчаном казном у износу од 30.000 динара казниће се за прекршај овлашћено лице, односно руководилац органа, ако не поступи по захтеву у складу са роковима из члана 16. овог закона (ћутање управе).”.

Члан 29.

Члан 48. брише се.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 30.**

Поступци за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја започети пре почетка примене овог закона, окончаће се по одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

Члан 31.

Повереник ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона издати нов приручник из члана 37. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) и ново упутство за израду и објављивање информатора из члана 40. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), као и прописати и објавити образац извештаја из члана 26. овог закона (измењени и допуњени члан 43. Закона).

Члан 32.

Органи власти који у складу са чланом 24. овог закона (измењени члан 39. Закона) имају обавезу израђивања информатора о раду, дужни су да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона израде информаторе у складу са одредбама тог члана 24.

Годишњи извештај за 2021. годину органи власти из члана 2. овог закона (измењени члан 3. Закона) поднеће у складу са одредбама члана 43. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

Члан 33.

Повереник и заменик Повереника који су изабрани у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) настављају да врше дужност до истека мандата на које су изабрани.

Члан 34.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује по истеку три месеца од дана ступања на снагу.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја садржан је у члану 51. став 2. Устава Републике Србије према коме свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: Закон) је од свог доношења 2004. године до данас три пута мењан, при чему су измене биле усмерене ка усклађивању са новим Уставом проглашеним 2006. године (прописивање квалификоване већине за избор и престанак дужности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и заменика Повереника) или на отклањање уочених проблема у његовој дотадашњој примени (извршење одлука Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, промене надлежног министарства за вршење надзора, измене одређених процесних и казних одредаба). Приликом наведених измена, изостајали су захвати који су неопходни не само у сврху усклађивања са законима који су у међувремену доношени а од значаја су за остваривање права јавности да зна (нпр. Закон о тајности података и Закон о заштити података о личности), већ и са становишта развоја људских права и примене међународних докумената и праксе већине земаља Европске уније.

Такође, примена у пракси је указала на потребу да се Закон иновира и развија, будући да се показало да нека питања нису уређена или су уређена на неадекватан начин, због чега се и предлажу одговарајуће измене и допуне Закона. То се, пре свега, односи на питања: проактивног објављивања информација од стране органа власти на њиховим веб презентацијама, унапређење и повећање транспарентности података које се објављују у информатору о раду, проширење круга лица на која се закон односи, прецизирање поступка избора и престанка дужности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник), управно извршење решења Повереника, као и друге измене које свеобухватно унапређују остваривање права јавности на приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији.

Иако је Закон још од самог његовог доношења добијао највише оцене квалитета њиме успостављених стандарда у овој области, на потребу његовог побољшавања у интересу права јавности да зна и јачања демократског и отвореног друштва, указивао је и сам Повереник од 2012. године.

Једна од кључних слабости у примени Закона је „ћутање” органа јавне власти, односно игнорисање добијених захтева за приступ информацијама, што за последицу има обраћање тражилаца информација Поверенику. Према годишњим извештајима о раду Повереника, највећи број жалби Поверенику изјављује се због непоступања по захтевима тражилаца информација, као и због достављања негативног одговора, без доношења образложених решења о разлозима одбијања и са поуком о правном средству. Тако је Повереник у 2019. години решио 5.188 жалби, од чега је њих 4.604 или 88,74% изјављено управо због игнорисања захтева тражилаца информација или достављања негативног

одговора. Према Извештају Повереника за 2020. годину, проценат ових жалби у тој години био је 53,23% (1.908 у односу на укупан број од 3.584 жалбе).

Такође, према извештајима Повереника, у примени Закона са аспекта остваривања његових надлежности евидентирано је да постоје тешкоће у управним извршењима његових решења, неадекватна одговорност и отежано спровођење овлашћења Повереника.

Осим наведеног, примена Закона је указала на одређену појаву која се може подвести под злоупотребу права из Закона од стране тражилаца информација (што се констатује и у Извештају Повереника за 2020. годину). Наиме, велики је број захтева тражилаца информација за покретање прекршајних поступака због прекршаја предвиђених Законом, без претходног подношења жалби Поверенику, што би представљало логичан пут ка добијању тражених информација. Овакво поступање изазива сумњу да подношење захтева за приступ информацијама није имало своју законом претпостављену сврху, а то је информисање о раду органа власти, већ да је представљало начин да се кроз прекршајни поступак оствари право на накнаду трошкова покретања и учешћа у поступку.

У складу са наведеним, предложене измене закона имају сврху успостављања механизма, који треба да доведу до тога да органи власти поступају у складу са својим законским обавезама (пре свега, да одговарају на примљене захтеве), као и да тражиоци информација своја права из Закона остварују искључиво у сврху која је предвиђена Законом, а то је доступност информација о раду органа власти. Ти механизми су, пре свега, оличени у одредбама о управном извршењу решења Повереника, овлашћењу Повереника да подноси захтеве за покретање прекршајних поступака и увођење прекршајног налога.

На плану општег унапређења приступа јавности информацијама о раду органа и организација које су директно или индиректно (кроз финансирање) повезани са државом, предложеним изменама односно допунама Закона се предвиђа проширење круга субјеката који подлежу обавезама из Закона, као и унапређење система израде и објављивања информатора о раду органа власти, у складу са принципом проактивне транспарентности који подразумева објављивање што већег броја информација о раду органа власти.

Повећање круга субјеката на које се Закон односи и њихово изједначавање у свеобухватности испуњавања законских обавеза, имаће изузетно велики утицај на подизање нивоа информисаности о раду јавног сектора. Имајући у виду предложене измене члана 3. Закона, као и реформу информатора и садржаја годишњих извештаја који се подnose Поверенику, корпус доступних информација о раду јавне управе ће бити у значајној мери повећан.

Доношење измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја предвиђено је ревидираним Акционим планом за Преговарачко поглавље 23 у поступку приступања Републике Србије Европској унији, из јула 2020. године (Активност 2.2.5.2).

Такође, Акционим планом за спровођење нове Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период 2021-2025. година предвиђене су измене и допуне Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ради унапређења одговорности и транспарентности у раду органа јавне власти.

Измене овог закона су предвиђене и Акционим планом за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2020-2022. година.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

• ЧЛАН 1.

Чланом 1. Предлога закона се, кроз допуне члана 1. Закона, начелно одређује да сви органи јавне власти треба да јавно објављују и тиме јавности учине доступним све информације о свом раду. Увођењем ове опште клаузуле жели се дати предност проактивном објављивању као примарном каналу за стављање свих информација од јавног значаја на располагање јавности, са циљем да се на овај начин убудуће утиче на смањивање броја поднетих захтева органима власти. Истим чланом се уводи и употреба родно осетљивог језика у овај закон.

• ЧЛАН 2.

Овим чланом је јасније дефинисан појам органа јавне власти из члана 3. Закона, проширен је круг лица којима се утврђује овај статус, полазећи од реалне ситуације да постоје или су установљене нове категорије лица, попут јавних бележника и сл. која имају значајна јавна овлашћења, а на које се Закон није односио или друга лица којима није законом поверено вршење јавних овлашћења, али их фактички имају на основу уговора, оснивачких или других аката органа власти (нпр. комуналне делатности).

Осим тога, актуелни текст Закона приликом одређивања круга лица која се сматрају органом власти прави две категорије таквих органа, при чему за једну од њих („државни орган”) одређује већи број обавеза (нпр. израда информатора и подношење извештаја Поверенику). Показало се да је оваква разлика неоправдана у многим случајевима и да би је требало отклонити јер сужава обим остваривања права. Поред тога, значај појединих органа јавне власти који нису обухваћени појмом „државни орган” може бити далеко већи од појединих „државних органа”.

Предлогом закона је предвиђено да се у органе власти, уз јединице локалне самоуправе (општине, градове и град Београд) уврсте и органи градских општина, с обзиром на значај и обим информација којима располажу, да би се растеретиле централне градске управе и да би се убрзао процес добијања информација поводом поднетих захтева.

Посебно се прецизира досадашња дефиниција „правног лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган”, тако што се наводи да под органе власти спадају и јавна предузећа, установе, организације и друга правна лица, која су основана прописом или одлуком органа Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, укључујући ту и градске општине.

Даље, законом се прецизира да у круг органа јавне власти спадају и привредна друштва у већинском државном власништву, под којим се подразумева већинско власништво било ког од раније наведених органа власти, појединачно или у збиру. Међутим, битна новина у односу на досадашњи закон јесте проширење круга обвезника закона и на тзв. „ћерке фирме”, односно на привредна друштва која су у већинском власништву или под управљачком контролом поменутих привредних друштава али и других

органа власти, заједно или појединачно, као и на друга правна лица која су основана од стране свих наведених привредних друштава.

Такође, Предлогом закона се прецизира питање обима информација које би требало да пружају она правна лица која обављају неке делатности од општег интереса, имају јавна овлашћења или која су финансирана од стране органа јавне власти. Реч је о правним лицима или предузетницима који обављају делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, субјектима који имају јавна овлашћења или удружењима, која, поред информација које су несумњиво од јавног значаја, располажу и многим информацијама које ни на који начин нису у вези са обављањем јавног посла или финансирањем из јавних извора. За таква правна лица предвиђено је да имају својство органа јавне власти и обавезе у односу на оне информације које се односе на обављање јавног посла или финансирање из јавног извора, а не и за све информације које су у њиховом поседу.

Овим чланом се предлаже да из круга обвезника закона изузму цркве и верске заједнице, имајући у виду да би у овим случајевима било практично немогуће утврдити да ли је у одређеној години финансирање било претежно из јавних или других извора, што је основ за утврђивање подложности одредбама овог закона.

• ЧЛАН 3.

Предложеним новим чланом 9. основног закона врши се прецизирање неколико значајних изузетака у којима је могуће ускраћивање права на приступ информацијама од јавног значаја, у циљу отклањања нејасноћа у погледу домашаја постојећих одредби члана 9. Закона.

Уводна реченица је измењена у циљу прецизирања да изузеци од остваривања права нису апсолутни, чиме би се ова одредба ускладила са чланом 8. Закона који уређује ограничења права у складу са Уставом Републике Србије и Конвенцијом о основним људским правима. На тај начин омогућава се примена начела сразмерности ограничавања права, чак и у случајевима када би интерес права био супротстављен интересу заштите живота неког лица, будући да нужно не би морао да у целости искључи остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја.

У тачки 2) се, уз увођење заштите и поступака пред Комисијом за заштиту конкуренције, услед њихове осетљивости, прецизира да су информације из правно уређених поступака заштићене само док ти поступци трају. У оквиру тачке 3) уводи се и изузетак везан за обавезе Републике Србије у међународним арбитражним споровима, с обзиром на то да ти арбитражни поступци од почетка, па и након доношења пресуде носе ознаку поверљивости и подлежу посебним правилима у погледу њиховог објављивања.

Такође, прецизирају се и изузеци који се односе на заштиту економских интереса Републике Србије, или угрожавање спровођења монетарне, девизне и фискалне политике, финансијске стабилности, управљања девизним резервама, надзора над финансијским институцијама или издавања новчаница и кованог новаца (тачка 4), заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара (тачка 6), као могућих разлога за ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација, на начин да се тражиоцу достави копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Предложеним допунама отклањају се честе дилеме код

поступања органа власти по захтевима који се односе на ове врсте информација.

У тачки 5) се врши, пре свега, термилошко усклађивање са Законом о тајности података („Службени гласник РС”, број 104/09), који је донет пет година након доношења Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тако што се уводи генерички појам „тајни податак”, уместо набрајања ознака тајности које стављају државни органи. Предлаже се да се у круг података који се заштићују овом тачком уврсте и подаци којима располаже Државно правобранилаштво о заступаним субјектима у поступку за споразумно решавање спора, односно у судском, управном или другом поступку.

Међутим, тачку 5) треба посматрати и системски тумачити заједно са одговарајућим одредбама из предложеног измењеног члана 16, према којима се поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја који се односи на тајни податак разликује у односу на то да ли је захтев поднет органу који је одредио тајност податка, или органу који је само у поседу тог податка. У истом смислу треба посматрати и одредбе измењеног члана 16, којима је прописан начин поступања органа који је одредио тајност податка и садржај образложења решења којим је одбијен приступ тајном податку.

Такође, изменама овог члана пружена је заштита природним добрима и заштити животне средине. Ова одредба је унета у циљу усклађивања националног законодавства Републике Србије са Директивом 2003/4/ЕЦ о доступности јавности информација о животnoj средини (Directive 2003/4/EC of the European parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC) и Законом о потврђивању Конвенције о доступности информација и учешћа јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 38/09), и то у домену дефинисања изузетака од издавања информација о животnoj средини и усклађивања са чланом 4. став 2. тачка х) Директиве. Предложена измена важна је и са аспекта спровођења обавеза из међународних уговора као што су Конвенција о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре и Конвенција о биолошкој разноврсности у погледу заштите и очувања дивљих врста односно природних добара. Одавање одређених информација о дивљим врстама, попут локација на којима се примерци налазе, може угрозити њихов опстанак у природи због потенцијалног криволова и илегалног сакупљања, или у случају примерака који се држе у заточеништву, крађе или убијања истих ради илегалне трговине и сл. С тим у вези, одређеним подацима који се односе на заштићене дивље врсте мора се пружити одговарајућа заштита и кроз предложено законско дефинисање изузетка од слободног приступа информацијама од јавног значаја.

У складу са свим наведеним, усаглашен је и назив члана 9. Закона са предложеним изменама, односно допунама.

• ЧЛАН 4.

Предложеним изменама у члану 10. врши се само синтаксичко побољшање постојећег текста, без интервенција у његов смисао и домашај, како би се нагласак ставио на околност да ли је тражена информација већ објављена и тиме учињена доступном јавности, без обзира на то где је и на који начин објављена.

- **ЧЛАН 5.**

Изменама члана 12. закона проширује се његов домашај, односно начин поступања органа власти, тако што се досадашњи термин „увид“ замењује термином „приступ“, који има шири обухват од увида, тако да ће се убудуће обавеза раздвајања информација односити и на добијање копије документа, под условом да постоји неки на закону заснован разлог због којег орган власти не може тражиоцу да дозволи приступ целом документу, односно свим у њему садржаним информацијама.

- **ЧЛАН 6.**

Начин на који постојећи члан 13. Закона, покушавајући да дефинише злоупотребу права на приступ информацијама од јавног значаја кроз навођење могућих видова понашања који би указивали на ту злоупотребу, не представља адекватан приступ за елиминисање негативних примера у остваривању права јавности да зна. Често подношење захтева, па и захтевање великог броја информација не може се сматрати само по себи злоупотребом. Имајући у виду да право на приступ информацијама припада свакоме, евентуално одбијање да се захтеву удовољи само зато што је исто лице већ тражило неке друге информације, нема никаквог практичног смисла, јер те информације уместо тражиоца може формално затражити неко други. Сам чин поновног подношења захтева за истим информацијама такође не може бити довољан разлог за одбијање захтева, јер је могуће да орган власти није по првом захтеву дао одговор или га није дао на начин на који је тражен (дозволио увид али не и копију документа или је доставио транскрипте, али не и аудио снимак). Такође, ни тражење обимних информација не може бити довољан разлог да се такав захтев одбије, јер подлеже субјективној оцени органа власти. У случајевима када се од органа власти тражи велики број информација, већ постоји законска могућност да се одреди дужи рок за поступање, па то не може бити ваљан разлог за одбијање захтева са позивањем на евентуалну злоупотребу права. Осим тога, у времену брзог развоја науке и технологије и електронске комуникације, величина документа, односно обим тражених информација, не би требало да представља проблем у поступању већине органа власти.

У складу са наведеним, предлаже се брисање члана 13. Закона.

- **ЧЛАН 7.**

Члан 14. Закона односи се на приватност и друга права личности. Овим изменама је предвиђено и право на заштиту података о личности установљено Уставом Републике Србије и Законом о заштити података о личности, као посебан могући разлог ограничења права јавности да зна. Измене су унете ради побољшања текста у правнотехничком слислу, а избрисано је из става 2. тачка 3) да се понашање лица нарочито односи на приватни живот, имајући у виду да је овакво истицање непотребно. Такође, предлаже се да се постојећи термин „носилац државне и политичке функције“ термилошки прецизира, па и прошири, тако да се односи на све јавне функционере који су као такви дефинисани Законом о спречавању корупције.

Предлаже се и додавање новог става, којим би се прецизирало да орган власти треба да омогући приступ траженој информацији, ако је у могућности да истовремено обезбеди право јавности да зна и оправдане и на закону засноване интересе сваког физичког лица да заштити своју приватност.

- **ЧЛАН 8.**

Предложеним допунама тренутно важећег члана 15. уводи се рок (од осам дана) у којем је орган власти дужан да поучи тражиоца информације како да отклони евентуалне недостатке захтева, односно да достави тражиоцу упутство о допуни захтева, а све у циљу унапређења поступка приступа информацијама од јавног значаја. У циљу заштите интереса тражиоца информације, предлаже се и прецизирање рока који орган власти може да остави тражиоцу да уреди свој захтев, тако што тај рок не би могао бити краћи од осам дана, нити дужи од 15 дана.

Друга измена овог члана у ставу 6. представља усклађивање са одредбама новог Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), који се примењује од 2017. године и према којем се управни поступак више не обуставља закључком, већ решењем.

Такође, у ставу 1. је унета допуна која се односи на правно лице као тражиоца информације.

- **ЧЛАН 9.**

Кључне измене, тачније допуне постојећег члана 16. Закона односе се на поступање по захтевима који се односе на информације које су означене као тајни податак, односно пословна или професионална тајна. Предложеним одредбама се, као што је то већ поменуто приликом образлагања измена у члану 9. Закона, разликује поступање органа власти којем је упућен захтев за приступ информацијама, у зависности од тога да ли је у питању орган који је одредио тајност податка, или је само у његовом поседу као корисник. Наиме, корисник тајног податка неће бити у обавези да поступи по оваквом захтеву, већ ће бити дужан да га, у року од осам дана од пријема, проследи органу власти који је одредио тајност податка и о томе обавести тражиоца информације. У том случају, орган којем је захтев прослеђен ће бити дужан да по захтеву поступи и одговори у складу и на начин прописан чланом 16. Закона, при чему ће рок за поступање тог органа почети да тече од дана када му је захтев прослеђен. Од овог правила постоји један изузетак: ако се захтев односи само на добијање саопштења да ли орган власти којем је захтев упућен поседује тајни податак, тај орган власти ће бити дужан да по том захтеву поступи, односно тражиоцу одговори о поседовању траженог податка.

С друге стране, орган власти који је одредио тајност податка треба да, разматрајући захтев, процени да ли и даље постоје разлози због којих је податак одређен као тајни и, у зависности од извршене процене, опозове тајност и тражиоцу омогући приступ траженом податку, или одбије захтев, с тим што је у том случају у обавези да у решењу о одбијању захтева наведе разлоге због којих је податак одређен као тајни, односно разлоге због којих податак и даље треба да остане тајан. Обавеза навођења разлога због којих тражена информација представља професионалну односно пословну тајну постоји и у случају доношења решења о одбијању захтева за приступ овим информацијама.

Осим ових кључних новина, предлаже се да се у члану 16. ст. 1. и 3. прецизира да се у случају да је орган власти наложио уређење захтева, рокови за поступање по захтеву, прописани наведеним ставовима, рачунају од дана када је захтев уређен. Осим тога, у члан 16. став 1. се уводи изричита обавеза достављања потпуних и тачних информација, у сврху логичког усклађивања са

одговарајућом прекршајном одредбом којом је и до сада било предвиђено кршење ове обавезе која је несумњиво постојала, иако није била тако дефинисана.

Такође, у циљу усклађивања члана 16. став 1. са усвојеном праксом да се на захтеве за приступ информацијама одговара и електронским путем (уколико је тражилац тако захтевао и постоје техничке могућности), предлаже се прецизирање да се у том случају дан поступања по захтеву сматра дан слања одговора електронском поштом.

У ставу 2. се предлаже допуна којом би се прецизирало да постојање разлога за хитност у поступању по захтеву у року од 48 часова орган власти утврђује на основу података садржаних у самом захтеву, те да није дужан да постојање тих разлога утврђује по службеној дужности.

Новим ставом 3. се уређује практичан проблем са којим се органи власти суочавају када су захтеви тако формулисани да обухватају приступ великом броју докумената, што би оптеретило рад органа власти. У том случају би било сасвим примерено и рационално да се орган власти обрати тражиоцу информације, укаже му на обухват захтева и тешкоће које из тога проистичу, те му предложи прецизирање захтева, у циљу сужавања обухвата, или увид у тражену документацију, како би се одлучио који су му од многобројних докумената заиста потребни. На предложени начин се органима власти сугерише начин превазилажења уоченог проблема у поступању по појединим захтевима, са позитивним импликацијама и на смањење трошкова поступања.

У вези са могућношћу продужења рока за поступање по захтеву на 40 дана, предлаже се прецизирање обавезе органа власти да тражиоца информације обавести и о разлозима због којих није у могућности да по захтеву поступи у основном року од 15 дана.

Предлаже се и брисање досадашње одредбе става 4. (који прописује право на жалбу Поверенику у случају да орган власти не поступи по захтеву у законском року), с обзиром на то да, по својој правној природи, припада члану 22. у којем су наведени сви остали разлози за улагање жалбе Поверенику.

На крају, предлаже се да се од обавеза прописаних чланом 16. ослободе правна лица која су у години на коју се односе тражене информације остварила више од 50% прихода од једног или више органа власти из новог члана 3. тач. 1) до 7) Закона, ако су све информације које се односе на активности финансиране средствима органа власти доставиле органима који су финансирани те активности или органима власти надлежним за контролу тог финансирања.

• ЧЛАН 10.

Предложеном изменом члана 22. став 1. тачка 2) Закона жели се једном нормом предвидети право жалбе Поверенику у свим случајевима пропуштања рокова за поступање по захтеву, а не само у случају из члана 16. став 2, како је тренутно прописано. На предложени начин се одредба члана 16. став 4. Закона (чије се брисање предлаже) преноси на за то правно логичније место у члану 22. Закона.

После става 1. предлаже се додавање новог става 2. којим би се прецизирало да и Повереник спада у круг оних државних органа против чијих решења по захтевима за приступ информацијама, не постоји могућност жалбе. Иако се ова одредба може сматрати сувишном, с обзиром на то да је чланом 27. Закона већ прописано да се против решења Повереника може покренути

управни спор, њено оправдање се налази у чињеници да се у члану 22. став 2. постојећег закона, којим је дефинисан круг највиших државних органа против чијих се решења по захтевима не може изјавити жалба, не наводи Повереник, што може да изазове недоумице око тога која су правна средства на располагању тражиоцима који су информације затражили управо од Повереника као органа власти.

Измена тренутно важећег члана 22. став 2. је, у првом делу, термилошког карактера, као последица промене назива Врховног суда Србије у Врховни касациони суд, док се другом изменом истог става у круг органа против чијих решења се не може изјавити жалба сврстава и Народна банка Србије (у даљем тексту: НБС). Наиме, чланом 95. Устава Републике Србије утврђено је да је НБС, као централна банка Републике Србије, самостална и подлеже надзору Народне скупштине којој и одговара за свој рад. Самосталност НБС је потврђена и Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/03, 55/04, 85/05 - др. закон, 44/10, 76/12, 106/12, 14/15, 40/15 – УС и 44/18) и другим законима којим се уређују надлежности НБС.

Самосталност НБС није циљ сам по себи, већ је она, у складу с међународним стандардима централног банкарства, предуслов за остваривање основних циљева централне банке, који се састоје у постизању и одржавању стабилности цена и очувању и јачању стабилности финансијског система. Уставом зајамчена самосталност НБС утврђена је и чланом 86в Закона о Народној банци Србије и одредбама посебних закона којим се поверавају управна овлашћења НБС, према којима је на јединствен начин прописано да су решења НБС коначна и да се против њих може водити управни спор (нема двостепености управног поступка). Овај принцип посебно је наглашен у стандардима независности централних банака утврђеним у прописима Европске Уније, а чију испуњеност у процесу придруживања Републике Србије Европској Унији у погледу НБС оцењује и Европска комисија. У оквиру четири посебна аспекта независности централне банке (функционални, институционални, персонални и финансијски аспект), посебно се истиче функционална независност која подразумева да нико осим независних судских органа не може да преиспитује одлуке централне банке, у складу са којом се одлуке НБС у области информација од јавног значаја могу преиспитивати само од стране судова.

Пракса је показала да се значајан број информација тражених од НБС односи на информације тј. документацију која је на основу одредаба Закона о Народној банци Србије, Закона о банкама, Закона о осигурању, Закона о девизном пословању, Закона о платним услугама, Закона о званичној статистици и других закона, одређена као тајни податак. Ове информације су у вези са управљањем девизним резервама, појединачним подацима и показатељима пословања субјеката над којима НБС врши контролну, односно надзорну функцију, записници о контроли бонитета и пословања појединих банака, подаци о платном промету лица која платни промет остварују преко НБС, подаци које банке достављају НБС искључиво у статистичке сврхе за потребе израде платног промета, односно пројекције и праћења реализације монетарне политике и др. Обелодањивањем оваквих података може се проузроковати низ негативних последица по стабилност финансијског система, нарушавање поверења грађана у финансијски систем, изазивање панике на финансијском тржишту и, самим тим, отежавање достизања циљева уставом и законом прокламованих како НБС тако и другим органима којима је поверена одговарајућа улога у очувању финансијске стабилности. Међународни стандарди и упоредноправни прописи, укључујући и прописе Европске уније

намећу потребу да се подаци о финансијским институцијама чувају као тајни подаци, без обзира да ли се они прикупљају у оквиру супервизије или у обављању других послова централних банака. Стога, оцену о испуњености услова за поништај решења НБС којим се одбија захтев за приступ информацијама од јавног значаја, из свих наведених разлога треба дати искључиво Управном суду, који иначе и испитује законитост других управних аката из надлежности НБС и који је у најбољој позицији да процени да ли је НБС доказала да интерес очувања стабилности финансијског система претеже над интересом јавности да зна.

- **ЧЛАН 11.**

У новом члану 24. предлаже се продужење рока у којем је Повереник дужан да одлучи по жалби, са 30 на 60 дана, што је усклађивање са роком из члана 174. Закона о општем управном поступку за одлучивање другостепеног органа по жалби. Такође, на потребу продужења рока указују и објективни разлози из праксе Повереника, будући да је у жалбеном поступку и у задатом року потребно предузети више процесних радњи да би се поступак окончао, а које захтевају проток одређеног времена. Наиме, према информацијама Повереника, у 2020 години је од укупно 3286 жалби, 1490 било изјављено од стране жалилаца који имају пребивалиште или боравиште у Београду, а 1796 од стране жалилаца чије је пребивалиште или боравиште ван Београда. У истој години, 1337 жалби је изјављено против органа јавне власти чије је седиште ван Београда, а 1949 против органа власти чије је седиште у Београду. Из наведеног произлази да је потребно више времена за комуникацију путем поште са странкама и органима ван Београда.

Од овог општег рока, новим ставом 2. је предвиђен изузетак када су у питању жалбе поводом захтева из члана 16. став 2. Закона (захтеви који се односе на информације за које се може претпоставити да су од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине), по којима су органи власти дужни да поступе у року од 48 часова од пријема захтева. Наиме, предлаже се да рок за одлучивање о овим жалбама остане 30 дана.

Такође, у постојећем ставу 5. врши се усклађивање са Законом о општем управном поступку у погледу врсте појединачног управног акта којим Повереник обуставља поступак по жалби (решење уместо закључка).

Новим ставом 6. уводи се правило према којем Повереник, у случају основаности жалбе поднете због непоступања (ћутања) органа власти, доноси решење којим ће органу власти наложити да у одређеном року поступи по захтеву. Овакво решење представља усклађивање са одредбама члана 173. Закона о општем управном поступку, који уређује поступање другостепеног органа када првостепени орган није издао решење у законом одређеном року. Ова ситуација тренутно није регулисана постојећим законом, који познаје само могућност да се, у случају основаности жалбе, налаже органу власти да достави тражену информацију. У овом случају, међутим, Повереник не одлучује о томе да ли орган власти треба да омогући приступ траженој информацији, већ утврђује да ли субјект којем је упућен захтев пропустио да изврши законску обавезу да одговори на захтев, било давањем тражене информације, било доношењем решења о одбијању захтева.

Битну новину у односу на важећи закон, представља давање овлашћења Поверенику да, у случају да донесе решење којим усваја жалбу због непоступања органа власти, изда прекршајни налог лицу одговорном за то непоступање (став 10. предложеног новог члана 24). Циљ који се оваквим

решењем жели постићи је да се утиче на органе власти да не игноришу захтеве за приступ информацијама од јавног значаја, што је, како је већ наведено у разлозима за доношење овог закона, најчешћи разлог за изјављивање жалби Поверенику. Осим тога, предложеним решењем би се битно растеретили прекршајни судови, којима се више не би могли подносити захтеви за покретање прекршајних поступака по основу овог прекршаја, сходно члану 168. Закона о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - УС, 91/19 - др. закон и 91/19). Да би овакво решење било могуће, овим предлогом закона се предлаже још једна новина, односно увођење новчане казне у фиксном износу за прекршај због непоступања по захтеву за слободан приступ информацијама у роковима утврђеним чланом 16. Закона.

Новим ставом 7. се предлаже уређење поступања Повереника у поступку по жалби поводом захтева за приступ тајном податку. Предложено решење предвиђа да ће Повереник, у случају да оцени да нема више разлога да тражена информација буде означена степеном тајности, усвојити жалбу, а органу власти наложити опозив тајности податка. Овакво решење се ослања на члан 25. Закона о тајности података, којим је прописано да на основу решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у поступку по жалби, овлашћено лице органа јавне власти опозива тајност податка, односно документа који садржи тајни податак и омогућава остваривање права тражиоцу, односно подносиоцу захтева. Овакво решење је свакако правно логичније у односу на тренутно важеће решење. Наиме, према важећим законским одредбама, Повереник у поступку по жалби не разматра да ли је тајни податак правилно означен као тајни, већ само процењује да ли у конкретном случају интерес јавности да зна претеже над могућим наступањем тешких последица по законом заштићене интересе. То, даље, практично значи да ће Повереник, према важећем члану 24. став 4. Закона, ако оцени да је жалба основана, органу власти наложити да омогући приступ тајном податку, али без улажења у питање опозива његове тајности, иако његово решење, у смислу поменутог члана 25. Закона о тајности података, управо има дејство налога за опозив тајности. Предложеним решењем се, стога, отклања наведена нелогичност важећег закона.

У вези са поступком по жалби поводом захтева за приступ тајном податку је и предложени нови став 8, који Поверенику налаже обавезу да, пре одлучивања по жалби, утврди све одлучне чињенице, те да у ту сврху мора да изврши и увид у списе предмета.

- **ЧЛАН 12.**

Имајући у виду да се Предлогом закона предлажу значајно већа овлашћења Повереника од садашњих, постоји потреба да се члан 26. важећег закона измени тако што ће се прописати обавеза органа власти да Поверенику пружају све податке који су му неопходни за доношење решења по жалбама, односно у вези са мерама за унапређење јавности рада, као и за издавање прекршајних налога и захтева за покретање прекршајних поступака који проистичу из решења Повереника донетих у жалбеним поступцима. У складу с тим се предлаже и измена члана 26. став 2, којом се прецизира да је орган власти дужан да Поверенику омогући не само увид, већ комплетан приступ потребном документу, што подразумева и достављање његове копије.

- **ЧЛАН 13.**

Изменом назива изнад члана 27. и члана 27. врши се усклађивање са Законом о општем управном поступку, тако што се брише закључак као врста појединачног управног акта којим Повереник одлучује у поступцима које води.

- **ЧЛ. 14. и 15.**

Предложене измене у члану 28. представљају терминолошко усклађивање одредаба о извршењу решења Повереника са одредбама Закона о општем управном поступку (уместо административног, уведено је управно извршење неновчаних обавеза), али и предвиђају одступање од режима извршења посредном принудом (путем новчаних казни), које је регулисано одредбама новог члана 28а.

У складу са проблемима који су настали у пракси спровођења управног извршења Повереникових решења, као и изрицања и наплате казни од стране Повереника због неизвршења његових решења према одредбама новог Закона о општем управном поступку, утврђена је неопходност законског регулисања овог поступка на посебан начин којим ће бити омогућено несметано и ефикасно регулисање ових системских недостатака. Предлог закона у новом члану 28а омогућава принудно извршење Повереникових решења, а нове одредбе уведене су управо из разлога немогућности примене члана 198. Закона о општем управном поступку, односно због немогућности одређивања износа казне коју неки орган мора да плати. Према наведеном члану Закона о општем управном поступку, новчана казна се правном лицу одређује у распону од половине његових месечних прихода, до десет процената његових годишњих прихода које је остварио у Републици Србији у претходној години. Имајући у виду да органи државне управе немају статус правног лица, већ да у тим случајевима једини правни субјективитет има сама Република Србија, јасно је да се казне државним органима не могу одређивати у износима који би се одређивали на основу целокупног буџета Републике. Новим чланом 28а се управо изједначавају сва правна лица у систему, односно његовом применом ће се државни органи довести у потпуно једнак положај са осталим правним лицима.

Решења из новог члана 28а се ослањају на одредбе о принудном извршењу из претходног Закона о општем управном поступку, те се предвиђа: да Повереник врши посредну принуду новчаном казном; да се казна изриче решењем; да се казна изриче у распону од 20.000 до 100.000 динара и да може да буде изречена више пута; да се извршење новчане казне спроводи у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење.

Битне новине садржане су у предложеном новом члану 28б.

Као прво, Поверенику се даје овлашћење за подношење захтева за покретање прекршајних поступака, када у жалбеним поступцима оцени да је учињен прекршај предвиђен Законом.

Са овим решењем је повезана одредба која предвиђа да се подношење захтева за покретање прекршајног поступка од стране тражиоца информације условљава претходним подношењем жалбе Поверенику, односно покретањем управног спора пред Управним судом, када жалба Поверенику није допуштена. На овај начин се жели отклонити могућност злоупотребе тренутно важећег закона, који је подношење захтева за покретање прекршајних поступака раздвојио од жалбеног поступка, што у пракси доводи до великог броја ових захтева поднетих од стране тражилаца информација, и то преко

адвоката, и без претходног или истовременог улагања правног средства против одлуке, односно поступања органа власти. Овакво поступање, односно неизјављивање жалбе Поверенику уз подношење захтева за покретање прекршајног поступка даје основа за закључак да подношење захтева за приступ информацији није имало за сврху добијање информације већ да је представљало само средство усмерено ка остваривању права на накнаду адвокатских услуга у поступку пред прекршајним судом, што представља класичан пример злоупотребе права. Нема сумње да пут ка добијању тражене, односно потребне информације, у случају када орган власти одбија да јој омогући приступ, води преко поступка пред Повереником, а не преко поступка пред прекршајним судом, у складу с чим се предлаже поменуто решење да се са покретањем прекршајног поступка сачека док се не окончају одговарајући другостепени поступци.

Међутим, предлаже се да се право тражиоца на подношење захтева за покретање прекршајног поступка услови претходним обраћањем Поверенику, односно управној инспекцији, у случају да је вођен управни спор, захтевом да Повереник, односно управна инспекција поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, да би, тек у случају да наведени органи не поступи по захтеву тражиоца, односно ако одустану од поднетог захтева, захтев могао да поднесе сам тражилац информације.

- **ЧЛАН 16.**

Допунама члана 29. уводи се могућност да Повереник актом о организацији и раду своје стручне службе образује и уреди обављање послова Повереника и у канцеларијама ван седишта у Београду. Наиме, отварањем организационих јединица ван Београда олакшало би се остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности и грађанима који не живе у главном граду, а што је и у интересу децентрализације, која би на изнети начин представљала испуњење општег друштвеног интереса. Осим тога, предложено решење ће допринети извршавању законске обавезе Повереника да проактивно делује и приближи грађанима права из свог делокруга рада.

- **ЧЛАН 17.**

Предложеним изменама и допунама члана 30. Закона врше се, пре свега, значајна прецизирања у сврху унапређења поступка избора Повереника. Постојећи члан 30, наиме, не садржи одредбе о томе када се и како покреће поступак избора Повереника, нити у којим роковима је надлежни скупштински одбор дужан да Народној скупштини поднесе предлог кандидата за Повереника. За разлику од садашњег решења, према којем кандидата за Повереника предлаже одбор надлежан за информисање, предлаже се да ту надлежност преузме одбор надлежан за државну управу, имајући у виду и околност да је у његовој надлежности разматрање годишњих извештаја о раду Повереника. Предлаже се, такође, да предлоге кандидата за Повереника надлежном одбору могу да предложе посланичке групе у Народној скупштини, што је решење које већ постоји у Закону о Заштитнику грађана. Предлаже се и прописивање обавезног јавног разговора одбора са кандидатима, којима треба да буде омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања дужности Повереника, што је у складу и са одредбом члана 203. став 3. Пословника Народне скупштине, којом је предвиђено организовање оваквог разговора пред скупштинским одборима надлежним за предлагање функционера које бира Народна скупштина. Предлог кандидата Одбор мора да

образложи, у сврху обавештавања Народне скупштине о разлозима којима се Одбор руководио приликом одлучивања ког од предложених кандидата ће предложити за дужност Повереника.

Битну новину поступка избора Повереника представља увођење института јавног позива свим заинтересованим лицима да се пријаве као потенцијални кандидати за ову дужност. Предлаже се да јавни позив распише председник Народне скупштине и да се тај позив објави на веб презентацији Народне скупштине и у једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији целе државе, јер се сматра да би на наведени начин јавни позив био доступан најширој јавности.

Објављивање јавног позива је у друштвеном интересу. Јавним позивом повећава се друштвени утицај и контрола у поступку избора Повереника и омогућава најширем кругу лица да на формално уређен начин изразе своју заинтересованост да у поступку учествују у својству кандидата за Повереника. Поред тога, посланичке групе ће искључиво моћи да предложе за кандидата оно лице које се налази на претходно утврђеној листи кандидата који испуњавају законом прописане услове за избор. Међутим, оно што је можда најважније и што би требало оправдано очекивати увођењем института јавног позива у поступку избора Повереника, јесте то да ће посланичке групе приликом одабира лица са утврђене листе, настојати да одаберу најбољег кандидата са листе како би јавности пружили одговарајуће образложење за учињен одабир кандидата којег ће предложити.

Предлогом закона се, дакле, жели прецизирати и уредити сам ток поступка предлагања и избора Повереника. Важећи закон не дефинише како се започиње поступак избора, нити садржи одредбе којим би се прецизирали рокови за вршење појединих фаза изборног поступка. Зато се Предлогом закона предвиђају рокови за објављивање јавног позива, које практично представља почетак поступка избора Повереника, као и рокови за надлежни одбор да Народној скупштини предложи кандидата за Повереника. Посебно је значајно нормирање ситуације у којој Народна скупштина није изабрала Повереника у случају да предложени кандидат није добио потребан број гласова народних посланика, као и прописивање рока у којем, у тој ситуацији, треба започети нов поступак избора, што тренутно није регулисано важећим законом.

Такође, битну новину представља и предлог да се трајање мандата Повереника са садашњих седам продужи на осам година, као и да се могућност избора на дужност Повереника ограничи на један мандат, за разлику од садашњег решења, према којем „исто лице може бити бирано за Повереника највише два пута“. Ови предлози се ослањају на истоветна решења која се, у склопу рада на доношењу новог закона о Заштитнику грађана, предлажу по питању мандата Заштитника грађана, а која су у складу са начелом из тачке 11. Принципа заштите и унапређења институције омбудсмана Европске комисије за демократију путем права (тзв. Венецијански принципи). Имајући у виду значајну дужину једног мандата, предложена решења имају за циљ и спречавање тзв. „професионализације“ вршења дужности Повереника, уколико би иста личност била на тој дужности два пуна мандата, односно чак 16 година.

• ЧЛАН 18.

Предложеним новим чланом 31. врши се усклађивање основа за престанак дужности Повереника са основима који се предвиђају за престанак функције Заштитника грађана према Предлогу закона о Заштитнику грађана. У истом смислу се врши и прецизирање одредби о поступању у случају постојања

основа за престанак дужности Повереника пре истека времена на које је изабран. У односу на тренутно важеће решење, битну новину представља могућност да Повереник настави да обавља своју дужност и у случају испуњења услова за старосну пензију, све до истека мандата на који је изабран. Овакво решење се предлаже из разлога целисходности, како би се Поверенику омогућило да оствари своју функцију за мандатни период на који је изабран. Новину представља и прописивање права Повереника да се обрати народним посланицима на седници одбора, односно Народне скупштине, на којој се разматра предлог за његово разрешење.

- **ЧЛАН 19.**

Измена члана 32. Закона је термилошког карактера у циљу усклађивања са променом назива Врховног суда Србије у Врховни касациони суд.

- **ЧЛАН 20.**

Изменама важећег члана 33. предвиђено је да се изједначе услови за избор заменика Повереника са условима за избор самог Повереника, с обзиром на значај његове дужности, посебно у погледу замењивања Повереника, односно преузимања његових овлашћења у случају спречености, одсутности или престанка дужности Повереника. У истом смислу се предлаже да и мандат заменика Повереника траје осам година, без могућности поновног избора. Осим тога, предлаже се да се плата заменика Повереника законски пропише, у износу од 90% од плате Повереника.

- **ЧЛАН 21.**

Предложеним измењеним чланом 34. врши се правотехничко осавремењивање постојећих одредби, укључујући и усклађивање са терминологијом прописа донетих након доношења Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Као и до сада, Повереник доноси акт о организацији и систематизацији послова стручне службе, у оквиру средстава која су му за обављање функције опредељена у оквиру буџета Републике Србије. Међутим, за разлику од досадашњег законског решења, Предлогом закона није прописана обавезна сагласност Народне скупштине на поменути акт, како се, у складу са међународним стандардима, не би умањивала функционална и организациона самосталност и независност ове институције омбудсманског типа, већ се предвиђа обавеза Повереника да о донетом акту о организацији и систематизацији послова стручне службе обавести Народну скупштину. Ову обавезу Повереник је дужан да изврши у року од 15 дана од дана доношења наведеног акта. Предметне одредбе се ослањају на идентична решења која су по овом питању предвиђена у Предлогу новог закона о Заштитнику грађана, на чијој изради се радило паралалено са израдом овог предлога закона.

- **ЧЛАН 22.**

Уважавајући значај институције Повереника у погледу заштите и промовисања права јавности да зна и доступности информација о раду органа власти, предлаже се, као нова надлежност, давање мишљења на нацрте закона и предлоге других прописа, као и докумената јавних политика, ако се њима уређују питања која спадају у делокруг Повереника.

Предложеном допуном става 2. се прецизира да се надлежност за покретање поступка за оцену уставности и законитости закона и других опшних аката односи на прописе из области која је везана за приступ информацијама од јавног значаја.

• **ЧЛАН 23.**

Предложеним изменама и допунама члана 38. Закона унапређује се спровођење закона кроз прецизирање активности које обавља овлашћено лице органа власти за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: овлашћено лице), тако што, поред осталог, предузима и мере потребне за упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја.

Посебно се нормира могућност да се на нивоу јединица локалне самоуправе, укључујући ту и градске општине, из разлога целисходности омогући да једно лице буде овлашћено за више органа јединице локалне самоуправе, што је у пракси случај у одређеном броју градова и општина. Из истог разлога, наведена могућност се предлаже и за јавне бележнике и јавне извршитеље, који се овим предлогом изричито уводе у круг органа власти односно обвезника овог закона и којима ће поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја представљати значајно оптерећење, за које многи јавни бележници и јавни извршитељи немају адекватне кадровске капацитете.

Битну новину у односу на постојећи члан 38. представља прецизирање термина „одговорно лице у органу власти“ тако што ће се заменити једнозначнијим термином „руководилац органа власти“. Разлог за ову измену се налази у потреби да се прецизира разликовање руководиоца органа и овлашћеног лица, с обзиром на то да је термин „одговорно лице у органу власти“, од његовог увођења изменама Закона из 2009. године, у пракси прекршајних судова тумачен у смислу члана 30. Закона о прекршајима, којим је одговорно лице дефинисано као лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности. На тај начин су прекршајно одговарала овлашћена лица, иако је интенција законодавца била да се прекршајна одговорност усмери ка руководиоцу органа власти.

У циљу омогућавања овлашћеном лицу да врши своју дужност у поступању по захтевима тражилаца информација, а имајући у виду да се каснијим прекршајним одредбама предлаже увођење прекршајне одговорности и овлашћеног лица у одређеним случајевима, предлаже се додавање новог става којим би се нормирала обавеза свих запослених у органу власти да овлашћеном лицу пруже сву неопходну помоћ и доставе потпуне и тачне информације неопходне за поступање по захтевима.

Како је ступањем на снагу Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“, број 128/14) престала потреба за пружањем заштите запосленима из ст. 4. до 8. члана 38. важећег закона, то се предлаже брисање ових одредби.

• **ЧЛАН 24.**

Новим одредбама члана 39. на квалитетнији и прецизнији начин се уређује објављивање информатора о раду органа власти, што доприноси квалитетнијем и лакшем остваривању права јавности да зна, односно промовише омогућавање приступа информацијама на проактивној основи.

Промене се односе на увођење обавезе израде информатора у електронском, машински читљивом облику, који треба да омогући laku претрагу потребних информација. Предлаже се, такође, успостављање јединственог информационог система који би водио и одржавао Повереник и путем којег би се објављивали сви информатори. Успостављање оваквог система, за који је, како се наводи у Годишњем извештају за 2020. годину, Повереник већ створио одговарајуће услове, треба да доведе до већег степена транспарентности и лакшег праћења спровођења законске обавезе органа власти да израђују информаторе о свом раду.

Иако се предложеним изменама битно проширује круг субјеката који треба да израде информаторе о свом раду, предлаже се да од те обавезе буду искључени органи власти дефинисани у тач. 8) до 10) предложеног новог члана 3, јер би им се наметањем обавезе израде информатора о раду неосновано прошириле обавезе, имајући у виду врсту и обим информација које су предвиђене прописаном садржином информатора.

Тренутно важећом одредбом је дефинисано да се информатор објављује једном годишње, што би требало да подразумева и његово ажурирање. Такође, тренутно прописан садржај информатора не одговара у потпуности врстама информација у погледу којих постоји највеће интересовање јавности. Нове измене ће потпуно уредити ова питања на начин којим се постиже највећа ефикасност и транспарентност у поступку, те се предлаже обавеза ажурирања у року од 30 дана од настанка промене податка садржаног у информатору. Предложене измене су компатибилне решењима која су већ садржана у Упутству за израду и објављивање информатора, чиме се отклањају препреке у примени и обезбеђује већа транспарентност рада органа јавне власти и квалитетније остваривање и заштита права грађана, а све кроз бољу доступност ажурних информација.

Последњим ставом се овлашћује Повереник да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против органа власти који не изврши своју законску обавезу да изради и ажурира информатор о свом раду.

- **ЧЛАН 25.**

Измене чл. 40. и 42. се предлажу сходно проширењу круга обвезника Закона и искључењу поделе на државне и друге органе, односно субјекте.

- **ЧЛАН 26.**

Битне новине које се предлажу у члану 43. важећег закона предвиђене су тач. 6а)-6г), којима се годишњи извештај допуњује подацима који се односе на руководиоца органа и овлашћено лице и бројеве поднетих захтева који се односе на информације о здрављу и заштити животне средине, информације о располагању јавним средствима и информације из надлежности органа јавне власти.

У ставу 1. се врши термилошко усклађивање сходно проширењу круга обвезника Закона, а предлаже се и незнатно продужење рока за подношење годишњег извештаја, са 20. на 31. јануар, уважавајући специфичну разлику у динамици рада током јануара у односу на остали део године.

Додавањем нових ставова предвиђа се овлашћење Повереника да пропише образац и начин достављања годишњих извештаја, као и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против органа власти који не изврши своју законску обавезу подношења годишњег извештаја.

Све предложене одредбе су унете ради унапређења извештавања Повереника и у складу су са стандардима установљеним у међународним прописима и пракси насталој у поступку извештавања институција Европске уније у овој области.

- **ЧЛ. 27, 28. и 29.**

Чланом 27. Предлога се мењају прекршајне одредбе Закона (чл. 46. до 48), тако што се раздваја одговорност руководиоца органа власти од одговорности овлашћеног лица за прекршаје који су предвиђени постојећим законом. Наиме, садашње прекршајне одредбе Закона су одговорност ограничавале искључиво на руководиоца органа власти (који је, као што је већ поменуто, означаван термином „одговорно лице у органу јавне власти“), што је у одређеном броју прекршаја подразумевало његову објективну одговорност у случају пропуста у поступању овлашћеног лица. Супротно наведеном приступу, новим чланом 46. се одговорност жели субјективизовати, тако што би се јасно разликовало које законске обавезе представљају искључиву одговорност руководиоца органа, а које овлашћеног лица.

У циљу субјективизације одговорности, предлаже се и увођење прекршајне одговорности запосленог лица у органу власти које, супротно обавези која се нормира чланом 24. Предлога, овлашћеном лицу не достави информације неопходне за поступање по захтеву, односно ако му достави непотпуне и нетачне информације.

С тим у вези је и увођење посебне одредбе да неће постојати прекршајна одговорност овлашћеног лица ако је поступало по налозима руководиоца органа и предузело све радње које је било дужно да предузме у циљу поступања по захтеву за приступ информацијама, што је у складу са одредбом члана 30. став 2. Закона о прекршајима.

У складу са важећим распоном казни у Закону о прекршајима, а имајући у виду промене које су у финансијском смислу наступиле од последње промене законских одредби, износи казни су одређене у распону од 20.000 до 100.000 динара.

Чланом 28. се, кроз измену постојећег члана 47. (којим је предвиђен прекршај који је премештен у члан 46, као нова тачка 6)) прописује фиксни износ казне у случају да овлашћено лице (ако је одређено), односно руководиоца органа (ако овлашћено лице није одређено) пропусти да на захтев за приступ информацијама одговоре у складу са роковима прописаним за поступање по захтеву. Овај прекршај је у садашњем Закону прописан у члану 46. тачка 8).

На овај начин се, као што је то већ наведено приликом образлагања члана 12. Предлога, омогућава издавање прекршајног налога за наведени прекршај, што би требало да допринесе ефикаснијем кажњавању за ове, најчешће пропусте у поступању органа власти по захтевима за приступ информацијама.

Чланом 29. се предлаже брисање члана 48, с обзиром на то да је њиме предвиђен прекршај пренет у члан 46. као нова тачка 9).

- **ЧЛ. 30, 31, 32. и 33.**

Чланом 30. се дефинише да поступци по захтевима за приступ информацијама који буду у току у тренутку почетка примене овог закона, треба да се окончају према тренутно важећим одредбама Закона.

Чланом 31. се прописује обавеза Повереника да, у примереном року од 60 дана од ступања на снагу закона, изда нов приручник за остваривање права уређених Законом и ново упутство за израду и објављивање информатора о раду органа власти, ради усклађивања са одговарајућим изменама и допунама предвиђеним овим предлогом. Истим чланом се прописује и обавеза Повереника да, у наведеном року, пропише и објави образац годишњег извештаја о радњама органа власти предузетим у циљу примене Закона.

Чланом 32. се прописује да су органи власти дужни да своју обавезу израде информатора о раду у складу са одредбама Предлога закона изврше у року од годину дана од дана ступања на снагу закона. Такође, прописује се да ће се годишњи извештаји о раду за 2021. годину сачињавати у складу са тренутно важећим одредбама члана 43. Закона.

Чланом 33. се прописује да актуелни Повереник и заменик Повереника, који су према одредбама важећег закона изабрани на мандате од седам година, настављају са радом до истека времена на које су изабрани.

• ЧЛАН 34.

Чланом 34. се предвиђа ступање на снагу закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, с тим што се предлаже одлагање почетка његове примене за три месеца, како би, пре свега, органи власти могли да се упознају са свим значајним новинама везаним за њихово поступање у складу са новим, односно проширеним законским обавезама.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у Буџету Републике Србије за 2021. годину, док ће средства бити потребно обезбедити у Буџету Републике Србије за 2022. годину (после почетка његове примене), као и у наредним годинама.

Примена овог закона, пре свега кроз давање нових овлашћења Поверенику, подразумева додатне трошкове, према следећим потребама:

1) **Додатне институционалне потребе**, и то институционално јачање Повереника, због проширења овлашћења и могућности образовања канцеларија ван седишта Повереника. Највећи део потребних финансијских средстава за ову намену већ је планиран за спровођење активности на којима је носилац Повереник у Акционом плану за период од 2021. до 2025. године за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021-2030 године, који је Влада усвојила 8. априла 2021. године.

У оквиру Мере 6.5: Унапређење реактивне транспарентности, поступања по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних државних органа, између осталог, планирана су финансијска средства за:

- припрему новог упутства за израду и објављивање Информатора о раду;
- јачање капацитета Повереника кроз запошљавање додатног броја запослених за послове надзора над применом Закона о приступу информацијама од јавног значаја у делу који врши Повереник, као и обезбеђивање финансијских средстава ради потребних обука за друге органе који врше надзор над применом Закона.

2) **Додатне административне потребе**, и то:

- додатни пословни простор: одговарајући број канцеларија за Повереника у наредном периоду кад ојачају додатно кадровски капацитети Повереника јер коришћење постојећег простора је, са бројем извршилаца по канцеларијама, прешло оптимални ниво тако да је могуће да Поверенику недостаје одређени број канцеларија што би се решавало у оквиру расположивих могућности;

- додатна опрема: ИТ, канцеларијска опрема, као и друга опрема неопходна за запослене, што ће свакако зависити од кадровских потреба и обезбеђеног додатног пословног простора. Ова опрема ће свакако бити неопходна за канцеларије Повереника ван седишта;

- минимално једно основно средство - аутомобил за потребе канцеларија ван седишта Повереника у којима ће се обављати послови како из приступа информацијама од јавног значаја тако и из области заштите података о личности која обухвата и надзор. Са овим возилом би се обезбедила и неопходна координација у раду између канцеларија ван седишта повереника и седишта Повереника.

3) **Кадровске потребе:**

- већи број државних службеника у Стручној служби Повереника, на неодређено време (висока стручна спрема, дипломираних правника или евентуално неког од факултета друштвеног смера), од чега би највећи део био у звању вишег саветника, а мањи део би чинили запослени са нижим звањима и средњом стручном спремом; Основна претпоставка је да је додатне запослене могуће ангажовати из других државних органа, дакле из реда већ запослених државних службеника који имају потребно радно искуство, за које су већ предвиђени расходи за запослене.

4) **Трошкови обуке:**

Након почетка примене закона, неопходно је спровести потребне обуке како за запослене код Повереника тако и за органе јавне власти. Обуке из ове области перманентно ће се спроводити и у наредним годинама.

Финансијска средства потребна за спровођење овог закона у 2022. и 2023. години, на разделу 11 – Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, на извору финансирања 01 – општи приходи и примања из буџета, функција 160 - опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, програм 1001 - Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода, програмска активност 0011 - Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности, биће планирана за следеће намене:

1) у 2022. години:

- на економској класификацији 411 – Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) у износу од 26.151.000,00 динара за јачање кадровских капацитета Повереника имајући у виду проширење овлашћења Повереника и образовање канцеларија ван седишта Повереника;

- на економској класификацији 412 – Социјални доприноси на терет послодавца у износу од 4.485.000,00 динара за јачање кадровских капацитета Повереника;

- на групи 42 – Коришћење услуга и роба, у укупном износу 2.730.000,00 динара организовање обука како за запослене код Повереника

тако и за органе јавне власти који врше надзор над применом Закона, као и за припрему новог упутства за израду и објављивање Информатора о раду и то:

- на економској класификацији 422 – трошкови путовања 300.000,00 динара;
- на економској класификацији 423 – услуге по уговору 2.080.000,00 динара;
- на економској класификацији 426 – материјал 350.000,00 динара;
- на групи 51 – Основна средства, на економској класификацији 512 – машине и опрема у укупном износу 7.385.000,00 динара и то:
  - субаналитички konto 512111 – аутомобил у износу 3.000.000,00 динара за потребе канцеларија ван седишта Повереника у којима ће се обављати послови како из области приступа информацијама од јавног значаја тако и из области заштите података о личности која обухвата и надзор и којим би се обезбедила и неопходна координација у раду између канцеларија ван седишта повереника и седишта Повереника;
  - синтетички konto 5122 – административна опрема у износу 4.385.000,00 динара која је неопходна за канцеларије Повереника ван седишта.

2) у 2023. години:

- на економској класификацији 411 – Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) у износу од 28.668.000,00 динара за јачање кадровских капацитета Повереника имајући у виду проширење делокруга у делу који се односи на бројне надлежности Повереника и установљење канцеларија ван седишта Повереника;
- на економској класификацији 412 – Социјални доприноси на терет послодавца у износу од 4.917.000,00 динара за јачање кадровских капацитета Повереника;
- на групи 42 – Коришћење услуга и роба, у укупном износу 2.130.000,00 динара организовање обука како за запослене код Повереника тако и за органе јавне власти који врше надзор над применом Закона, као и за припрему новог упутства за израду и објављивање Информатора о раду и то:
  - на економској класификацији 422 – трошкови путовања 300.000,00 динара;
  - на економској класификацији 423 – услуге по уговору 1.480.000,00 динара;
  - на економској класификацији 426 – материјал 350.000,00 динара;

Средства за 2022. и 2023. годину биће опредељена на разделу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у оквиру лимита одређеног од стране Министарства финансија, у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се права на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу органи јавне власти, ради остварења и заштите интереса јавности да зна и остварења слободног демократског поретка и отвореног друштва.

Ради остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу органи јавне власти, овим законом установљава се Повереник за информације од јавног значаја (у даљем тексту: Повереник), као самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности.

У СВРХУ ОМОГУЋАВАЊА ОСТВАРЕЊА ИНТЕРЕСА ЈАВНОСТИ ДА ЗНА, СВИ ОРГАНИ ЈАВНЕ ВЛАСТИ ТРЕБА ДА ЈАВНО ОБЈАВЉУЈУ И ТИМЕ ЈАВНОСТИ УЧИНЕ ДОСТУПНИМ СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О СВОМ РАДУ КОЈЕ СЕ, У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА, СМАТРАЈУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

СВИ ПОЈМОВИ КОЈИ СУ У ОВОМ ЗАКОНУ УПОТРЕБЉЕНИ У ГРАМАТИЧКОМ МУШКОМ РОДУ ПОДРАЗУМЕВАЈУ ПРИРОДНИ МУШКИ И ЖЕНСКИ РОД ЛИЦА НА КОЈА СЕ ОДНОСЕ.

Орган јавне власти

Члан 3.

~~Орган јавне власти (у даљем тексту: орган власти) у смислу овог закона јесте:~~

~~1) државни орган, орган територијалне аутономије, орган локалне самоуправе, као и организација којој је поверено вршење јавних овлашћења (у даљем тексту: државни орган);~~

~~2) правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган.~~

ЧЛАН 3.

ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ОРГАН ВЛАСТИ) У СМИСЛУ ОВОГ ЗАКОНА ЈЕСТЕ:

1) ОРГАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;

2) ОРГАН АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ;

3) ОРГАН ОПШТИНЕ, ГРАДА, ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА;

4) ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ, УСТАНОВА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ДРУГО ПРАВНО ЛИЦЕ, КОЈЕ ЈЕ ОСНОВАНО ПРОПИСОМ ИЛИ ОДЛУКОМ ОРГАНА ИЗ ТАЧ. 1) ДО 3) ОВОГ ЧЛАНА;

5) ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ИЛИ ЧЛАН РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА, ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ОДНОСНО ЈЕДАН ИЛИ ВИШЕ ОРГАНА ВЛАСТИ ИЗ ТАЧ. 1) ДО 4) ОВОГ ЧЛАНА СА 50% ИЛИ ВИШЕ АКЦИЈА ИЛИ УДЕЛА У ЗБИРУ ОДНОСНО СА ВИШЕ ОД ПОЛОВИНЕ ЧЛАНОВА ОРГАНА УПРАВЉАЊА;

6) ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ИЛИ ЧЛАН ЈЕДАН ИЛИ ВИШЕ ОРГАНА ВЛАСТИ ИЗ ТАЧ. 1) ДО 5) ОВОГ ЧЛАНА СА 50% ИЛИ ВИШЕ АКЦИЈА ИЛИ УДЕЛА У ЗБИРУ;

7) ПРАВНО ЛИЦЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ИЗ ТАЧ. 5) ИЛИ 6) ОВОГ ЧЛАНА;

8) ПРАВНО ЛИЦЕ ИЛИ ПРЕДУЗЕТНИК КОЈИ ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА, У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОЛОЖАЈ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА, У ОДНОСУ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ У ВЕЗИ СА ОБАВЉАЊЕМ ТИХ ДЕЛАТНОСТИ;

9) ПРАВНО ИЛИ ФИЗИЧКО ЛИЦЕ КОЈЕ ИМА ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА, У ОДНОСУ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ У ВЕЗИ СА ВРШЕЊЕМ ТИХ ОВЛАШЋЕЊА;

10) ПРАВНО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ У ГОДИНИ НА КОЈУ СЕ ОДНОСЕ ТРАЖЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ОСТВАРИЛО ВИШЕ ОД 50% ПРИХОДА ОД ЈЕДНОГ ИЛИ ВИШЕ ОРГАНА ВЛАСТИ ИЗ ТАЧ. 1) ДО 7) ОВОГ СТАВА, У ОДНОСУ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ У ВЕЗИ СА АКТИВНОШЋУ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ТИМ ПРИХОДИМА, ИЗУЗЕВ ЦРКВЕ И ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ.

~~Живот, здравље, сигурност, правосуђе, одбрана земље, национална и јавна безбедност, економска добробит земље и тајна~~

~~Члан 9.~~

~~Орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме:~~

~~1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица;~~

~~2) угрозио, омео или отежао спречавање или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, вођење судског поступка, извршење пресуде или спровођење казне, или који други правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење;~~

~~3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност, или међународне односе;~~

~~4) битно умањио способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса;~~

~~5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.~~

ЖИВОТ, ЗДРАВЉЕ, ЛИЧНА БЕЗБЕДНОСТ, ПРАВОСУЂЕ, ОДБРАНА ЗЕМЉЕ, НАЦИОНАЛНА И ЈАВНА БЕЗБЕДНОСТ, ЕКОНОМСКА ДОБРОБИТ ЗЕМЉЕ, ТАЈНА, ИНТЕЛЕКТУАЛНА И ИНДУСТРИЈСКА СВОЈИНА, УМЕТНИЧКА, КУЛТУРНА И ПРИРОДНА ДОБРА И ЖИВОТНА СРЕДИНА

ЧЛАН 9.

ОРГАН ВЛАСТИ МОЖЕ ТРАЖИОЦУ УСКРАТИТИ ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, АКО БИ ТИМЕ:

1) УГРОЗИО ЖИВОТ, ЗДРАВЉЕ, БЕЗБЕДНОСТ ИЛИ КОЈЕ ДРУГО ВАЖНО ДОБРО НЕКОГ ЛИЦА;

2) УГРОЗИО, ОМЕО ИЛИ ОТЕЖАО СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ ОТКРИВАЊЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА, ОПТУЖЕЊЕ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО, ВОЂЕЊЕ ПРЕДИСТРАЖНОГ ПОСТУПКА, ВОЂЕЊЕ СУДСКОГ ПОСТУПКА, ИЗВРШЕЊЕ ПРЕСУДЕ ИЛИ СПРОВОЂЕЊЕ КАЗНЕ, ВОЂЕЊЕ ПОСТУПАКА У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНА ЗАШТИТА КОНКУРЕНЦИЈЕ, ИЛИ КОЈИ ДРУГИ

ПРАВНО УРЕЂЕНИ ПОСТУПАК, ИЛИ ФЕР ПОСТУПАЊЕ И ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ, ДО ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА;

3) ОЗБИЉНО УГРОЗИО ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ, НАЦИОНАЛНУ ИЛИ ЈАВНУ БЕЗБЕДНОСТ, МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ ИЛИ ПРЕКРШИО ПРАВИЛА МЕЂУНАРОДНОГ АРБИТРАЖНОГ ПРАВА;

4) БИТНО УМАЊИО СПОСОБНОСТ ДРЖАВЕ ДА УПРАВЉА ЕКОНОМСКИМ ПРОЦЕСИМА У ЗЕМЉИ, ИЛИ БИТНО ОТЕЖАО ОСТВАРЕЊЕ ОПРАВДАНИХ ЕКОНОМСКИХ ИНТЕРЕСА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ИЛИ УГРОЗИО ИЛИ БИ МОГАО УГРОЗИТИ СПРОВОЂЕЊЕ МОНЕТАРНЕ, ДЕВИЗНЕ ИЛИ ФИСКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ, ФИНАНСИЈСКУ СТАБИЛНОСТ, УПРАВЉАЊЕ ДЕВИЗНИМ РЕЗЕРВАМА, НАДЗОР НАД ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА ИЛИ ИЗДАВАЊЕ НОВЧАНИЦА И КОВАНОГ НОВАЦА;

5) УЧИНИО ДОСТУПНИМ ИНФОРМАЦИЈУ ИЛИ ДОКУМЕНТ ЗА КОЈИ ЈЕ ПРОПИСИМА ИЛИ СЛУЖБЕНИМ АКТОМ ЗАСНОВАНИМ НА ЗАКОНУ ОДРЕЂЕНО ДА СЕ ЧУВА КАО ТАЈНИ ПОДАТАК ИЛИ ПРЕДСТАВЉА ПОСЛОВНУ ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНУ ТАЈНУ, ИЛИ ПОДАТАК ДОБИЈЕН У ПОСТУПКУ ЗАСТУПАЊА ЗА ЧИЈЕ ОБЈАВЉИВАЊЕ ЗАСТУПАНИ НИЈЕ ДАО ОДОБРЕЊЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ РАД ПРАВОБРАНИЛАШТВА, А ЗБОГ ЧИЈЕГ БИ ОДАВАЊА МОГЛЕ НАСТУПИТИ ТЕШКЕ ПРАВНЕ ИЛИ ДРУГЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО ИНТЕРЕСЕ ЗАШТИЂЕНЕ ЗАКОНОМ КОЈИ ПРЕТЕЖУ НАД ПРАВОМ ЈАВНОСТИ ДА ЗНА;

6) ПОВРЕДИО ПРАВО ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ ИЛИ ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ, УГРОЗИО ЗАШТИТУ УМЕТНИЧКИХ, КУЛТУРНИХ И ПРИРОДНИХ ДОБАРА;

7) УГРОЗИО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ИЛИ РЕТКЕ БИЉНЕ И ЖИВОТИЊСКЕ ВРСТЕ.

Информација од јавног значаја у поседу органа власти која је већ доступна јавности

Члан 10.

Орган власти не мора тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако се ради о информацији која је већ објављена и ЈАВНО доступна у земљи или на интернету.

У случају из става 1. овог члана, орган власти ће у одговору на захтев означити носач информације (број службеног гласила, назив публикације и сл.), где је и када тражена информација објављена, осим ако је то општепознато.

Раздвајање информација

Члан 12.

~~Ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући увид, орган власти омогућиће тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију, и обавестиће га да остала садржина документа није доступна.~~

ЧЛАН 12.

АКО ТРАЖЕНА ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА МОЖЕ ДА СЕ ИЗДВОЈИ ОД ОСТАЛИХ ИНФОРМАЦИЈА У ДОКУМЕНТУ КОЈИМА ОРГАН ВЛАСТИ НИЈЕ ДУЖАН ТРАЖИОЦУ ДА ОМОГУЋИ ПРИСТУП, ОРГАН ВЛАСТИ ЋЕ ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИТИ ПРИСТУП ДЕЛУ ДОКУМЕНТА КОЈИ САДРЖИ САМО ИЗДВОЈЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, И ОБАВЕСТИЋЕ ГА ДА ОСТАЛА САДРЖИНА ДОКУМЕНТА НИЈЕ ДОСТУПНА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

Злоупотреба слободног приступа информацијама од јавног значаја

Члан 13.

~~Орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако тражилац злоупотребљава права на приступ информацијама од јавног значаја, нарочито ако је тражење неразумно, често, када се понавља захтев за истим или већ добијеним информацијама или када се тражи превелики број информација.~~

Приватност и друга права личности

Члан 14.

~~Орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим:~~

- ~~1) ако је лице на то пристао;~~
- ~~2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши;~~
- ~~3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.~~

ЧЛАН 14.

ОРГАН ВЛАСТИ МОЖЕ ТРАЖИОЦУ ОГРАНИЧИТИ ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА АКО БИ ТИМЕ ПОВРЕДИО ПРАВО НА ПРИВАТНОСТ, ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ПРАВО НА УГЛЕД ИЛИ КОЈЕ ДРУГО ПРАВО ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ ТРАЖЕНА ИНФОРМАЦИЈА ЛИЧНО ОДНОСИ, ОСИМ:

- 1) АКО ЈЕ ЛИЦЕ НА ТО ПРИСТАЛО;
- 2) АКО СЕ РАДИ О ЛИЧНОСТИ, ПОЈАВИ ИЛИ ДОГАЂАЈУ ОД ИНТЕРЕСА ЗА ЈАВНОСТ, А НАРОЧИТО АКО СЕ РАДИ О ЈАВНОМ ФУНКЦИОНЕРУ У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ СПРЕЧАВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА ПРИ ОБАВЉАЊУ ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И АКО ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ВЕЗАНА ЗА ВРШЕЊЕ ЊЕГОВЕ ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ;
- 3) АКО СЕ РАДИ О ЛИЦУ КОЈЕ ЈЕ СВОЈИМ ПОНАШАЊЕМ ДАЛО ПОВОДА ЗА ТРАЖЕЊЕ ИНФОРМАЦИЈЕ.

ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА ИЗ ДОКУМЕНТА КОЈИ САДРЖИ ПОДАТКЕ О ЛИЧНОСТИ МОГУ БИТИ УЧИЊЕНЕ ДОСТУПНИМ ТРАЖИОЦУ НА НАЧИН КОЈИМ СЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ДА СЕ ПРАВО ЈАВНОСТИ ДА ЗНА И ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ МОГУ ОСТВАРИТИ ЗАЈЕДНО, У МЕРИ ПРОПИСАНОЈ ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ И ОВИМ ЗАКОНОМ.

Захтев за обавештење, увид, издавање копије и упућивање

Члан 15.

Тражилац подноси писмени захтев органу власти за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: захтев).

Захтев мора садржати назив органа власти, име, презиме, ОДНОСНО НАЗИВ и адресу тражиоца, као и што прецизнији опис информације која се тражи.

Захтев може садржати и друге податке који олакшавају проналажење тражене информације.

Тражилац не мора навести разлоге за захтев.

Ако захтев не садржи податке из става 2. овог члана, односно ако захтев није уредан, овлашћено лице органа власти дужно је да, НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА, без надокнаде, поучи тражиоца како да те недостатке отклони, односно да достави тражиоцу упутство о допуни.

Ако тражилац не отклони недостатке у одређеном року, односно у року од 15 дана У РОКУ КОЈИ МУ ОДРЕДИ ОРГАН ВЛАСТИ, А КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ КРАЋИ ОД ОСАМ НИ ДУЖИ ОД 15 ДАНА од дана пријема упутства о допуни, а недостаци су такви да се по захтеву не може поступати, орган власти донеће закључак РЕШЕЊЕ о одбацавању захтева као неуредног.

Приступ информацијама орган власти дужан је да омогући и на основу усменог захтева тражиоца који се саопштава у записник, при чему се такав захтев уноси у посебну евиденцију и примењују се рокови као да је захтев поднет писмено.

Орган власти може прописати образац за подношење захтева, али мора размотрити и захтев који није сачињен на том обрасцу.

Поступање по захтеву

Члан 16.

Орган власти дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа. Копија документа је упућена тражиоцу даном напуштања писарнице органа власти од кога је информација тражена.

Ако се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине, орган власти мора да обавести тражиоца о поседовању те информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно да му изда копију тог документа најкасније у року од 48 сати од пријема захтева.

Ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. овог члана обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упуту копију тог документа, дужан је да о томе, најкасније у року од седам дана од дана пријема захтева, обавести тражиоца и одреди накнадни рок, који не може бити дужи од 40 дана од дана пријема захтева, у коме ће тражиоца обавестити о поседовању информације, ставити му на увид документ који садржи тражену информацију, изда му, односно упуту копију тог документа.

Ако орган власти на захтев не одговори у року, тражилац може уложити жалбу Поверенику, осим у случајевима утврђеним овим законом.

Орган власти ће заједно са обавештењем о томе да ће тражиоцу ставити на увид документ који садржи тражену информацију, односно издати му копију тог документа, саопштити тражиоцу време, место и начин на који ће му информација бити стављена на увид, износ нужних трошкова израде копије документа, а у случају да не располаже техничким средствима за израду копије, упознаће тражиоца са могућношћу да употребом своје опреме изради копију.

Увид у документ који садржи тражену информацију врши се у службеним просторијама органа власти.

Тражилац може из оправданих разлога тражити да увид у документ који садржи тражену информацију изврши у друго време од времена које му је одредио орган од кога је информација тражена.

~~Лицу које није у стању да без пратиоца изврши увид у документ који садржи тражену информацију, омогућиће се да то учини уз помоћ пратиоца.~~

~~Ако удовољи захтеву, орган власти неће издати посебно решење, него ће о томе сачинити службену белешку.~~

~~Ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.~~

ЧЛАН 16.

ОРГАН ВЛАСТИ ЈЕ ДУЖАН ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА, ОДНОСНО УРЕЂЕНОГ ЗАХТЕВА, ТРАЖИОЦА ОБАВЕСТИ О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, СТАВИ МУ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ПОТПУНУ И ТАЧНУ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ИЗДА МУ ИЛИ УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА. КОПИЈА ДОКУМЕНТА ЈЕ УПУЋЕНА ТРАЖИОЦУ ДАНОМ НАПУШТАЊА ПИСАРНИЦЕ ОРГАНА ВЛАСТИ ОД КОГА ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ТРАЖЕНА ОДНОСНО ДАНОМ УПУЋИВАЊА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ ЗА КОЈУ СЕ, НА ОСНОВУ ПОДАТАКА КОЈИ СУ НАВЕДЕНИ У ЗАХТЕВУ, МОЖЕ ПРЕТПОСТАВИТИ ДА ЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТА ИЛИ СЛОБОДЕ НЕКОГ ЛИЦА, ОДНОСНО ЗА УГРОЖАВАЊЕ ИЛИ ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА ИЛИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ОРГАН ВЛАСТИ МОРА ДА ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ПОТПУНУ И ТАЧНУ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ДА МУ ИЗДА КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 48 САТИ ОД ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ УТВРДИ ДА СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ САДРЖАНЕ У ВЕЛИКОМ БРОЈУ ДОКУМЕНАТА, УСЛЕД ЧЕГА БИ ПОСТУПАЊЕ ОРГАНА У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА БИЛО ОТЕЖАНО, МОЖЕ, У РОКУ ОД СЕДАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, ОБАВЕСТИТИ ТРАЖИОЦА О ТОМЕ И ПОНУДИТИ МУ ДА ЗАХТЕВ ПРЕЦИЗИРА ИЛИ ДА ОСТВАРИ УВИД У ДОКУМЕНТЕ ПРЕ НЕГО ШТО ОДРЕДИ КОЈЕ СУ МУ КОПИЈЕ ДОКУМЕНАТА ПОТРЕБНЕ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ НИЈЕ У МОГУЋНОСТИ, ИЗ ОПРАВДАНИХ РАЗЛОГА, ДА У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ДА МУ ИЗДА, ОДНОСНО УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, ДУЖАН ЈЕ ДА, НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД СЕДАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, ТРАЖИОЦУ ДОСТАВИ ОБАВЕШТЕЊЕ О РАЗЛОЗИМА ЗБОГ КОЈИХ НИЈЕ У МОГУЋНОСТИ ДА ПО ЗАХТЕВУ ПОСТУПИ У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА И ОДРЕДИ НАКНАДНИ РОК, КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ ДУЖИ ОД 40 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА, У КОЈЕМ ЋЕ ПОСТУПИТИ ПО ЗАХТЕВУ.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА УВИД, ОДНОСНО ДОБИЈАЊЕ КОПИЈЕ ДОКУМЕНТА КОЈИ САДРЖИ ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН ОД СТРАНЕ ДРУГОГ ОРГАНА ВЛАСТИ, ОРГАН ВЛАСТИ ЋЕ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА, ЗАХТЕВ ДОСТАВИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ КОЈИ ЈЕ ОДРЕДИО ТАЈНОСТ ПОДАТКА НА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ И О ТОМЕ ОБАВЕСТИТИ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА. РОК ИЗ ОВОГ ЧЛАНА ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ ОД СТРАНЕ ОРГАНА ВЛАСТИ

КОЈИ ЈЕ ОДРЕДИО ТАЈНОСТ ПОДАТКА ПОЧИЊЕ ДА ТЕЧЕ ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ЧИЈУ ТАЈНОСТ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ВЛАСТИ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ И АКО ОРГАН ВЛАСТИ УТВРДИ ДА СУ ПРЕСТАЛИ РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ, ДОНЕЋЕ ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ ТАЈНОСТИ ПОДАТКА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНО ОДРЕЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ТАЈНИХ ПОДАТАКА, И ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ОМОГУЋИТИ ПРИСТУП ТРАЖЕНОЈ ИНФОРМАЦИЈИ.

ОРГАН ВЛАСТИ ЋЕ ЗАЈЕДНО СА ОБАВЕШТЕЊЕМ О ТОМЕ ДА ЋЕ ТРАЖИОЦУ СТАВИТИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ИЗДАТИ МУ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, САОПШТИТИ ТРАЖИОЦУ ВРЕМЕ, МЕСТО И НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ МУ ИНФОРМАЦИЈА БИТИ СТАВЉЕНА НА УВИД, ИЗНОС НЕЖИХ ТРОШКОВА ИЗРАДЕ КОПИЈЕ ДОКУМЕНТА, А У СЛУЧАЈУ ДА НЕ РАСПОЛАЖЕ ТЕХНИЧКИМ СРЕДСТВИМА ЗА ИЗРАДУ КОПИЈЕ, УПОЗНАЋЕ ТРАЖИОЦА СА МОГУЋНОШЋУ ДА УПОТРЕБОМ СВОЈЕ ОПРЕМЕ ИЗРАДИ КОПИЈУ.

УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ ВРШИ СЕ У СЛУЖБЕНИМ ПРОСТОРИЈАМА ОРГАНА ВЛАСТИ.

ТРАЖИЛАЦ МОЖЕ ИЗ ОПРАВДАНИХ РАЗЛОГА ТРАЖИТИ ДА УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ ИЗВРШИ У ДРУГО ВРЕМЕ ОД ВРЕМЕНА КОЈЕ МУ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ОД КОГА ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ТРАЖЕНА.

ЛИЦУ КОЈЕ НИЈЕ У СТАЊУ ДА БЕЗ ПРАТИОЦА ИЗВРШИ УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОМОГУЋИЋЕ СЕ ДА ТО УЧИНИ УЗ ПОМОЋ ПРАТИОЦА.

АКО УДОВОЉИ ЗАХТЕВУ, ОРГАН ВЛАСТИ НЕЋЕ ИЗДАТИ ПОСЕБНО РЕШЕЊЕ, НЕГО ЋЕ О ТОМЕ САЧИНИТИ СЛУЖБЕНУ БЕЛЕШКУ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ ОДБИЈЕ ДА У ЦЕЛИНИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ, ДА МУ СТАВИ НА УВИД ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ДА МУ ИЗДА, ОДНОСНО УПУТИ КОПИЈУ ТОГ ДОКУМЕНТА, ДУЖАН ЈЕ ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА, ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА И ДА ТО РЕШЕЊЕ ПИСМЕНО ОБРАЗЛОЖИ, КАО И ДА У РЕШЕЊУ УПУТИ ТРАЖИОЦА НА ПРАВНА СРЕДСТВА КОЈА МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ПРОТИВ ТАКВОГ РЕШЕЊА.

АКО СЕ ЗАХТЕВ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ТАЈНИ ПОДАТАК ЧИЈУ ТАЈНОСТ ЈЕ ОДРЕДИО ОРГАН ВЛАСТИ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ, ИЛИ ИНФОРМАЦИЈА ПРЕДСТАВЉА ПОСЛОВНУ ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНУ ТАЈНУ, У ОБРАЗЛОЖЕЊУ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 12. ОВОГ ЧЛАНА НАВОДЕ СЕ И РАЗЛОЗИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТАЈНОСТИ И РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ПОДАТАК И ДАЉЕ ТРЕБА ДА СЕ ЧУВА КАО ТАЈНИ, ОДНОСНО РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ПОСЛОВНА ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА.

ОД ОБАВЕЗА ПОСТУПАЊА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЧЛАНА ОСЛОБОЂЕНО ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 3. ТАЧКА 10) ОВОГ ЗАКОНА КОЈЕ ЈЕ СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАНЕ СРЕДСТВИМА ОРГАНА ВЛАСТИ ИЗ ЧЛАНА 3. ТАЧ. 1) ДО 7) ОВОГ ЗАКОНА ДОСТАВИЛО ОРГАНУ КОЈИ ЈЕ ФИНАНСИРАО ТЕ АКТИВНОСТИ ИЛИ ОРГАНУ ВЛАСТИ НАДЛЕЖНОМ ЗА КОНТРОЛУ ТОГ ФИНАНСИРАЊА.

Право на жалбу

Члан 22.

Тражилац може изјавити жалбу Поверенику, ако:

- 1) орган власти одбаца или одбије захтев тражиоца, у року од 15 дана од дана када му је достављено решење или други акт;
- 2) орган власти, супротно члану 16. ~~став 2.~~ СТ. 1. ДО 3. овог закона, не одговори у прописаном року на захтев тражиоца;
- 3) орган власти, супротно члану 17. став 2. овог закона, услови издавање копије документа који садржи тражену информацију уплатом накнаде која превазилази износ нужних трошкова израде те копије;
- 4) орган власти не стави на увид документ који садржи тражену информацију на начин предвиђен чланом 18. став 1. овог закона;
- 5) орган власти не стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно не изда копију тог документа на начин предвиђен чланом 18. став 4. овог закона или
- 6) орган власти на други начин отежава или онемогућава тражиоцу остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, супротно одредбама овог закона.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ПОВЕРЕНИКА КОЈИМ СЕ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ КОЈИ ЈЕ ПОДНЕТ ПОВЕРЕНИКУ КАО ОРГАНУ ВЛАСТИ, НЕ МОЖЕ СЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБА.

Против решења Народне скупштине, председника Републике, Владе Републике Србије, ~~Врховног суда Србије~~ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, Уставног суда, НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ и Републичког јавног тужиоца не може се изјавити жалба.

Против решења из ~~става 2.~~ СТ. 2. И 3. овог члана може се покренути управни спор, у складу са законом, ~~о чему суд по службеној дужности обавештава Повереника.~~

О ПОКРЕТАЊУ УПРАВНОГ СПОРА ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА СУД ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ОБАВЕШТАВА ПОВЕРЕНИКА.

Члан 24.

~~Повереник доноси решење без одлагања, а најдоцније у року од 30 дана од дана предаје жалбе, пошто омогући органу власти да се писмено изјасни, а по потреби и тражиоцу.~~

~~Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.~~

~~Орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом.~~

~~Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.~~

~~Ако орган власти, након изјављене жалбе због непоступања по захтеву, а пре доношења одлуке по жалби, тражиоцу омогући приступ информацијама или по захтеву одлучи, Повереник ће донети закључак и обуставити поступак по жалби. Поступак по жалби се обуставља и када тражилац одустане од жалбе.~~

ЧЛАН 24.

ПОВЕРЕНИК ДОНОСИ РЕШЕЊЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЖАЛБЕ, ПОШТО ОМОГУЋИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА СЕ ПИСМЕНО ИЗЈАСНИ, А ПО ПОТРЕБИ И ТРАЖИОЦУ.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПО ЖАЛБИ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ОРГАНА ВЛАСТИ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 16. СТАВ 2. ОВОГ

ЗАКОНА, ПОВЕРЕНИК ДОНОСИ РЕШЕЊЕ У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ЖАЛБЕ.

ПОВЕРЕНИК ОДБАЦУЈЕ ЖАЛБУ КОЈА ЈЕ НЕДОПУШТЕНА, НЕБЛАГОВРЕМЕНА И ИЗЈАВЉЕНА ОД СТРАНЕ НЕОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА.

ОРГАН ВЛАСТИ ДОКАЗУЈЕ ДА ЈЕ ПОСТУПАО У СКЛАДУ СА СВОЈИМ ОБАВЕЗАМА ПРЕДВИЂЕНИМ ОВИМ ЗАКОНОМ.

КАДА УТВРДИ ДА ЈЕ ЖАЛБА ОСНОВАНА, ПОВЕРЕНИК ЋЕ РЕШЕЊЕМ НАЛОЖИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИ СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

КАДА ПОВОДОМ ЖАЛБЕ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ (ЋУТАЊЕ УПРАВЕ) УТВРДИ ДА ЈЕ ЖАЛБА ОСНОВАНА, ПОВЕРЕНИК ЋЕ РЕШЕЊЕМ НАЛОЖИТИ ОРГАНУ ВЛАСТИ ДА У ОДРЕЂЕНОМ РОКУ ПОСТУПИ ПО ЗАХТЕВУ.

АКО У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ПРОТИВ РЕШЕЊА О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ТАЈНИ ПОДАТАК ИЗ ЧЛАНА 9. ТАЧКА 5. ОВОГ ЗАКОНА ПОВЕРЕНИК УТВРДИ ДА СУ ПРЕСТАЛИ РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ ЈЕ ПОДАТАК ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ, ОДНОСНО ДА ПОДАТАК НИЈЕ ОДРЕЂЕН КАО ТАЈНИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНО ОДРЕЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ТАЈНИХ ПОДАТАКА, ДОНЕЋЕ РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ЖАЛБА УСВАЈА, А ОРГАНУ ВЛАСТИ НАЛАЖЕ ДА ОПОЗОВЕ ТАЈНОСТ ТРАЖЕНОГ ПОДАТКА И ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ОМОГУЋИ ПРИСТУП ТОМ ПОДАТКУ.

У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА, ПОВЕРЕНИК ЈЕ ДУЖАН ДА ИЗВРШИ УВИД У СПИСЕ ПРЕДМЕТА НА КОЈИ СЕ ЖАЛБА ОДНОСИ РАДИ ПОТПУНОГ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА НЕОПХОДНОГ ЗА РЕШАВАЊЕ ПО ЖАЛБИ.

АКО ОРГАН ВЛАСТИ, НАКОН ИЗЈАВЉЕНЕ ЖАЛБЕ ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ, А ПРЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ ПО ЖАЛБИ, ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИ ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ИЛИ ПО ЗАХТЕВУ НА ДРУГИ НАЧИН ПОСТУПИ, ПОВЕРЕНИК ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ И ОБУСТАВИТИ ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ. ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ СЕ ОБУСТАВЉА И КАДА ТРАЖИЛАЦ ОДУСТАНЕ ОД ЖАЛБЕ.

У СЛУЧАЈУ ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА ЗБОГ НЕПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ, ПОВЕРЕНИК, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК, ИЗДАЈЕ ПРЕКРШАЈНИ НАЛОГ ЗБОГ ПРЕКРШАЈА ИЗ ЧЛАНА 47. ОВОГ ЗАКОНА.

Утврђивање чињеничног стања од стране Повереника

Члан 26.

~~Повереник предузима радње за утврђивање чињеничног стања које су неопходне ради доношења решења из чл. 24. и 25. овог закона.~~

~~Поверенику ће, ради утврђивања чињеничног стања из става 1. овог члана, бити омогућен увид у сваки носач информације на који се овај закон примењује.~~

ЧЛАН 26.

ОРГАНИ ВЛАСТИ СУ ДУЖНИ ДА ПОВЕРЕНИКУ, НА ЊЕГОВ ЗАХТЕВ И У РОКУ КОЈИ ОН ОДРЕДИ, ДОСТАВЕ СВЕ ПОДАТКЕ НЕОПХОДНЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕШЕЊА ИЗ ЧЛ. 24. И 25. ОВОГ ЗАКОНА, КАО И ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОДНОШЕЊУ ЗАХТЕВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНИХ ПОСТУПАКА КОЈИ СУ У ВЕЗИ СА ТИМ РЕШЕЊИМА.

ПОВЕРЕНИКУ ЋЕ, РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, БИТИ ОМОГУЋЕН ПРИСТУП СВАКОМ НОСАЧУ ИНФОРМАЦИЈЕ НА КОЈИ СЕ ОВАЈ ЗАКОН ПРИМЕЊУЈЕ.

ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА О ПРЕБИВАЛИШТУ И БОРАВИШТУ ГРАЂАНА И ЈЕДИНСТВЕНОМ МАТИЧНОМ БРОЈУ ГРАЂАНА ДУЖАН ЈЕ ДА ПОВЕРЕНИКУ, НА ЊЕГОВ ЗАХТЕВ, ДОСТАВИ ПОДАТКЕ ИЗ ТИХ ЕВИДЕНЦИЈА КОЈИ СУ НЕОПХОДНИ ЗА ИЗРИЦАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ НАЛОГА И ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА.

Правни лек против решења и закључка Повереника

Члан 27.

Против решења и закључка Повереника може се покренути управни спор.

Управни спор поводом остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја је хитан.

Обавезност и извршење решења Повереника

Члан 28.

Решења Повереника су обавезујућа, коначна и извршна.

Административно УПРАВНО извршење решења Повереника спроводи Повереник принудом (принудном мером, односно новчаном казном), у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, ОСИМ АКО ЈЕ ОВИМ ЗАКОНОМ ДРУГАЧИЈЕ ОДРЕЂЕНО.

У поступку административног УПРАВНОГ извршења решења Повереника не може се изјавити жалба која се односи на извршење.

Ако Повереник не може спровести своје решење на начин из става 2. овог члана, Влада му на његов захтев пружа помоћ у поступку административног УПРАВНОГ извршења тог решења - применом мера из своје надлежности, односно обезбеђивањем извршења решења Повереника непосредном принудом.

ЧЛАН 28А

ПОВЕРЕНИК ЋЕ ПРИНУДИТИ ИЗВРШЕНИКА – ОРГАН ВЛАСТИ ДА ИСПУНИ ОБАВЕЗЕ ИЗ РЕШЕЊА ПОВЕРЕНИКА ПОСРЕДНОМ ПРИНУДОМ, ИЗРИЦАЊЕМ НОВЧАНИХ КАЗНИ.

НОВЧАНА КАЗНА СЕ ИЗРИЧЕ РЕШЕЊЕМ.

НОВЧАНА КАЗНА СЕ ИЗРИЧЕ У РАСПОНУ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА И МОЖЕ БИТИ ИЗРЕЧЕНА ВИШЕ ПУТА.

ИЗРЕЧЕНУ НОВЧАНУ КАЗНУ ИЗВРШАВА СУД У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ РЕГУЛИШЕ ИЗВРШЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

ИЗРЕЧЕНЕ НОВЧАНЕ КАЗНЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ПРИХОД БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

ЧЛАН 28Б

ПОВЕРЕНИК ЈЕ ОВЛАШЋЕН ДА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА ЗА ПРЕКРШАЈЕ ПРЕДВИЂЕНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ, КАДА У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ОЦЕНИ ДА ПОСТОЈИ ПРЕКРШАЈ.

ТРАЖИЛАЦ ИНФОРМАЦИЈЕ НЕ МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА ПРОТИВ ОРГАНА ВЛАСТИ ПРЕ ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА ПО ЖАЛБИ ПРЕД ПОВЕРЕНИКОМ, ОДНОСНО ПРЕ

ОКОНЧАЊА УПРАВНОГ СПОРА АКО ЖАЛБА ПОВЕРЕНИКУ НИЈЕ ДОПУШТЕНА.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ТРАЖИЛАЦ ИНФОРМАЦИЈЕ ЈЕ ДУЖАН ДА СЕ ПРЕТХОДНО ОБРАТИ ПОВЕРЕНИКУ ЗАХТЕВОМ ДА ПОВЕРЕНИК ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА, ОДНОСНО УПРАВНОЈ ИНСПЕКЦИЈИ, АКО ЈЕ ВОЂЕН УПРАВНИ СПОР.

АКО ПОВЕРЕНИК, ОДНОСНО УПРАВНА ИНСПЕКЦИЈА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА НЕ ОДГОВОРИ ТРАЖИОЦУ ИНФОРМАЦИЈЕ НА ЗАХТЕВ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ИЛИ МУ ОДГОВОРИ ДА НЕМА ОСНОВА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА, ТРАЖИЛАЦ ИНФОРМАЦИЈЕ ЈЕ ОВЛАШЋЕН ДА САМ ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА.

АКО ПОВЕРЕНИК, ОДНОСНО УПРАВНА ИНСПЕКЦИЈА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА, НА ЗАХТЕВ ТРАЖИОЦА ИНФОРМАЦИЈЕ ИЛИ НА СОПСТВЕНУ ИНИЦИЈАТИВУ, ДУЖАН ЈЕ ДА О ЕВЕНТУАЛНОМ ОДУСТАЈАЊУ ОД ТОГ ЗАХТЕВА ОБАВЕСТИ ТРАЖИОЦА ИНФОРМАЦИЈЕ, У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ОДУСТАЈАЊА ОД ЗАХТЕВА, ДА БИ ТРАЖИЛАЦ ИНФОРМАЦИЈЕ МОГАО ДА НАСТАВИ ПОСТУПАК.

Седиште Повереника

Члан 29.

Седиште Повереника је у Београду.

ПОВЕРЕНИК МОЖЕ ОБРАЗОВАТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ И ВАН СВОГ СЕДИШТА.

АКТОМ О ОРГАНИЗАЦИЈИ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ ПОСЛОВА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА УРЕЂУЈЕ СЕ ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА У КАНЦЕЛАРИЈАМА.

Избор

Члан 30.

~~Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина), већином гласова свих народних посланика, бира Повереника на предлог одбора Народне скупштине надлежног за информисање.~~

~~За Повереника се бира лице с признатим угледом и стручношћу у области заштите и унапређења људских права.~~

~~Повереник може бити лице које испуњава услове за рад у државним органима, које је завршило правни факултет и има најмање десет година радног искуства.~~

~~Повереник не може бити лице које обавља функцију или је запослено у другом државном органу или политичкој странци.~~

~~Повереник се бира за време од седам година.~~

~~Исто лице може бити бирано за Повереника највише два пута.~~

ЧЛАН 30.

НАРОДНА СКУПШТИНА БИРА ПОВЕРЕНИКА ВЕЋИНОМ ГЛАСОВА СВИХ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА, НА ПРЕДЛОГ ОДБОРА НАДЛЕЖНОГ ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ОДБОР).

ПОВЕРЕНИК СЕ БИРА ЗА ВРЕМЕ ОД ОСАМ ГОДИНА, БЕЗ МОГУЋНОСТИ ПОНОВНОГ ИЗБОРА НА ОВУ ДУЖНОСТ.

ПРЕДСЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РАСПИСУЈЕ ЈАВНИ ПОЗИВ СВИМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ЛИЦИМА ДА СЕ ПРИЈАВЕ ЗА КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ЈАВНИ ПОЗИВ).

ЈАВНИ ПОЗИВ СЕ, ИСТОГ ДАНА, ОБЈАВЉУЈЕ НА ВЕБ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ И У НАЈМАЊЕ ЈЕДНОМ ДНЕВНОМ ЛИСТУ КОЈИ СЕ ДИСТРИБУИРА НА ЦЕЛОЈ ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НАЈКАСНИЈЕ 180 ДАНА ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА ПРЕТХОДНОГ ПОВЕРЕНИКА, ОДНОСНО НАЈКАСНИЈЕ 30 ДАНА ПО ПРЕСТАНКУ ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У СМИСЛУ ЧЛАНА 31. ОВОГ ЗАКОНА.

ПРИЈАВА НА ЈАВНИ ПОЗИВ ДОСТАВЉА СЕ У ПИСМЕНОМ ОБЛИКУ И МОРА ДА САДРЖИ ЛИЧНО ИМЕ, АДРЕСУ ПРЕБИВАЛИШТА, БРОЈ ТЕЛЕФОНА ЗА КОНТАКТ, АДРЕСУ ЗА ПРИЈЕМ ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ И ПОТПИС ЗАИНТЕРЕСОВАНОГ ЛИЦА, А УЗ ПРИЈАВУ СЕ ДОСТАВЉАЈУ БИОГРАФИЈА И ДОКАЗИ О ИСПУЊЕНОСТИ ПРОПИСАНИХ УСЛОВА ЗА ИЗБОР ЗА ПОВЕРЕНИКА.

РОК ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ НА ЈАВНИ ПОЗИВ ТРАЈЕ 30 ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА ЈАВНОГ ПОЗИВА.

У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ИСТЕКА РОКА ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ НА ЈАВНИ ПОЗИВ, ОДБОР УТВРЂУЈЕ И НА ВЕБ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ОБЈАВЉУЈЕ СПИСАК ПРИЈАВЉЕНИХ ЛИЦА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ ЗА ИЗБОР ЗА ПОВЕРЕНИКА, СА ЊИХОВИМ БИОГРАФИЈАМА.

У РОКУ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА, ОДБОР ДОСТАВЉА ПОЗИВ ПОСЛАНИЧКИМ ГРУПАМА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ ДА СА СПИСКА ПРИЈАВЉЕНИХ ЛИЦА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ ЗА ИЗБОР ЗА ПОВЕРЕНИКА ПРЕДЛОЖЕ КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА.

КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА ОДБОРУ ИМА ПРАВО ДА ПРЕДЛОЖИ СВАКА ПОСЛАНИЧКА ГРУПА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

ПОСЛАНИЧКА ГРУПА МОЖЕ ДА ПРЕДЛОЖИ КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА ТЕК ПО ИСТЕКУ 15 ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА СПИСКА ПРИЈАВЉЕНИХ ЛИЦА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ ЗА ИЗБОР ЗА ПОВЕРЕНИКА.

ВИШЕ ПОСЛАНИЧКИХ ГРУПА МОГУ ДА ПРЕДЛОЖЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ КАНДИДАТА ЗА ПОВЕРЕНИКА.

ПРЕ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ЗА ИЗБОР ПОВЕРЕНИКА, ОДБОР СА КАНДИДАТИМА КОЈЕ СУ ПРЕДЛОЖИЛЕ ПОСЛАНИЧКЕ ГРУПЕ ОБАВЉА ЈАВНИ РАЗГОВОР НА КОЈЕМ СЕ КАНДИДАТИМА ОМОГУЋУЈЕ ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ СТАВОВЕ О УЛОЗИ И НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР ПОВЕРЕНИКА УТВРЂУЈЕ СЕ ВЕЋИНОМ ГЛАСОВА ОД УКУПНОГ БРОЈА ЧЛАНОВА ОДБОРА.

ОБРАЗЛОЖЕНИ ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР ПОВЕРЕНИКА ОДБОР ПОДНОСИ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ НАЈКАСНИЈЕ 60 ДАНА ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА ПРЕТХОДНОГ ПОВЕРЕНИКА, ОДНОСНО У РОКУ ОД 90 ДАНА ОД ДАНА ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О РАЗРЕШЕЊУ, ОДНОСНО О УТВРЂИВАЊУ ДАНА ПРЕСТАНКА ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.

ЗА ПОВЕРЕНИКА СЕ БИРА ЛИЦЕ С ПРИЗНАТИМ УГЛЕДОМ И СТРУЧНОШЋУ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЉУДСКИХ ПРАВА.

ПОВЕРЕНИК МОЖЕ БИТИ ЛИЦЕ КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЗА РАД У ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, КОЈЕ ЈЕ ЗАВРШИЛО ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ И ИМА НАЈМАЊЕ ДЕСЕТ ГОДИНА РАДНОГ ИСКУСТВА.

ПОВЕРЕНИК НЕ МОЖЕ ДА ОБАВЉА ДРУГУ ЈАВНУ ФУНКЦИЈУ ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНУ ДЕЛАТНОСТ, КАО И ДРУГУ ДУЖНОСТ ИЛИ ПОСАО КОЈИ БИ МОГАО УТИЦАТИ НА ЊЕГОВУ САМОСТАЛНОСТ И НЕЗАВИСНОСТ.

ПОВЕРЕНИК НЕ МОЖЕ БИТИ ЧЛАН ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.

АКО ПРЕДЛОЖЕНИ КАНДИДАТ ЗА ПОВЕРЕНИКА НЕ ДОБИЈЕ ПОТРЕБНУ ВЕЋИНУ ГЛАСОВА СВИХ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА, НОВИ ПОСТУПАК ИЗБОРА СЕ ПОКРЕЋЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА КАДА НАРОДНА СКУПШТИНА НИЈЕ ИЗАБРАЛА ПОВЕРЕНИКА.

Престанак мандата

Члан 31.

~~Поверенику дужност престаје истеком мандата, на лични захтев, кад наврши шездесет пет година живота и разрешењем.~~

~~Одлуку о престанку дужности Повереника доноси, већином гласова свих народних посланика, Народна скупштина.~~

~~Повереник се разрешава дужности ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора, ако трајно изгуби радну способност, ако обавља функцију или је запослен у другом државном органу или политичкој странци, ако изгуби држављанство Републике Србије или ако нестручно и несавесно обавља посао.~~

~~Поступак за разрешење Повереника покреће се на иницијативу једне трећине народних посланика.~~

~~Одбор Народне скупштине надлежан за информисање утврђује да ли постоје разлози за разрешење и о томе обавештава Народну скупштину.~~

~~Одбор Народне скупштине надлежан за информисање обавештава Народну скупштину и о захтеву Повереника да му престане дужност, као и о испуњењу услова за престанак дужности због година живота.~~

~~Ако о захтеву за престанак дужности Народна скупштина не одлучи у року од 60 дана, сматра се да је истеком тог рока Поверенику престала дужност.~~

~~У осталим случајевима Поверенику дужност престаје оног дана који Народна скупштина наведе у својој одлуци.~~

ЧЛАН 31.

ПОВЕРЕНИКУ ДУЖНОСТ ПРЕСТАЈЕ:

- 1) ИСТЕКОМ МАНДАТА;
- 2) СМРЋУ;
- 3) НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ;
- 4) ГУБИТКОМ ДРЖАВЉАНСТВА;
- 5) АКО МУ ПРАВНОСНАЖНОМ СУДСКОМ ОДЛУКОМ БУДЕ ОГРАНИЧЕНА ПОСЛОВНА СПОСОБНОСТ;
- 6) АКО ПРАВНОСНАЖНО БУДЕ ОСУЂЕН НА КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД НАЈМАЊЕ ШЕСТ МЕСЕЦИ;
- 7) РАЗРЕШЕЊЕМ.

ПОВЕРЕНИКУ КОЈИ У ТОКУ МАНДАТА ИСПУНИ УСЛОВЕ ЗА СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, ДУЖНОСТ ПРЕСТАЈЕ ИСТЕКОМ МАНДАТА.

У СЛУЧАЈУ ПРЕСТАНКА ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА ИЗ РАЗЛОГА НАВЕДЕНИХ У СТАВУ 1. ТАЧ. 2) ДО 6) ОВОГ ЧЛАНА, НАРОДНА СКУПШТИНА, БЕЗ РАСПРАВЕ, ВЕЋИНОМ ГЛАСОВА СВИХ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА ДОНОСИ ОДЛУКУ КОЈОМ УТВРЂУЈЕ ДАН ПРЕСТАНКА ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.

ПОВЕРЕНИК СЕ РАЗРЕШАВА:

- 1) АКО НЕСТРУЧНО ИЛИ НЕСАВЕСНО ОБАВЉА СВОЈУ ДУЖНОСТ;
- 2) АКО БУДЕ ИЗАБРАН, ПОСТАВЉЕН ИЛИ ИМЕНОВАН НА ДРУГУ ЈАВНУ ФУНКЦИЈУ;
- 3) АКО ЗАПОЧНЕ ОБАВЉАЊЕ ДУЖНОСТИ, РАДЊЕ ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ БЕЗ САГЛАСНОСТИ ДРЖАВНОГ ОРГАНА

НАДЛЕЖНОГ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О СУКОБУ ИНТЕРЕСА ПРИ ВРШЕЊУ ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА;

4) АКО ПОСТАНЕ ЧЛАН ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.

ПОСТУПАК ЗА РАЗРЕШЕЊЕ ПОВЕРЕНИКА ПОКРЕЋЕ СЕ НА ОБРАЗЛОЖЕНИ ПРЕДЛОГ ЈЕДНЕ ТРЕЋИНЕ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА.

ОДБОР УТВРЂУЈЕ ДА ЛИ ПОСТОЈЕ РАЗЛОЗИ ЗА РАЗРЕШЕЊЕ. АКО УТВРДИ ДА НЕМА РАЗЛОГА ЗА РАЗРЕШЕЊЕ, ОДБОР О ТОМЕ ОБАВЕШТАВА НАРОДНУ СКУПШТИНУ. АКО УТВРДИ ДА ИМА РАЗЛОГА ЗА РАЗРЕШЕЊЕ, ОДБОР ПОДНОСИ ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О РАЗРЕШЕЊУ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

ПОВЕРЕНИК ИМА ПРАВО ДА СЕ НА СЕДНИЦИ ОДБОРА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ, НА КОЈОЈ СЕ РАЗМАТРА ПРЕДЛОГ ЗА ЊЕГОВО РАЗРЕШЕЊЕ, ОБРАТИ НАРОДНИМ ПОСЛАНИЦИМА.

Положај Повереника

Члан 32.

Повереник је самосталан и независан у вршењу своје надлежности.

У вршењу своје надлежности Повереник неће тражити, нити примати налоге и упутства од државних органа и других лица.

Повереник има право на плату једнаку плати судије ~~Врховног суда~~ ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, као и друга права по основу рада, у складу са законом, и право на накнаду трошкова насталих у вези са вршењем своје надлежности.

Повереник се не може позвати на одговорност за мишљење које је изнео или предлог који је дао у вршењу своје надлежности, а у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу своје надлежности не може бити притворен без одобрења Народне скупштине.

Заменик Повереника

Члан 33.

~~Повереник има заменика, кога бира Народна скупштина, већином гласова свих народних посланика, на предлог Повереника.~~

~~Повереник предлаже за свога заменика лице које испуњава услове за рад у државним органима.~~

~~Заменик Повереника бира се за време од седам година.~~

~~Исто лице може бити бирано за заменика Повереника највише два пута.~~

~~Заменик Повереника обавља дужности Повереника у случају његовог одсуства, смрти, истека мандата, разрешења, као и привремене или трајне спречености Повереника да врши своје надлежности.~~

~~Заменику Повереника престаје дужност на начин предвиђен за престанак дужности Повереника.~~

~~Поступак за разрешење заменика Повереника покреће се и на иницијативу Повереника.~~

ЧЛАН 33.

ПОВЕРЕНИК ИМА ЗАМЕНИКА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, КОГА БИРА НАРОДНА СКУПШТИНА, ВЕЋИНОМ ГЛАСОВА СВИХ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА, НА ПРЕДЛОГ ПОВЕРЕНИКА.

ЗА ЗАМЕНИКА ПОВЕРЕНИКА МОЖЕ БИТИ ИЗАБРАНО ЛИЦЕ КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ ЗА ИЗБОР ПОВЕРЕНИКА.

ЗАМЕНИК ПОВЕРЕНИКА БИРА СЕ ЗА ВРЕМЕ ОД ОСАМ ГОДИНА, БЕЗ МОГУЋНОСТИ ПОНОВНОГ ИЗБОРА НА ОВУ ДУЖНОСТ.

ЗАМЕНИК ПОВЕРЕНИКА ОБАВЉА ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У СЛУЧАЈУ ЊЕГОВОГ ОДСУСТВА ИЛИ СПРЕЧЕНОСТИ, КАО И У СЛУЧАЈУ ПРЕСТАНКА ДУЖНОСТИ ИЗ РАЗЛОГА НАВЕДЕНИХ У ЧЛАНУ 31. ОВОГ ЗАКОНА.

ЗАМЕНИКУ ПОВЕРЕНИКА ПРЕСТАЈЕ ДУЖНОСТ НА НАЧИН ПРЕДВИЂЕН ЗА ПРЕСТАНАК ДУЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.

ПОСТУПАК ЗА РАЗРЕШЕЊЕ ЗАМЕНИКА ПОВЕРЕНИКА ПОКРЕЋЕ СЕ И НА ИНИЦИЈАТИВУ ПОВЕРЕНИКА.

ЗАМЕНИК ПОВЕРЕНИКА ИМА ПРАВО НА ПЛАТУ У ВИСИНИ ОД 90% ОД ПЛАТЕ ПОВЕРЕНИКА.

Стручна служба Повереника

Члан 34.

~~Повереник има стручну службу која му помаже у вршењу његових надлежности.~~

~~Повереник доноси акт, за који сагласност даје Административни одбор Народне скупштине, којим уређује рад своје стручне службе. Повереник самостално одлучује, у складу са законом, о пријему лица у радни однос у стручну службу, руковођен потребом професионалног и делотворног вршења своје надлежности.~~

~~На запослене у стручној служби Повереника сходно се примењују прописи о радним односима у државним органима.~~

~~Финансијска средства за рад Повереника и његове стручне службе обезбеђују се у буџету Републике Србије.~~

ЧЛАН 34.

ПОВЕРЕНИК ИМА СТРУЧНУ СЛУЖБУ КОЈА МУ ПОМАЖЕ У ВРШЕЊУ ЊЕГОВИХ НАДЛЕЖНОСТИ.

ПОВЕРЕНИК ДОНОСИ ОПШТИ АКТ О ОРГАНИЗАЦИЈИ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ ПОСЛОВА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ У СКЛАДУ СА БУЏЕТСКИМ СРЕДСТВИМА ОПРЕДЕЉЕНИМ ЗА ЊЕГОВ РАД.

О ДОНОШЕЊУ ОПШТЕГ АКТА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ПОВЕРЕНИК ОБАВЕШТАВА НАРОДНУ СКУПШТИНУ, У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ЊЕГОВОГ ДОНОШЕЊА.

ПОВЕРЕНИК САМОСТАЛНО ОДЛУЧУЈЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, О ПРИЈЕМУ ЛИЦА У РАДНИ ОДНОС У СТРУЧНУ СЛУЖБУ, РУКОВОЂЕН ПОТРЕБОМ ПРОФЕСИОНАЛНОГ И ДЕЛОТВОРНОГ ВРШЕЊА СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ.

НА ПРАВА И ДУЖНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У СТРУЧНОЈ СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА ПРИМЕЊУЈУ СЕ ПРОПИСИ КОЈИ УРЕЂУЈУ ПРАВА И ДУЖНОСТИ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА И НАМЕШТЕНИКА.

СРЕДСТВА ЗА РАД ПОВЕРЕНИКА И СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ОБЕЗБЕЂУЈУ СЕ У БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

Надлежност Повереника

Члан 35.

Повереник:

1) прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе;

2) даје иницијативу за доношење или измене прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја;

3) предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом;

4) предузима мере потребне за обуку запослених у државним органима ОРГАНИМА ВЛАСТИ и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона;

5) решава по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом;

6) обавештава јавност о садржини овог закона, као и о правима уређеним овим законом;

6А) ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ НА НАЦРТЕ ЗАКОНА И ПРЕДЛОГЕ ДРУГИХ ПРОПИСА КАО И ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА, АКО СЕ ЊИМА УРЕЂУЈУ ПИТАЊА КОЈА СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА;

7) обавља и друге послове одређене овим законом и другим законима.

Повереник може да покрене поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈУ ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

Овлашћено лице органа власти и заштита извора информације од јавног значаја

Члан 38.

~~Одговорно лице у органу власти одредиће једно или више службених лица (у даљем тексту: овлашћено лице) за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.~~

~~Овлашћено лице:~~

~~1) прима захтеве, обавештава тражиоца о поседовању информација и обезбеђује увид у документ који садржи тражену информацију, односно доставља информацију на одговарајући начин, одбија захтев решењем, пружа тражиоцима неопходну помоћ за остваривање њихових права утврђених овим законом;~~

~~2) предузима мере за унапређење праксе поступања са носачима информација, праксе одржавања носача информација, као и праксе њиховог чувања и обезбеђења.~~

~~Ако овлашћено лице из става 1. овог члана није одређено, за поступање по захтеву надлежно је одговорно лице у органу власти.~~

~~Запослени у органу власти који омогући приступ информацији од јавног значаја за коју се не може ограничити приступ на основу чл. 9. и 14. овог закона, као и информацији за коју је орган власти већ омогућио приступ на основу овог закона, не може се због тога позвати на одговорност, нити трпети штетне последице, под условом да информација указује на постојање корупције, прекорачење овлашћења, нерационално располагање јавним средствима и незаконити акт или поступање органа власти.~~

~~Право на заштиту из става 4. овог члана има запослени под условом да је имао разлога да верује у тачност информације, да није тражио нити примио неку корист у вези са омогућавањем приступа информацији, као и да је пре него што је омогућио приступ информацији, обавестио о неправилностима надлежно лице у органу власти, које није предузело мере за решавање неправилности.~~

~~Запослени који супротно одредбама ст. 4. и 5. овог члана буде позван на одговорност или претрпи какву штету, има право на накнаду штете од органа власти у којем је запослен.~~

~~Запослени који омогући приступ информацији од јавног значаја у складу са ст. 4. и 5. овог члана, може бити награђен од стране органа власти у којем је запослен.~~

~~Одредбе ст. 4. до 7. овог члана сходно се примењују и на функционере органа власти, на лица која у органу власти или за орган власти обављају послове по основу уговора, као и на лица којима орган власти пружа услуге или имају својство странке у поступку пред органом власти.~~

ЧЛАН 38.

РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА ВЛАСТИ МОЖЕ ДА ОДРЕДИ ЈЕДНОГ ИЛИ ВИШЕ ЗАПОСЛЕНИХ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ) ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

ОРГАНИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОДНОСНО ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МОГУ ДА ОДРЕДЕ ЗАЈЕДНИЧКО ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА УПУЋЕНИМ ТИМ ОРГАНИМА. ВИШЕ ЈАВНИХ БЕЛЕЖНИКА ИЛИ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА МОЖЕ ДА ОДРЕДИ ЗАЈЕДНИЧКО ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВИМА, ИЗ РЕДА ЗАПОСЛЕНИХ КОД ТИХ ЈАВНИХ БЕЛЕЖНИКА, ОДНОСНО ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА.

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ:

1) ОБАВЕШТАВА ТРАЖИОЦА О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈА И ОБЕЗБЕЂУЈЕ УВИД У ДОКУМЕНТ КОЈИ САДРЖИ ТРАЖЕНУ ИНФОРМАЦИЈУ, ОДНОСНО ДОСТАВЉА ИНФОРМАЦИЈУ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН, ОДБИЈА ЗАХТЕВ РЕШЕЊЕМ, ПРУЖА ТРАЖИОЦИМА НЕОПХОДНУ ПОМОЋ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЊИХОВИХ ПРАВА УТВРЂЕНИХ ОВИМ ЗАКОНОМ;

2) ПРЕДУЗИМА МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРАКСЕ ПОСТУПАЊА СА НОСАЧИМА ИНФОРМАЦИЈА, ПРАКСЕ ОДРЖАВАЊА НОСАЧА ИНФОРМАЦИЈА, КАО И ПРАКСЕ ЊИХОВОГ ЧУВАЊА И ОБЕЗБЕЂЕЊА;

3) ПРЕДУЗИМА МЕРЕ ПОТРЕБНЕ ЗА УПОЗНАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ СА ЊИХОВИМ ОБАВЕЗАМА У ВЕЗИ СА ПРАВИМА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, РАДИ ДЕЛОТВОРНЕ ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА.

СВИ ЗАПОСЛЕНИ У ОРГАНУ ВЛАСТИ ДУЖНИ СУ ДА ОВЛАШЋЕНОМ ЛИЦУ ПРУЖЕ СВУ НЕОПХОДНУ ПОМОЋ И ДОСТАВЕ ПОТПУНЕ И ТАЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НЕОПХОДНЕ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ.

АКО ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НИЈЕ ОДРЕЂЕНО, ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ И ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ИЗ СТАВА 3. ТАЧ. 2) И 3) ОВОГ ЧЛАНА НАДЛЕЖАН ЈЕ РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА ВЛАСТИ.

Обавеза објављивања информатора

Члан 39.

~~Државни орган, најмање једном годишње, израђује информатор са основним подацима о свом раду, који садржи нарочито:~~

- ~~1) опис овлашћења, обавеза и организационе структуре;~~
- ~~2) податке о буџету и средствима рада;~~
- ~~3) податке у погледу врста услуга које непосредно пружа заинтересованим лицима;~~
- ~~4) поступак подношења захтева државном органу, односно улагања жалби против његових одлука, радњи или пропуста;~~
- ~~5) преглед захтева, жалби и других непосредних мера предузетих од стране заинтересованих лица, као и одлука државног органа поводом поднетих~~

~~захтева и уложених жалби, односно одговора на друге непосредне мере предузете од стране заинтересованих лица;~~

~~6) податке о начину и месту чувања носача информација, врсти информација које поседује, врсти информација које ставља на увид, као и опис поступка подношења захтева;~~

~~7) имена старешина државног органа и опис њихових овлашћења и дужности, као и поступака по којима они доносе одлуке;~~

~~8) правила и одлуке државног органа који се тичу јавности рада тог органа (радno време, адреса, контакт телефони, идентификациона обележја, приступачност лицима са посебним потребама, приступ седницама, допуштеност аудио и видео снимања и сл.), као и свако аутентично тумачење тих одлука;~~

~~9) правила и одлуке о искључењу и ограничењу јавности рада државног органа, као и њихово образложење.~~

~~Државни орган ће заинтересованом лицу, без накнаде, омогућити увид у информатор, односно дати му примерак информатора, уз накнаду нужних трошкова.~~

ЧЛАН 39.

ОРГАН ВЛАСТИ ИЗ ЧЛАНА 3. ТАЧ. 1) ДО 7) ОВОГ ЗАКОНА ИЗРАЂУЈЕ ИНФОРМАТОР О СВОМ РАДУ, КОЈИ САДРЖИ НАРОЧИТО:

1) ОСНОВНЕ ПОДАТКЕ О ОРГАНУ И ИНФОРМАТОРУ (УКЉУЧУЈУЋИ РАДНО ВРЕМЕ И ИНФОРМАЦИЈУ О ПРИСТУПАЧНОСТИ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ОБЈЕКТА КОЈЕ КОРИСТИ ОРГАН);

2) ОРГАНИЗАЦИОНУ СТРУКТУРУ (ОРГАНИГРАМ);

3) ИМЕНА, ПОДАТКЕ ЗА КОНТАКТ И ОПИС ФУНКЦИЈА РУКОВОДИЛАЦА ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА;

4) ОПИС ПРАВИЛА У ВЕЗИ СА ЈАВНОШЋУ РАДА;

5) ОПИС НАДЛЕЖНОСТИ, ОВЛАШЋЕЊА И ОБАВЕЗА;

6) ОПИС ПОСТУПАЊА У ОКВИРУ НАДЛЕЖНОСТИ, ОВЛАШЋЕЊА И ОБАВЕЗА;

7) ЗА КОЛЕГИЈАЛНЕ ОРГАНЕ, ПОДАТКЕ О ОДРЖАНИМ СЕДНИЦАМА И ОПИС НАЧИНА ДОНОШЕЊА ОДЛУКА;

8) НАВОЂЕЊЕ ПРОПИСА КОЈЕ ОРГАН ПРИМЕЊУЈЕ У СВОМ РАДУ И ПРОПИСА ЗА ЧИЈЕ ДОНОШЕЊЕ ЈЕ НАДЛЕЖАН;

9) НАВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈА, ПРОГРАМА, ПЛАНОВА И ИЗВЕШТАЈА КОЈЕ ЈЕ ДОНЕО ОРГАН;

10) НАВОЂЕЊЕ АКТА ИЗ ТАЧ. 8) И 9) ОВОГ СТАВА КОЈИ СУ У ПОСТУПКУ ПРИПРЕМЕ ОД СТРАНЕ ОРГАНА;

11) СПИСАК УСЛУГА КОЈЕ ОРГАН ПРУЖА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ЛИЦИМА;

12) ПОСТУПАК РАДИ ПРУЖАЊА УСЛУГА ИЗ ТАЧКЕ 11) ОВОГ СТАВА;

13) ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА О ПРУЖЕНИМ УСЛУГАМА ИЗ ТАЧКЕ 11) ОВОГ СТАВА;

14) ФИНАНСИЈСКЕ ПОДАТКЕ (ПОДАТКЕ О БУЏЕТУ, ОДНОСНО ФИНАНСИЈСКОМ ПЛАНУ И ИЗВОРИМА ПРИХОДА);

15) ПОДАТКЕ О ЈАВНИМ НАБАВКАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ПЛАН ЈАВНИХ НАБАВКИ И СПИСАК ЗАКЉУЧЕНИХ УГОВОРА О НАБАВКАМА ДОБАРА, УСЛУГА, РАДОВА И НЕПОКРЕТНОСТИ, СА ВРЕДНОСТИМА ЗАКЉУЧЕНИХ УГОВОРА, ДАТУМОМ ЗАКЉУЧЕЊА И РОКОМ ТРАЈАЊА;

16) ПОДАТКЕ О ДРЖАВНОЈ ПОМОЋИ (СА ПОДАЦИМА О СУБЈЕКТИМА СУБВЕНЦИЈА И ДОНАЦИЈА И ЊИХОВИМ ИЗНОСИМА);

17) ПОДАТКЕ О ИЗВРШЕНИМ ИНСПЕКЦИЈАМА И РЕВИЗИЈАМА ПОСЛОВАЊА ОРГАНА;

18) ПОДАТКЕ О ИСПЛАЋЕНИМ ПЛАТАМА, ЗАРАДАМА И ДРУГИМ ПРИМАЊИМА, УКЉУЧУЈУЋИ ПОДАТКЕ О ПЛАТАМА ОРГАНА РУКОВОЂЕЊА, ОДНОСНО УПРАВЉАЊА И РУКОВОДИЛАЦА ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА;

19) ПОДАТКЕ О СРЕДСТВИМА РАДА И ОБЈЕКТИМА КОЈЕ ОРГАН ПОСЕДУЈЕ, ОДНОСНО КОРИСТИ;

20) ЧУВАЊЕ НОСАЧА ИНФОРМАЦИЈА;

21) ВРСТЕ ИНФОРМАЦИЈА У ПОСЕДУ, УКЉУЧУЈУЋИ САДРЖАЈ БАЗА ПОДАТАКА И РЕГИСТАРА КОЈИМА РУКУЈЕ ОРГАН;

22) ВРСТЕ ИНФОРМАЦИЈА КОЈИМА ОРГАН ВЛАСТИ ОМОГУЋАВА ПРИСТУП;

23) СПИСАК НАЈЧЕШЋЕ ТРАЖЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА;

24) ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОДНОШЕЊУ ЗАХТЕВА, СА АДРЕСАМА ЗА ПРИЈЕМ ПОШТЕ И ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ И ПОДАЦИМА О РОКОВИМА ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ, ПРАВУ НА ПРАВНО СРЕДСТВО И ЛИЦУ НАДЛЕЖНОМ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ.

ИНФОРМАТОР СЕ ИЗРАЂУЈЕ У ЕЛЕКТРОНСКОМ И МАШИНСКИ ЧИТЉИВОМ ОБЛИКУ, А ОБЈАВЉУЈЕ СЕ ПУТЕМ ЈЕДИНСТВЕНОГ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ИНФОРМАТОРА О РАДУ, КОЈИ ВОДИ И ОДРЖАВА ПОВЕРЕНИК, У СКЛАДУ СА УПУТСТВОМ ПОВЕРЕНИКА ИЗ ЧЛАНА 40. ОВОГ ЗАКОНА.

МАШИНСКИ ЧИТЉИВ ОБЛИК ЈЕ ОБЛИК ЕЛЕКТРОНСКИ МЕМОРИСАНОГ ЗАПИСА СТРУКТУРИРАН ТАКО ДА ГА ПРОГРАМСКА АПЛИКАЦИЈА МОЖЕ ЛАКО ИДЕНТИФИКОВАТИ, ПРЕПОЗНАТИ И ИЗ ЊЕГА ИЗДВОЈИТИ ОДРЕЂЕНЕ ПОДАТКЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ПОЈЕДИНАЧНЕ ПОДАТКЕ И ЊИХОВУ УНУТРАШЊУ СТРУКТУРУ.

ОРГАН ВЛАСТИ РЕДОВНО ВРШИ ПРОВЕРУ ТАЧНОСТИ И ПОТПУНОСТИ ПОДАТАКА ОБЈАВЉЕНИХ У ИНФОРМАТОРУ И, НАЈКАСНИЈЕ 30 ДАНА ОД НАСТАНКА ПРОМЕНЕ, АЖУРИРА ИНФОРМАТОР ВРШЕЊЕМ ОДГОВАРАЈУЋИХ ПРОМЕНА.

У СЛУЧАЈУ ДА ОРГАН ВЛАСТИ ПРОПУСТИ ДА ИЗРАДИ И АЖУРИРА ИНФОРМАТОР О СВОМ РАДУ, У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА, ПОВЕРЕНИК ЈЕ ОВЛАШЋЕН ДА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ ЧЛАНА 46. СТАВ 1. ТАЧКА 6) ОВОГ ЗАКОНА.

Упутство за израду и објављивање информатора

Члан 40.

Повереник издаје упутство по којем се израђује и објављује информатор из члана 39. овог закона и пружа савете, на захтев ~~државног органа~~ ОРГАНА ВЛАСТИ, у циљу правилног, потпуног и благовременог испуњења обавезе објављивања информатора.

Обука запослених

Члан 42.

Ради делотворне примене овог закона, ~~државни орган~~ ОРГАН ВЛАСТИ спроводи обуку запослених и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима уређеним овим законом.

Обука запослених из става 1. овог члана, обухватиће нарочито: садржину, обим и значај права на приступ информацијама од јавног значаја, поступак остваривања ових права, поступање са носачима информација, њихово одржавање и чување, као и врсте података које је ~~државни орган~~ ОРГАН ВЛАСТИ дужан да објављује.

Подношење извештаја Поверенику

Члан 43.

~~Државни орган~~ ОРГАН ВЛАСТИ, до 20. 31. јануара текуће године, за претходну годину, подноси годишњи извештај Поверенику о радњама тог органа, предузетим у циљу примене овог закона, који садржи податке о:

1) броју поднетих захтева, броју потпуно или делимично усвојених захтева, као и о броју одбачених и одбијених захтева;

2) броју и садржини жалби против решења којима се одбацује или одбија захтев;

3) укупном износу наплаћених накнада за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;

4) мерама предузетим у вези са обавезом ~~објављивања~~ ИЗРАДЕ И АЖУРИРАЊА информатора;

5) мерама предузетим у вези са одржавањем носача информације;

6) мерама предузетим у вези са обуком запослених;

6а) РУКОВОДИОЦУ ОРГАНА ВЛАСТИ И ОВЛАШЋЕНОМ ЛИЦУ;

6б) БРОЈУ ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ИНФОРМАЦИЈЕ О ЗДРАВЉУ СТАНОВНИШТВА ИЛИ ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ЧЛАНА 16. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА;

6в) БРОЈУ ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ИНФОРМАЦИЈЕ О РАСПОЛАГАЊУ ЈАВНИМ СРЕДСТВИМА;

6г) БРОЈУ ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ НЕ ОДНОСЕ НА ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ ТОГ ОРГАНА ВЛАСТИ.

Подаци из става 1. тач. 1) до 3) овог члана исказују се укупно и посебно за тражиоце у категорији: грађана, јавних гласила, удружења грађана, политичких странака, органа власти и других тражиоца.

ПОВЕРЕНИК БЛИЖЕ ПРОПИСУЈЕ ОБРАЗАЦ И НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ИЗВЕШТАЈА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

У СЛУЧАЈУ ДА ОРГАН ВЛАСТИ ПРОПУСТИ ДА ПОВЕРЕНИКУ ПОДНЕСЕ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПОВЕРЕНИК ЈЕ ОВЛАШЋЕН ДА ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ ЧЛАНА 46. СТАВ 1. ТАЧКА 9) ОВОГ ЗАКОНА.

Члан 46.

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти, ако орган јавне власти:~~

~~1) приступ информацијама условљава доказивањем оправданог или другог интереса (члан 4);~~

~~2) поступи противно начелу једнакости (члан 6);~~

~~3) дискриминише новинара или јавно гласило (члан 7);~~

~~4) не означи носач информације, где је и када тражена информација објављена (члан 10. став 2);~~

~~5) не саопшти, односно не омогући увид у истиниту и потпуну информацију, а оспорава истинитост и потпуност објављене информације (члан 11);~~

~~6) одбије да прими захтев тражиоца (члан 15. став 1);~~

~~7) не води посебну евиденцију (члан 15. став 7);~~

~~8) не поступи по захтеву за приступ информацијама у складу са овим законом, односно достави непотпуне или нетачне информације (члан 16);~~

~~9) приступ информацијама условљава уплатом трошкова у износу већем од прописаног (члан 17);~~

~~10) не изда информацију у траженом облику, а има техничких могућности за то (члан 18. ст. 2. и 3);~~

- ~~11) неосновано одбије да изда копију документа са информацијом на језику на којем је поднет захтев (члан 18. став 4);~~
- ~~12) на било који други начин, супротно одредбама овог закона, онемогућава остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (члан 22. став 1. тачка 6);~~
- ~~13) не омогући Поверенику увид у носач информације (члан 26. став 2);~~
- ~~14) не поступи по решењу Повереника (члан 28. став 1);~~
- ~~15) не одржава носач информације у складу са овим законом (члан 41);~~
- ~~16) не спроводи обуку запослених и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима утврђеним овим законом (члан 42);~~
- ~~17) спречи управног инспектора у вршењу инспекцијског надзора и не изврши решење управног инспектора (члан 45. став 2).~~

ЧЛАН 46.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА ВЛАСТИ АКО ОРГАН ВЛАСТИ:

- 1) НЕ САОПШТИ, ОДНОСНО НЕ ОМОГУЋИ УВИД У ИСТИНИТУ И ПОТПУНУ ИНФОРМАЦИЈУ, А ОСПОРАВА ИСТИНИТОСТ И ПОТПУНОСТ ОБЈАВЉЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (ЧЛАН 11);
- 2) ОДБИЈЕ ДА ПРИМИ ЗАХТЕВ ТРАЖИОЦА (ЧЛАН 15. СТАВ 1);
- 3) НЕ ВОДИ ПОСЕБНУ ЕВИДЕНЦИЈУ УСМЕНИХ ЗАХТЕВА (ЧЛАН 15. СТАВ 7);
- 4) НЕ ОМОГУЋИ ПОВЕРЕНИКУ ПРИСТУП НОСАЧУ ИНФОРМАЦИЈЕ (ЧЛАН 26. СТАВ 2);
- 5) НЕ ПОСТУПИ ПО РЕШЕЊУ ПОВЕРЕНИКА (ЧЛАН 28. СТАВ 1);
- 6) ПРОПУСТИ ДА ИЗРАДИ И АЖУРИРА ИНФОРМАТОР О СВОМ РАДУ (ЧЛАН 39);
- 7) НЕ ОДРЖАВА НОСАЧ ИНФОРМАЦИЈЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ (ЧЛАН 41);
- 8) НЕ СПРОВОДИ ОБУКУ ЗАПОСЛЕНИХ И УПОЗНАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ СА ЊИХОВИМ ОБАВЕЗАМА У ВЕЗИ СА ПРАВИМА УТВРЂЕНИМ ОВИМ ЗАКОНОМ (ЧЛАН 42);
- 9) ПРОПУСТИ ДА ПОДНЕСЕ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ПОВЕРЕНИКУ О РАДЊАМА ТОГ ОРГАНА, ПРЕДУЗЕТИМ У ЦИЉУ ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА, СА ПРОПИСАНИМ ПОДАЦИМА (ЧЛАН 43);
- 10) СПРЕЧИ УПРАВНОГ ИНСПЕКТОРА У ВРШЕЊУ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА И НЕ ИЗВРШИ РЕШЕЊЕ УПРАВНОГ ИНСПЕКТОРА (ЧЛАН 45. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ОРГАНА ВЛАСТИ АКО:

- 1) ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА УСЛОВЉАВА ДОКАЗИВАЊЕМ ОПРАВДАНОГ ИЛИ ДРУГОГ ИНТЕРЕСА (ЧЛАН 4);
- 2) ПОСТУПИ ПРОТИВНО НАЧЕЛУ ЈЕДНАКОСТИ (ЧЛАН 6);
- 3) ДИСКРИМИНИШЕ НОВИНАРА ИЛИ ЈАВНО ГЛАСИЛО (ЧЛАН 7);
- 4) НЕ ОЗНАЧИ НОСАЧ ИНФОРМАЦИЈЕ, ГДЕ ЈЕ И КАДА ТРАЖЕНА ИНФОРМАЦИЈА ОБЈАВЉЕНА (ЧЛАН 10. СТАВ 2);
- 5) ПО ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ДОСТАВИ НЕПОТПУНЕ ИЛИ НЕТАЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (ЧЛАН 16);
- 6) ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА УСЛОВЉАВА УПЛАТОМ ТРОШКОВА У ИЗНОСУ ВЕЋЕМ ОД ПРОПИСАНОГ (ЧЛАН 17);
- 7) НЕ ИЗДА ИНФОРМАЦИЈУ У ТРАЖЕНОМ ОБЛИКУ, А ИМА ТЕХНИЧКИХ МОГУЋНОСТИ ЗА ТО (ЧЛАН 18. СТ. 2. И 3);

8) НЕОСНОВАНО ОДБИЈЕ ДА ИЗДА КОПИЈУ ДОКУМЕНТА СА ИНФОРМАЦИЈОМ НА ЈЕЗИКУ НА КОЈЕМ ЈЕ ПОДНЕТ ЗАХТЕВ (ЧЛАН 18. СТАВ 4);

9) НА БИЛО КОЈИ ДРУГИ НАЧИН, СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА, ОНЕМОГУЋАВА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА (ЧЛАН 22. СТАВ 1. ТАЧКА 6).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ЗАПОСЛЕНИ У ОРГАНУ ВЛАСТИ АКО ОВЛАШЋЕНОМ ЛИЦУ НЕ ДОСТАВИ ИНФОРМАЦИЈЕ НЕОПХОДНЕ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ, ОДНОСНО АКО МУ ДОСТАВИ НЕПОТПУНЕ ИЛИ НЕТАЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (ЧЛАН 38. СТАВ 4).

НИЈЕ ОДГОВОРНО ЗА ПРЕКРШАЈ ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПОСТУПАЛО ПО НАЛОГУ РУКОВОДИОЦА ОРГАНА ВЛАСТИ И ПРЕДУЗЕЛО СВЕ РАДЊЕ КОЈЕ ЈЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА, ДРУГОГ ПРОПИСА ИЛИ АКТА БИЛО ДУЖНО ДА ПРЕДУЗМЕ ДА БИ СПРЕЧИЛО ИЗВРШЕЊЕ ПРЕКРШАЈА.

АКО ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ НИЈЕ ОДРЕЂЕНО, ЗА ПРЕКРШАЈЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРАН ЈЕ РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА ВЛАСТИ.

Члан 47.

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 10.000 ДО 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу ОРГАНУ ВЛАСТИ ако државни орган пропусти да изради информатор са прописаним подацима о свом раду (члан 39).~~

ЧЛАН 47.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ У ИЗНОСУ ОД 30.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ, ОДНОСНО РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА, АКО НЕ ПОСТУПИ ПО ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА У СКЛАДУ СА РОКОВИМА ИЗ ЧЛАНА 16. ОВОГ ЗАКОНА (ЋУТАЊЕ УПРАВЕ).

Члан 48.

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу ако пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику о радњама тог органа, предузетим у циљу примене овог закона, са прописаним подацима (члан 43).~~

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 30.

ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА ЗАПОЧЕТИ ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА, ОКОНЧАЋЕ СЕ ПО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 120/04, 54/07, 104/09 И 36/10).

ЧЛАН 31.

ПОВЕРЕНИК ЋЕ У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ИЗДАТИ НОВ ПРИРУЧНИК ИЗ ЧЛАНА 37. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 120/04, 54/07, 104/09 И 36/10) И НОВО УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАТОРА ИЗ ЧЛАНА 40. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ

ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 120/04, 54/07, 104/09 И 36/10), КАО И ПРОПИСАТИ И ОБЈАВИТИ ОБРАЗАЦ ИЗВЕШТАЈА ИЗ ЧЛАНА 26. ОВОГ ЗАКОНА (ИЗМЕЊЕНИ И ДОПУЊЕНИ ЧЛАН 43. ЗАКОНА).

ЧЛАН 32.

ОРГАНИ ВЛАСТИ КОЈИ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 24. ОВОГ ЗАКОНА (ИЗМЕЊЕНИ ЧЛАН 39. ЗАКОНА) ИМАЈУ ОБАВЕЗУ ИЗРАЂИВАЊА ИНФОРМАТОРА О РАДУ, ДУЖНИ СУ ДА У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ИЗРАДЕ ИНФОРМАТОРЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ТОГ ЧЛАНА 24.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2021. ГОДИНУ ОРГАНИ ВЛАСТИ ИЗ ЧЛАНА 2. ОВОГ ЗАКОНА (ИЗМЕЊЕНИ ЧЛАН 3. ЗАКОНА) ПОДНЕЋЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 43. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 120/04, 54/07, 104/09 И 36/10).

ЧЛАН 33.

ПОВЕРЕНИК И ЗАМЕНИК ПОВЕРЕНИКА КОЈИ СУ ИЗАБРАНИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 120/04, 54/07, 104/09 И 36/10) НАСТАВЉАЈУ ДА ВРШЕ ДУЖНОСТ ДО ИСТЕКА МАНДАТА НА КОЈЕ СУ ИЗАБРАНИ.

ЧЛАН 34.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, А ПОЧИЊЕ ДА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ ПО ИСТЕКУ ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Прилог 2:

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПРАВИЛНО ДЕФИНИСАЊЕ ПРОМЕНЕ КОЈА СЕ ПРЕДЛАЖЕ

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја у члану 35. одређено је да Повереник за информације од јавног значаја (у даљем тексту: Повереник) прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе, а чланом 36. прописано је да у року од три месеца од окончања фискалне године, Повереник подноси Народној скупштини годишњи извештај о радњама предузетим од стране органа власти у примени овог закона, као и о својим радњама и издацима. Повереникови годишњи извештаји представљају документе који садрже свеобухватне информације и показатеље у овој области и који на врло прецизан, аналитички представљен начин приказују трендове примене Закона и целокупног стања у области приступа информацијама од јавног значаја у Републици Србији. Наведени годишњи извештаји Повереника анализирају стање и утврђују препреке у остваривању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, износе карактеристичне случајева за сваку посебну тему, прецизно наводе активности Повереника, сарадњу са организацијама цивилног друштва, медијима, регионалним и међународним институцијама, износе податке о активностима службе Повереника, а на основу свега изводе предлоге и препоруке за решавање проблема и унапређење остварења овог права.

У Поверениковом годишњем извештају за 2016. годину наводи се да је први пут дошло до смањења из године у годину растућег процента успешних интервенција Повереника, и он је са 96% у претходној смањен на 92%, те да се још увек може говорити о релативно високом проценту успешности, али да је пад од 4% у току једне године дефинитивно забрињавајући.

Посебно је забрињавајући тренд у вези са формалним решењима којима Повереник налаже давање информација. Наиме, након интервенције Повереника по примљеној жалби, поступци се у великом броју случајева (61%) окончавају обуставом, јер орган и без формалног решења Повереника даје претходно ускраћену информацију. Међутим, у случајевима када је било нужно доносити формална решења, у 2016. години проценат њиховог извршења у односу на претходну годину (скоро 85%), смањен је за 10,1% и износи само 73,6%. У годишњем извештају за 2017. годину наводи се да је проценат успешних интервенција Повереника био преко 93%, а наводи се да је посебно забрињавајуће стање у вези са формалним решењима којима Повереник налаже давање информација. Наиме, након што Повереник по примљеној жалби затражи од првостепеног органа изјашњење, поступци се у великом броју случајева, преко 61% окончавају обуставом, јер орган и без формалног решења Повереника даје претходно ускраћену информацију, а у случајевима када је било нужно доносити формална решења, проценат извршења тих решења око 78%, што је објективно веома забрињавајуће јер говори о потпуно свесном, намерном игнорисању законских обавеза од стране органа власти. Према годишњем извештају Повереника за 2018. годину право на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Србији се користи у великој мери, али се и даље у великом обиму тешко остварује без интервенције Повереника о чему сведочи велики број изјављених жалби и других обраћања грађана (4.842). Истовремено се повећава број случајева у којима информације остају

ускраћене чак и након изјављивања жалбе и доношења обавезујуће одлуке Повереника. У случајевима у којима су решаване жалбе изјављене Поверенику (3.974), успешност интервенција мерена степеном добијања информација у односу на основане жалбе, је била релативно висока (око 89%). Ипак, тај проценат се, почев од 2015. године, смањује и потврђује наставак негативних трендова у остваривању права јавности да зна. Устаљена је пракса присутна и у 2018. години да, након што Повереник по примљеној жалби затражи од првостепеног органа изјашњење, поступци код Повереника се у великом броју случајева заврше обуставом, јер органи и без формалног решења Повереника дају претходно ускраћену информацију, па до жалбе није ни требало доћи.

Степен извршења решења Повереника се последњих неколико година видно смањује и у 2018. години је био најнижи од почетка рада (око 70%). Назадовањем у остваривању права на приступ информацијама у последње три године, прекинут је ранији континуирани напредак у овој области, а главни узрок томе јесте одсуство подршке коју су Поверенику били дужни да пруже други државни органи, одсуство одговорности и нефункционисања механизма извршења одлука Повереника.

Такође, један од релевантних података о спровођењу закона је поступање Управног суда по тужби и Врховног касационог суда по захтеву за преиспитивање судске одлуке. Судска заштита права на слободу пред Управним судом у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука шест органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд Србије, Уставни суд и Републички јавни тужилац). У 2016. години упућених тужби Управном суду је било 111, од тога 69 од стране приватно-правних субјеката, 15 од стране тужилаштва и 27 од органа јавне власти; у 2017. години укупно 57 тужби, од тога 31 од стране приватно-правних субјеката, 4 од стране тужилаштва и 22 од органа јавне власти; у 2018. години укупно 101 тужба, од тога 52 од стране приватно-правних субјеката, 22 од стране тужилаштва и 27 од органа јавне власти. У 2016. години Врховни касациони суд је у једном случају донео решење којим је одбачен захтев за преиспитивање пресуде Управног суда, у 2017. години Повереник није располагао овом информацијом, док је у 2018. години поднето 6 захтева за преиспитивање одлуке Управног суда од којих су 2 захтева одбачена, а 4 захтева су одбијена. Из изнетог се види да исход тужби против одлука Повереника потврђује висок степен законитости и правилности донетих одлука Повереника, и да судска заштита представља средство које се активно употребљава у поступку остварења овог права.

У области слободе приступа информацијама, Повереник је у 2019. години имао у раду 9.637 предмета у вези са заштитом и унапређењем права. Од тога, 2.877 предмета је пренето из 2018. године, а 6.760 предмета је примљено у 2019. години. Повереник је решио 6.547 предмета а остало је у раду 3.090 предмета по којима није окончао поступак и који су пренети у 2020. годину.

Најзаступљенији део активности Повереника у овој области јесте решавање по жалбама грађана, новинара и других тражилаца информација од јавног значаја због непоступања органа власти по захтевима за приступ информацијама или недобијања информација.

Друге активности Повереника у области слободе приступа информацијама су се односиле на: помоћ грађанима у остваривању овог права путем писаних мишљења и појашњења за поступање као и на помоћ органима

власти у примени закона, нарочито кроз мишљења и спровођење обука; на праћење спровођења законске обавезе органа у погледу проактивног објављивања информација односно информатора о раду и предузимање мера у вези са тим; давање мишљења у вези са доношењем прописа и других законских иницијатива; мере у вези са управним извршењем решења; израду публикација и друге начине објављивања ставова из праксе Повереника; учешће на конференцијама и другим стручним скуповима; на комуникацију у вези са захтевима тражилаца информација поднетим или прослеђеним Поверенику и друго. Повереник је поступао и по захтевима за приступ информацијама којима су грађани и представници медија тражили информације од јавног значаја настале у раду Повереника. Такође, одговарао је и на представке на поступање других органа и проблематику која у највећој мери и није у надлежности Повереника.

У 2019. години је примљено највише жалби од почетка примене Закона о слободном приступу информацијама и тај број износи 5.275, што је за 1.929 жалби или 57,6% више у односу на 2018. годину. Уз то, 2.877 жалби је пренето из 2018. године по којима није завршен поступак.

Повереник је у 2019. години решио 5.188 жалби, што је за 1.214 жалби или 30,55% више него у 2018. години. Највећи број жалби, њих 4.604 или 88,74% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражиоца информација или достављања негативног одговора, без доношења решења са разлосима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже. Такво поступање је било за готово 6% (5,98) заступљеније у односу на 2018. годину. Свега 584 жалбе или 11,26% од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење.

Жалбе су у великом броју биле основане, тачније 4.321 жалба или 83,29% од укупног броја решених жалби (5.188). Од 2.155 решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 334 случаја или 15,5%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 84,5%.

Овај податак показује да је степен поступања по решењима Повереника у просеку повећан у 2019. години у односу на претходну годину за 14,2%, али исти треба узети са резервом. Ово из разлога што се скоро половина решења Повереника са налозима да се информације учине доступним (1.149) односило на основне школе које су добиле истоветне захтеве истих подносилаца и очито због ранијих искустава и последица у случају непоступања по захтевима, школе су, осим у 26 случајева, поступиле по решењу. Без овог неубичајеног случаја са школама, степен извршења решења Повереника донетих у 2019. години је много мањи и износи 69,38%, приближно оном у 2018. години.

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Републички јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес. У 2019. години, Управном суду су против органа власти поднете 22 тужбе од којих је само једна решена. Тужбе су поднете против: 18 против Владе Републике Србије, од чега 17 због тзв. "ћутања управе", три против Врховног касационог суда и једна против Народне скупштине.

Управни суд је у 2019. години решио 21 тужбу (једна поднета у 2019. години и 20 из ранијег периода) на следећи начин: уважио 6 тужби изјављених против Владе; одбио 6 тужби, од којих је 5 поднето против Владе, а једна

против Народне скупштине; одбацио 9 тужби, од којих је 8 поднето против Владе, а једна против Председника Републике.

Против правоснажне одлуке Управног суда странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке. У 2019. години, Врховном касационом суду је поднето 20 захтева за преиспитивање одлука Управног суда од којих је решено 10 тако што су четири захтева одбачена, а шест захтева је одбијено.

Уставном суду су у 2019. години поднете четири уставне жалбе против одлука Повереника, по којима Суд још није донео одлуку.

Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, у 936 решених предмета од укупно 1.037 поднетих тужби, 94,13% или 881 одлука Повереника потврђена од стране суда.

У 2020. години¹ је примљено 3.286 жалби, док су 2.783 жалбе пренете из претходне године по којима није завршен поступак. Повереник је у 2020. години решио 3.584 жалбе. Највећи број жалби -1.908 или 53,23% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација или достављања негативног одговора, без доношења решења са разлосима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже. Свега 787 жалби или 21,96% од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење. У 889 случајева, органи власти су непотпуно одговорили на захтеве тражилаца информација, односно у 24,8% од укупног броја решених жалби у 2020.години.

Жалбе су у великом броју биле основане, тачније 2.996 жалби или 83,59% од укупног броја решених жалби (3.584).

И у 2020. години, као и претходних година, настављен је тренд да у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава обуставом поступка, у 1.357 предмета (37,86%) након што органи власти поступе по захтеву тражиоца у међувремену, по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у 655 случајева странке и формално одустале од жалбе. То и даље потврђује лош однос и одсуство одговорности органа власти према грађанима, непоштовање закона и нерационално односно непотребно ангажовање запослених и трошење јавног новца, будући да правог разлога за првобитно ускраћивање информација, пре изјављивања жалбе, заправо и није било.

Према подацима оних органа који су доставили извештај Поверенику, утврђује се да је тим органима у 2020. години поднето укупно 19.387 захтева за остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

У 2020. години Повереник је с нарочитом пажњом и хитношћу поступао по жалбама у вези са информацијама о вирусу Sars Cov 2 и болести Covid-19, имајући у виду пандемијску ситуацију и значај тих информација. Повереник је током 2020. године примио 214 таквих жалби, а највећи број тих жалби је изјављен због тзв. „ћутања управе“, чак 149.

У 2020. години, решено је 135 жалби на ову тему, а у чак 75 случајева Повереник је решењем морао да наложи органима власти да доставе

---

¹ РЕЛЕВАНТНОСТ ПОДАТАКА ЗА 2020. ГОДИНУ СЕ МОРА УЗЕТИ СА РЕЗЕРВОМ С ОБЗИРОМ НА ОРГАНИЗАЦИЈУ ПРОЦЕСА РАДА ЗА ВРЕМЕ ТРАЈАЊА ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID – 19 (SARS COV 2)

претходно ускраћене информације. У 43 случаја обустављен је поступак јер су органи накнадно поступили по захтеву након интервенције Повереника (од тога у 15 случајева су жалиоци и формално одустали од жалбе). У три случаја одлука првостепеног органа је поништена и предмет је враћен на поновно одлучивање, пет жалби је одбачено из формалних разлога, а девет жалби је одбијено као неосновано.

Тражене информације односиле су се у највећем броју случајева (177) на угрожавање и заштиту људи, затим на трошење буџетских средстава (23), поступке органа власти (9), као и на јавне набавке и донације за време пандемије вируса корона (5).

У структури жалби решених у 2020. години, највећи број, тачније 1.354 жалбе или 37,78% чине жалбе против републичких државних и других органа и организација, а од тога су 723 жалбе (53,4%) против министарстава и органа у њиховом саставу.

Повећан број жалби забележен је против јавних предузећа и то за 11,6%, а благи пораст броја жалби у односу на 2019. забележен је и код органа правосуђа. Смањење броја жалби евидентирано је код органа локалне самоуправе, републичких органа и организација као и код покрајинских органа.

Из приказаног се види да су показатељи из Повереникових годишњих извештаја најрелевантнији скуп информација који описује постојеће стање и износи негативне или позитивне трендове у овој области, те да су њиховим констатним праћењем и анализом установљени многи делови правног оквира који се морају унапредити. Дакле, примена у пракси је указала на потребу да се Закон иновира и развија, будући да се показало да нека питања нису уређена или су уређена на неадекватан начин, због чега се и предлажу одговарајуће измене и допуне Закона. То се, пре свега, односи на питања: проактивног објављивања информација од стране органа власти на њиховим веб презентацијама, унапређење и повећање транспарентности података које се објављују у информатору о раду, проширење круга лица на која се закон односи, прецизирање поступка избора и престанка дужности Повереника управно извршење решења Повереника, унапређење извештавања повереника, кажњавање за непоступање по захтву за приступ информацијама од јавног значаја („ћутање управе“), повећање износа казни, као и друге измене које свеобухватно унапређују остваривање права јавности на приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији.

- 2) **Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултата спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.**
- 3) **Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?**

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја је први пут усвојен 2004. године, а до данас више пута мењан (2007, 2009 и 2010), при чему су измене биле усмерене на унапређење текста у циљу побољшане примене, као на пример у вези са извршењем одлука Повереника, промене надлежног министарства за вршење надзора (услед промене закона о министарствима), изменом казних одредаба, али су изостали захвати који су нужни са становишта развоја људских права, међународних докумената и праксе већине

земања ЕУ, као и из разлога што су у међувремену донети други национални прописи од значаја за остваривање права јавности да зна. Иако је закон оцењен као један од најбољих на свету у овој области од стране еминентних међународних невладиних организација (високо позициониран на врло прецизној, статистички обрађеној листи RTI-RAITINGA² листи најбољих закона о слободном приступу информацијама на свету, чију су методологију и оцењивање извршили еминентни експерти из преко 60 светских држава), пракса је показала да постоји потреба да се Закон развија и у другим правцима, будући да нека питања нису уређена на адекватан начин или нису уопште уређена. То се пре свега односи на питање проактивног објављивања информација од стране органа власти, унапређење и повећање транспарентности података које се објављују у информатору о раду, проширење круга лица на која се закон односи, прецизирање поступка избора и разрешења Повереника, управно извршење, као и друге измене које свеобухватно унапређују примену права на приступ информацијама од јавног значаја.

Измене и допуне овог закона предвиђене су првобитно стратешким документима – Акционим планом за преговарачко поглавље 23, Акционим планом за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2018 – 2020. године и Акционим планом за спровођење иницијативе Партнерства за отворену управу (ОГП) за 2016. и 2017. годину, поновљене као обавезујуће:

- ревидираним Акционим планом за Преговарачко поглавље 23 у поступку приступања Републике Србије Европској унији (Активност 2.2.5.2);
- Акционим планом за спровођење нове Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период 2021-2025. године у оквиру мере 6.5, Унапређење реактивне транспарентности, поступања по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних државних органа, предвиђена је активност број 1. Измене и допуне Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ради унапређења одговорности и транспарентности у раду органа јавне власти;
- Акционим планом за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2020-2022. година (Обавеза 8) којом је предвиђена потреба измена и допуна Закон о слободном приступу информацијама ради обезбеђења унапређења поштовања права на приступ информацијама, као и законом прописаних рокова. Уједно, треба унапредити обавезу проактивног објављивања информација – путем електронског информатора о раду.

Уважавајући друштвени значај области коју уређује овај закон, а ради чије израде је неопходно било потребно размотрити ставове надлежних органа, праксе, ЕУ и других међународних институција, као и самог Повереника, као полазну основу за израду Предлога закона, узет је предлог законског текста Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за измене и допуне закона из 2012. године, Анализа експерата СИГМА (SIGMA - Support for Improvement in Governance and Management) из 2016. године и Анализа примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног

² <https://www.rti-rating.org/>

значаја са препорукама за његову измену коју је, у складу са својим обавезама из АП за поглавље 23 Министарство правде израдило фебруара 2018. године. Након спроведеног поступка јавних консултација и јавне расправе, те разматрања добијених мишљења надлежних органа у пословничком поступку, Министарство државне управе и локалне самоуправе је септембра 2019. године објавио израђени Предлог закона, али даљи поступак разматрања истог на Влади је изостао због предстојећих избора, те наступања пандемије COVID 19. Рад на изради измена и допуна овог закона је настављен након формирања нове Владе РС 2020. године, а као основа је узет Предлог закона из 2019. године, као и у међувремену добијени ставови експерата СИГМА.

Значај наведених докумената се огледа у повећању транспарентности рада органа јавне власти у Републици Србији. Реформа јавне управе која је увелико у току не подразумева само усвајање бројних закона и других прописа и јавних политика, већ и њихово спровођење, а представља и битан део хармонизације постојећег законодавства са прописима Европске уније. Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја уређено је право на информације од јавног значаја којима располажу органи јавне власти, ради остварења и заштите интереса јавности да зна и остварења слободног демократског поретка и отвореног друштва. Да би јавна управа могла ефикасно, делотворно и стручно да одговори на потребе грађана и пружи квалитетне јавне услуге у складу са принципима и стандардима "доброг управљања", унапређењем правног оквира који уређује приступ информацијама од јавног значаја повећава се свеобухватно и транспарентност њеног рада, а тиме и ниво целокупне обавештености јавности. Такође, залагање за бољу јавну управу и борбу против корупције нужно подразумева транспарентан рад органа власти, који се изменама Закона поспешује пре свега повећавањем круга лица на који се закон односи, као и повећавањем обима информација које објављују органи јавне власти.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице промена.

Анализирајући проблеме које би овај закон требало да реши, који су начелно дефинисани у Стратегији за реформу јавне управе у Републици Србији за период 2021-2025, Посебан циљ 6: УНАПРЕЂЕН НИВО ОДГОВОРНОСТИ И ТРАНСПАРЕНТНОСТИ НА СВИМ НИВОИМА ВЛАСТИ а тичу се независности институције Повереника, проширења круга законских обвезника, унапређења поступка, унапређења проактивне транспарентности кроз унапређење информатора о раду, јачање капацитета Повереника и Акционим планом за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за период 2020-2022. година, мера 8. тачка 8. истиче да измене и допуне Закона омогућавају да се подигне ниво остваривања слободе приступа информацијама, истинско залагање за бољу јавну управу и борбу против корупције кроз транспарентан рад органа власти.

Такође, кроз праксу органа власти који спроводе Закон, као и праксу институције Повереника, као другостепеног органа у овој управној ствари, у процесу усаглашавања са позитивноправним прописима домаћег законодавства и општеприхваћеним међународним стандардима, потребно је истаћи следеће недостатке које треба исправити кроз измене и допуне Закона:

- **Проширење круга законских обвезника (органа власти) – у** досадашњој примени Закона установљено је да је подела субјеката који овај закон примењују, на државне органе, који примењују у потпуности Закон и остале из члана 3. Закона, који немају обавезу извештавања Повереника (члан 43.) и израду информатора о раду (члан 39.), потпуно неоправдана. Наиме,

полазећи од тога да би информације, које су у поседу законских обвезника, требало да буду једнако доступне свима, те да се на тај начин фактички неоправдано сужавао обим остваривања овог права, који је у пракси значајно и повећан број захтева који су достављани оним законским обвезницима који нису имали обавезу објављивања информатора о раду и обавештавања Повереника, јасно се показала потреба за потпуним изједначавањем свих законских обвезника. Друго, проширење круга лица која примењују Закон је потребно увести и из практичних разлога увођења истог принципа уврштења у Закон свих вршиоца јавних овлашћења и на нова правна лица која су у протеклом периоду уведена у позитивно право Републике Србије (јавни бележници и јавни извршитељи). Такође, проширење је потребно увести из разлога ефикасности и праксе, с обзиром да је велики број захтева био формално упућиван градовима као јединицама локалне самоуправе, док су се исти заправо односили на њихове уже унутрашње јединице, односно градске општине, што је продужавало рок приступа информацијама и отежавало рад самих градских управа, те се указала потреба да се градске општине препознају као посебни законски обвезници. Овај принцип се посебно односио на Град Београд и његове градске општине, које с обзиром на број становника и обим информација којим располажу представљају битног законског корисника који мора бити посебно наведен у Закону. Такође, применом закона је уочено да су одређена привредна друштва у којима држава има већину у управљачкој структури, као и правна лица која буду основана од стране свих привредних друштава која су органи власти према овом закону, неоправдано изузета из примене, а да свакако имају обавезу, имајући у виду да користе средства из државног буџета. Сходно овоме су ова привредна друштва и правна лица уврштена у ове измене и допуна Закона као органи власти.

- **неефикасан поступак по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја** – многа питања на која је упутила пракса органа као првостепених и Повереника као другостепеног органа у овом поступку су препозната као хитна за решавање – орочавање поступања органа у случају неуредног и непотпуног захтева странке, навођење разлога због којих је информација одређена као тајни податак, односно пословна или професионална тајна, осим уколико је ознака тајности одређена од стране другог органа у образложењу решења првостепеног органа, поступање Повереника као другостепеног органа, омогућавање израде копије документа који садржи информацију Поверенику у случају утврђивања чињеничног стања које су неопходне ради доношења решења, Сви наведени недостаци поступка су учинили доступност овог права умањеним у протеклом периоду и били су у поступку анализирања стања у овој области преиспитани и нотирани као обавезни предмет предстојећих законских измена.

1. **неспроводивост управног извршења** – проблем принудног управног извршења у поступку слободног приступа информацијама од јавног значаја се односи на фактичко решавање два проблема - немогућност одређивања казне у номиналном износу и ненадлежност судова и других органа за спровођење извршења. Први проблем настао је почетком примене новог Закона о општем управном поступку 2017. године на који упућује овај Закон и којим је у члану 198. прописано да се казна за правна лица изриче у висини од пола месечних прихода до десет процената годишњих прихода органа, што није могуће применити у пракси. Дословна примена наведене одредбе ЗУП-а, односно ако би се термин „приход“ тумачио као буџет органа би довела до нереално

високих износа ових казни, што би у пракси у великој мери отежало нормалан рад органа, ако не и потпуну немогућност обављања редовних активности. Други проблем је надлежност за извршење Повереникових решења која су обавезујућа, коначна и извршна. У примени одредаба члана 28. Закона дошло је до неконстантности односно у различитом тумачењу надлежности основних судова у овим случајевима. У наведеном случају своју ненадлежност су аргументовали одређени судови основне надлежности, Прекршајни суд и Народна банка Србије. У 2017. и 2018. години значајно је смањен проценат добровољног плаћања казни у односу на претходну годину, са 73,5% на свега 27,1%, односно 17,4% док подаци за 2019. и 2020. годину не постоје, као последица чињенице да њихова принудна наплата није могућа, из разлога што је новим Законом о општем управном поступку прописано да се правном лицу казна изриче у распону од половине његових месечних прихода до 10% његових годишњих прихода које је остварио у РС у претходној години, те је било потребно са надлежним органима, пре свега Министарством финансија, утврдити шта су месечни односно годишњи приходи које органи јавне власти остваре у Републици Србији. Како Повереник није успео да од надлежних органа прибави потребне податке ради извршења принудом, то је одговор зашто практично принудна наплата није могућа.

- Имајући у виду да овакво стање у великој мери онемогућава несметан рад Повереника и да казне које нису плаћене добровољно, више није могуће наплатити, те сходно наведеном изостају позитивни ефекти кажњавања што битно смањује степен извршења решења Повереника, а тиме и општи ниво приступа информацијама од јавног значаја у Србији.

- **непрецизност (неусклађеност) законског скраћивања или ограничавања остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја** – у складу са одређеним међународним стандардима, као и потребама на које је указала пракса, неопходно је прецизирати неколико изузетака који се односе на заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара, пословних интереса физичких и правних лица, одређених економских и финансијских категорија и области, као могућих разлога за ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација на начин да се тражиоцу достави информација односно копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Досадашњом применом члана 9. Закона било је могуће искључење слободног приступа информацијама од јавног значаја, само из разлога постојања опасности односно угрожавања живота, здравља, сигурности, правосуђа, одбране земље, националне и јавне безбедности, економске добробити земље, тајне, што се у пракси показало неоправдано, с обзиром да се информације априори искључују из круга оних информација које морају бити доступне јавности, или се пак приступ информацијама ограничава на неки други начин, тако што се одређене информације унапред проглашавају тајним, или се приступ информацијама условљава посебним статусом или правним интересом тражиоца информација, супротно основном законском начелу једнакости и законској претпоставци постојања права јавности да зна. имајући ово у виду Предлогом је уведена могућност, а не обавеза ограничења овог права у предвиђеним изузецима. Новим решењима се прецизира да су информације из правно уређених поступака заштићене само док ти поступци трају (тачка 3). У оквиру исте тачке као нови изузетак предвиђено је вођење

поступка испитивања повреде конкуренције у смислу закона којим је уређена заштита конкуренције као и изузетак везан за обавезе Републике Србије у међународним арбитражним споровима, с обзиром на то да арбитражни поступци од почетка, па и након доношења пресуде носе ознаку поверљивости и подлежу посебним правилима у погледу њиховог објављивања.

- Такође, прецизирају се и изузеци који се односе на заштиту економских интереса Републике Србије, или угрожавање спровођења монетарне, фискалне и девизне политике, финансијске стабилности, управљања девизним резервама, надзора над финансијским институцијама или издавања новчаница и кованог новаца (тачка 4), заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара (тачка 6), као могућих разлога за ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација, на начин да се тражиоцу достави копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Предложеним допунама отклањају се честе дилеме код поступања органа власти по захтевима који се односе на ове врсте информација.

Изменама је предвиђено и право на заштиту података о личности установљено Уставом Републике Србије и Законом о заштити података о личности, као посебан могући разлог ограничења права јавности да зна, којим би се прецизирало да орган власти треба да омогући приступ траженој информацији, ако је у могућности да истовремено обезбеди право јавности да зна и оправдане и на закону засноване интересе сваког физичког лица да заштити своју приватност.

- **Прешироко и недовољно јасно законом дефинисани разлози за одбијање захтева за приступ информацијама од јавног значаја због злоупотребе** – Злоупотреба захтева је у пракси претила да постане наадекватно примењивана од стране органа који поступају по захтеву имајући у виду да иста према постојећем законском тексту подлеже субјективној оцени органа, као нпр. често подношење захтева. Друго, само тражење обимних информација, не може бити довољан разлог да се такав захтев квалификује као злоупотреба права, јер подлеже субјективним критеријумима оцене. У случајевима када се од органа власти тражи велики број информација, већ постоји законска могућност да се одреди дужи рок за поступање, па то не може бити ваљан разлог за одбијање захтева под видом злоупотребе права. Осим тога, у времену брзог развоја науке и технологије и електронске комуникације, величина документа односно обим тражених информација, не би требало да представља проблем у поступању органа власти. Ови проблеми на које је пракса указала се подударају и са трендовима и стандардима у међународној пракси у овој области.

- **„ћутање управе“** – једна од најчешће спомињаних мањкавости система у слободном приступу, али и другим областима је игнорисање захтева тражиоца или достављање негативног одговора без аргументације. У извештају Повереника за 2017. годину наводе се изузетно високе бројке које јасно приказују лоше стање - 85,4% од укупног броја жалби Поверенику је изјављено због непоступања органа по захтеву или добијања негативног неаргументованог одговора. Повереник је у 2018. години решио 3.974 жалбе, што је за 12,9% више него у 2017. години. И у 2018. години је велики број случајева у којима органи

власти нису уопште поступали по примљеним захтевима за слободан приступ информацијама или су достављали негативан одговор. Таквих случајева тзв. “ћутања управе“ у односу на број решених је 82,76%, што је за 2,64% мање у односу на 2017. Годину

Повереник је у 2019. години решио 5.188 жалби, што је за 1.214 жалби или 30,55% више него у 2018. години. Највећи број жалби, њих 4.604 или 88,74% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражиоца информација или достављања негативног одговора, без доношења решења са разлосима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже. Такво поступање је било за **готово 6% (5,98) заступљеније у односу на 2018. годину**. У 2020. години највећи број жалби, њих **1.908 или 53,23%** изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација или достављања негативног одговора, без доношења решења са разлосима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже. Овако јасно изражена системска неефикасност, без обзира на велики број успешно завршених жалбених поступака, указује не потребу реаговања и измена закона којим би се утицало на органе да проактивно објављују информације, као и да уредно поступају по захтевима за приступ информацијама.

- **недовољан ниво независности институције Повереника** – Законом је у првом члану институција Повереника одређена као самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности. АП за поглавље 23 предвиђа обавезу ојачавања финансијске и институционалне независности Повереника. Један део наведених проблема може се решити и законским изменама односно адекватнијим прецизирањем законских одредби које уређују стручну службу Повереника, на начин који је сам Повереник формулисао у предлогу Закона из 2012. године. Даље, потреба за законским регулисањем обавезе Повереника да даје мишљења на прописе који се тичу ове области је навођена и у више Повереникових годишњих извештаја. Недостаци поступка избора и престанка мандата Повереника су такође били предмет извештаја СИГМА експерата, а које би требало дефинисати на начин који би омогућио превазилажење проблема који могу настати у пракси. Узрок: мали број могућих кандидата за Повереника, шира јавност није укључена у поступак избора Повереника, непостојање јавног позива свим кандидатима, непостојање информација о току избора Повереника на веб страници, непостојање могућности јавног излагања кандидата за избор Повереника којима треба да буде омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања дужности Повереника, (није у складу са одредбом члана 203. став 3. Пословника Народне скупштине). Проблем: недовољан ниво независности Повереника. Последица тога је недовољно транспарентан поступак избора Повереника, као и значајан утицај политичких чинилаца на поступак избора Повереника.

- **неадекватно објављивање информација од стране органа власти и недовољна транспарентност података који се објављују у информатору о раду** – Проактивна транспарентност подразумева правовремено објављивање докумената и пружање разумљивих информација грађанима на увид. Информатор о раду и његов садржај дефинисани су Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и обухватају информације које у свом раду користе или производе органи јавне власти. Тренутни начин објављивања Информатора (Word/PDF) и систем ажурирања за последицу имају недовољну попуњеност података, отежан надзор над применом и ограничену могућност упоређивања информација, чиме се умањује општа информисаност грађана. Резултати истраживања у овој области показали су да

информаторима о раду најчешће недостају најосетљивије информације и то, у информације о буџету (69% случајева), информације о јавним набавкама (објављује свега 16% општина), а податке о додељеној државној помоћи и разним видовима финансијске подршке јавним и осталим предузећима 11%. Око половине информатора о раду ЈЛС у Србији (47%) нема податке о, на пример, потребним документима и условима за стицање неког социјалног права, или о издавању уверења о упису у матичну књигу рођених. Непотпуност информатора је проузроковала повећање обима достављених захтева, а неажурност учесталост истих, док је ужи круг оних који су имали ову обавезу доводио до генерално нижег степена остарења овог права. Процент органа који необјављују информатор о раду је неоправдано висок код одређеног круга законских обвезника нпр. други државни органи и организације (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе - 43%), тужилаштва (73 %), органи и организације АП Војводине (66,66 %), јавна предузећа (реп. и покрајинска - 69,7 %), установе образовања (5,5 %)³. Обавеза ажурирања информатора о раду је такође на изузетно ниском нивоу имајући у виду да се у многим случајевима информатор о раду објави једном у годину дана, а да се на измену података у истом чека и до објављивања информатора следеће године.

- **неефикасно кажњавање** – имајући у виду да су казнене одредбе Закона поседњи пут мењане 2010. године, протеклом времена дошло је до раскорака номиналних и реалних вредности новчаних износа, услед чега су тренутни износи казни ниски да би постигли основне циљеве кажњавања, а на основу чега би требало прописати најмање двоструки износ казни. Неусаглашеност износа казни са Законом о прекршајима, као и наведени проблем у поступку извршења повереникових решења, доводе у питање цело систем који омогућава остваривање овог права и представљају једне од најбитнијих питања која морају бити решена овим изменама Закона.

5) Која промена се предлаже?

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

- **Проширен круг лица** у складу са установљавањем нових категорија лица (јавни бележници, извршиоци, градске општине) и искључена подела на државне органе и остале (сви примењују Закон у потпуности), УВОЂЕЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ГДЕ ОРГАНИ ВЛАСТИ ИАМЈУ ВИШЕ ОД ПОЛОВИНЕ ЧЛАНОВА ОРГАНА УПРАВЉАЊА, КАО И ПРАВНА ЛИЦА КОЈЕ ОНИ ОСНУЈУ– Круг лица која су законски обвезници се у најмањој мери удвостручује, што ће у крајњој линији довести до знатног повећања доступних информација о раду органа јавне власти, те довести до квалитетнијег и ефикаснијег реализовања права грађана и осталих тражилаца информација и генерално бољој информисаности друштва.

³ Извор – Извештај о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности за 2017. годину Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности:

- Прецизирано неколико изузетака који се односе на **заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких, културних и природних добара и животне средине, монетарне, фискалне и девизне политике, финансијску стабилност, управљање девизним резервама**

Предложеним новим чланом 9. основног закона врши се прецизирање неколико значајних изузетака у којима је могуће ускраћивање права на приступ информацијама од јавног значаја, у циљу отклањања нејасноћа у погледу домашаја постојећих одредби члана 9. Закона. Уводна реченица је измењена у циљу прецизирања да изузеци од остваривања права нису апсолутни, чиме би се ова одредба ускладила са чланом 8. Закона који уређује ограничења права у складу са Уставом Републике Србије и Конвенцијом о основним људским правима, чиме се омогућава примена начела сразмерности ограничавања права, чак и у случајевима када би интерес права био супротстављен интересу заштите живота неког лица, будући да нужно не би морао да у целости искључи остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. То практично значи да орган власти приликом пријема захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, у сваком појединачном случају разматра захтев и тестом сразмерности сваки пут утврђује да ли би одавањем тражених података могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна, у ком случају може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, што је дужан да образложи у решење у којим се захтев одбија. Тако да ову одредбу треба тумачити рестриктивно, јер се сваки пут ради провера тестом сразмерности интереса.

Прецизно су дати изузеци који се односе на заштиту економских интереса Републике Србије, или угрожавање спровођења монетарне, фискалне и девизне политике, финансијске стабилности, управљања девизним резервама, надзора над финансијским институцијама или издавања новчаница и кованог новаца (тачка 4), заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара (тачка 5), као могућих разлога за ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација, на начин да се тражиоцу достави копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Предложеним допунама отклањају се честе дилеме код поступања органа власти по захтевима који се односе на ове врсте информација.

У тачки 5) се врши, пре свега, терминолошко усклађивање са Законом о тајности података („Службени гласник РС“, број 104/09), који је донет пет година након доношења Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тако што се уводи генерички појам „тајни податак“, уместо набрајања ознака тајности које стављају државни органи. Предлаже се да се у круг података који се заштићују овом тачком уврсте и подаци којима располаже Државно правобранилаштво о заступаним субјектима у поступку за споразумно решавање спора, односно у судском, управном или другом поступку.

Међутим, тачку 5) треба посматрати и системски тумачити заједно са одговарајућим одредбама из предложеног измењеног члана 16, према којима се поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја који се односи на тајни податак разликује у односу на то да ли је захтев поднет органу који је одредио тајност податка, или органу који је само у поседу тог податка. У истом смислу треба посматрати и одредбе измењеног члана 16, којима је прописан начин поступања органа који је одредио тајност податка и садржај образложења решења којим је одбијен приступ тајном податку. Такође, прецизирају се и изузеци који се односе на заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара, као могућих разлога за

ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација, на начин да се тражиоцу достави копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Предложеним допунама отклањају се честе дилеме код поступања органа власти по захтевима који се односе на ове врсте информација, тако да је ова допуна укључена као оправдана у текст Предлога закона из 2018. године, на предлог чланова радне групе и Повереника.

Такође, изменама овог члана пружена је заштита природним добрима и заштити животне средине. Ова одредба је унета из разлога усклађивања националног законодавства Републике Србије са Директивом 2003/4/ЕЦ о доступности јавности информација о животnoj средини (Directive 2003/4/EC of the European parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC) и Законом о потврђивању Конвенције о доступности информација и учешћа јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 38/09), и то у домену дефинисања изузетака од издавања информација о животnoj средини и усклађивања са чланом 4. став 2. Директиве. Предложена измена важна је и са аспекта спровођења обавеза из међународних уговора као што су Конвенција о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре и Конвенција о биолошкој разноврсности у погледу заштите и очувања дивљих врста односно природних добара. Одавање одређених информација о дивљим врстама, попут локација на којима се примерци налазе, може угрозити њихов опстанак у природи због потенцијалног криволова и илегалног сакупљања, или у случају примерака који се држе у заточеништву, крађе или убијања истих ради илегалне трговине и сл. С тим у вези, одређеним подацима који се односе на заштићене дивље врсте мора се пружити одговарајућа заштита и кроз предложено законско дефинисање изузетка од слободног приступа информацијама до јавног значаја.

- **прецизирање разлога за одбијање захтева због злоупотребе права** наведених у Закону као нпр. често подношење захтева и обим информација, с обзиром да је често подношење захтева као разлог непоступања у пракси био сам злоупотребљиван јер се односио на истоветне захтеве за које није омогућен приступ, док је обим информација искључен с обзиром да напредак технологије утиче да капацитет носача информација рапидно напредује из године у годину, не постоји оправдање за узимање обима тражених информација као злоупотребу. Термин „злоупотреба“ је представљао проблем у пракси па је ради адекватније примене закона новим Предлогом искључен, тако да је једини посебан случај ограничења предвиђен случај када би поступање по захтеву онемогућило или у великој мери отежало редован рад тог органа власти.

- **Унапређење поступка пред органом власти и пред Повереником као другостепеним органом**– поједини делови поступка су унапређени одредбама Предлога закона: као што је одређивање рока у којем орган власти мора без надокнаде, поучити тражиоца како да отклони недостатке у захтеву, односно да достави тражиоцу упутство о допуни истог, чиме се приморава орган власти да ефикасно делује и неодуговлачи поступак што се дешавало у пракси; затим ако се тражени податак чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну, у образложењу првостепеног решења наводе се и разлози због којих је податак одређен као тајни податак, односно пословна или професионална тајна, осим уколико је ознака тајности одређена од стране другог органа, чиме се отклања проблем у пракси који се односио на случајеве

захтевања достављања тајних информација од орган који те информације нису означили као тајне и омогућава адекватно спровођење посебних прописа о тајности података;. продужење рока у којем је Повереник дужан да одлучи по жалби, са 30 на 60 дана, усклађивање је са роком из члана 174. Закона о општем управном поступку за одлучивање другостепеног органа по жалби. Такође, на потребу продужења рока указују и објективни разлози из праксе Повереника, будући да је у жалбеном поступку и у задатом року потребно предузети више процесних радњи да би се поступак окончао, а које захтевају проток одређеног времена. Наиме, према информацијама Повереника, у 2020 години је од укупно 3286 жалби, 1490 било изјављено од стране жалилаца који имају пребивалиште или боравиште у Београду, а 1796 од стране жалилаца чије је пребивалиште или боравиште ван Београда. У истој години, 1337 жалби је изјављено против органа јавне власти чије је седиште ван Београда, а 1949 против органа власти чије је седиште у Београду. Из наведеног произлази да је потребно више времена за комуникацију путем поште са странкама и органима ван Београда. Све наведене одредба Предлога закона управљене су на отклањање проблема насталих у пракси, те утичу на већи степен правне сигурности и потпуније остварење јавног интереса.

- **Избор и престанак функције Повереника** - Предложеним изменама и допунама Закона врше се, пре свега, значајна прецизирања у сврху унапређења поступка избора Повереника. Постојећи члан 30, наиме, не садржи одредбе о томе када се и како покреће поступак избора Повереника, нити у којим роковима је надлежни скупштински одбор дужан да Народној скупштини поднесе предлог кандидата за Повереника.

За разлику од садашњег решења, према којем кандидата за Повереника предлаже одбор надлежан за информисање, предлаже се да ту надлежност преузме одбор надлежан за државну управу, имајући у виду и околност да је у његовој надлежности разматрање годишњих извештаја о раду Повереника. Предлаже се, такође, да предлоге кандидата за Повереника надлежном одбору могу да предложе посланичке групе у Народној скупштини, што је решење које већ постоји у Закону о Заштитнику грађана. Предлаже се и прописивање обавезног јавног разговора одбора са кандидатима, којима треба да буде омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања дужности Повереника, што је у складу и са одредбом члана 203. став 3. Пословника Народне скупштине, којом је предвиђено организовање оваквог разговора пред скупштинским одборима надлежним за предлагање функционера које бира Народна скупштина.

Битну новину поступка избора Повереника представља увођење института јавног позива свим заинтересованим лицима да се пријаве као потенцијални кандидати за ову дужност. Предлаже се да јавни позив распише председник Народне скупштине и да се тај позив објави на веб презентацији Народне скупштине и у једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији целе државе, јер се сматра да би на наведени начин јавни позив био доступан најширој јавности.

Објављивање јавног позива је у друштвеном интересу. Јавним позивом повећава се друштвени утицај и контрола у поступку избора Повереника и омогућава најширем кругу лица да на формално уређен начин изразе своју заинтересованост да у поступку учествују у својству кандидата за Повереника. Поред тога, посланичке групе ће искључиво моћи да предложе за кандидата оно лице које се налази на претходно утврђеној листи кандидата који испуњавају законом прописане услове за избор. Међутим, оно што је можда

најважније и што би требало оправдано очекивати увођењем института јавног позива у поступку избора Повереника, јесте то да ће посланичке групе приликом одабира лица са утврђене листе, настојати да одаберу најбољег кандидата са листе како би јавности пружили одговарајуће образложење за учињен одабир кандидата којег ће предложити.

Предлогом закона се, дакле, жели прецизирати и уредити сам ток поступка предлагања и избора Повереника. Важећи закон не дефинише како се започиње поступак избора, нити садржи одредбе којим би се прецизирали рокови за вршење појединих фаза изборног поступка. Зато се Предлогом закона предвиђају рокови за објављивање јавног позива, које практично представља почетак поступка избора Повереника, као и рокови за надлежни одбор да Народној скупштини предложи кандидата за Повереника. Посебно је значајно нормирање ситуације у којој Народна скупштина није изабрала Повереника у случају да предложени кандидат није добио потребан број гласова народних посланика, као и прописивање рока у којем, у тој ситуацији, треба започети нов поступак избора, што тренутно није регулисано важећим законом.

Такође, битну новину представља и предлог да се избор на дужност Повереника ограничи на један мандат у трајању од осам година, односно да се трајање мандата Повереника са садашњих седам продужи на осам година, као и да се могућност избора на дужност Повереника ограничи на један мандат, за разлику од садашњег решења, према којем „исто лице може бити бирано за Повереника највише два пута“. Како Повереник спада у институцију „омбудсмантског типа“ овај предлог се ослања на истоветно решење које је примењено у Предлогу новог закона о Заштитнику грађана, дужину мандата других независних државних органа које бира и разрешава Народна скупштина и који за свој рад одговарају Народној скупштини, као и дужину мандата других инокоских и колективних државних органа. Предложеним осмогодишњим мандатом, постиже се заокружен и довољан временски период у којем би изабрани Повереник могао да ефективно оствари своју функцију, чиме се обезбеђује и унапређује независност институције Повереника. Коначно, предложено законско решење дужине мандата Повереника креће се у оквирима начела из тачке 11. Венецијанских принципа, према којем је пожељно да се број мандата ограничи на један, без могућности поновног избора и да не траје краће од седам година.

Имајући у виду значајну дужину једног мандата, предложена решења имају за циљ и спречавање тзв. „професионализације“ вршења дужности Повереника, уколико би иста личност била на тој дужности два пуна мандата, односно чак 16 година.

Народна банка Србије искључена из другог степена у поступању по захтевима за слободан приступ. У складу са својим посебним уставом и законима установљеним надлежностима као и значају функција које обавља Народна банка Србија је уврштена у круг органа који су изузети од другостепеног одлучивања у овом поступку, поред самог Повереника, Народне скупштине, Владе, Председника Републике, Уставног суда, Врховног касационог суда и Републичког јавног тужиоца. Уставом зајамчена самосталност Народне Банке Србије утврђена је и чланом 86в Закона о Народној банци Србије и одредбама посебних закона којим се поверавају управна овлашћења Народној банци Србије према којима је на јединствен начин прописано да су решења Народне банке Србије коначна и да се против њих може водити управни спор (нема двостепености управног поступка). Овај принцип посебно је наглашен у стандардима независности централних банака утврђеним у прописима Европске Уније, а чију испуњеност у процесу

придруживања Републике Србије Европској Унији у погледу Народне банке Србије оцењује и Европска Комисија.

- **Управно извршење** – превазилажење мањкавости члана 198. ЗУПа око прописивања новчаних казни - прецизиран распон износа казне за органе и одређен суд као надлежан орган за спровођење. Постојеће законско решење упућује на примену Закона о општем управном поступку који у члану 198. одређује висину казне за правно лице - „правном лицу - у распону од половине његових месечних прихода, до десет процената његових годишњих прихода које је остварио у Републици Србији у претходној години“. Ова одредба потпуно је непримењива с обзиром да би тумачећи наведену одредбу износ казни био изузетно висок (у неким случајевима и преко милијарду динара), те је Поверенику онемогућено да исте наплаћује. Овај проблем је решен увођењем одредбе о распону казни која је уподобљена са Законом о прекршајима и тренутним економским финансијским вредностима и односима у Републици Србији (прва казна до 50.000 динара, укупно до 500.000 динара). Други проблем који је постојао је да Законом није прецизирано ко је надлежан за спровођење Повереникових решења, те су се о исте оглушавали одређени судови, као и Народна банка Србије. Овај проблем је у Предлогу закона решен тако што се извршење спроводи у складу са одредбама закона којим се регулише извршење и обезбеђење, односно прописује надлежност судова.

- **Реформа информатора у раду** – увођење апликације тј. електронска обрада информатора, који ће сада обухватати проширен круг законских обвезника, а који ће бити доступни и у машински читљивом формату, те високом нивоу ажурности податка садржаним у информаторима. обезбедиће побољшано праћење стања у областима у којима се остварују циљеви употребе јавних средстава, директно утицати на транспарентнији рад јавног сектора и утицати на квалитетније утврђивање јавне политике засноване на ажурним и потпуним подацима. Новина у Предлогу закона је поступање у случају да орган власти пропусти да изради и ажурира информатор о свом раду, у којем случају је Повереник овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај. Предлогом закона уводи се правни основ да Повереник прописује образац и начин достављања извештаја из члана 43. где су органи власти обавезни да доставе годишњи извештај Поверенику о радњама предузетим у циљу примене овог закона.

- **кажњавање органа власти због непоступања по захтеву („ћутање управе“)** - давање овлашћења Поверенику да, у случају да донесе решење којим усваја жалбу због непоступања органа власти, изда прекршајни налог лицу одговорном за то непоступање (став 10. предложеног новог члана 24). Циљ који се оваквим решењем жели постићи је да се утиче на органе власти да не игноришу захтеве за приступ информацијама од јавног значаја, што је, како је већ наведено у разлозима за доношење овог закона, најчешћи разлог за изјављивање жалби Поверенику. Осим тога, предложеним решењем би се битно растеретили прекршајни судови, којима се више не би могли подносити захтеви за покретање прекршајних поступака по основу овог прекршаја, сходно члану 168. Закона о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - УС, 91/19 - др. закон и 91/19). Да би овакво решење било могуће, овим предлогом закона се предлаже још једна новина, односно увођење новчане казне у фиксном износу за прекршај због непоступања по захтеву за слободан приступ информацијама у роковима утврђеним чланом 16. Закона.

- **Обавеза извештавања Повереника** – Предлогом закона предвиђена су 4 скупа нових података које од стране сваког орган власти и то о руководиоцу органа власти и овлашћеном лицу, броју поднетих захтева који се односе на информације о здрављу становништва или заштити животне средине из члана 16. став 2. овог закона, броју поднетих захтева који се односе на информације о располагању јавним средствима и броју поднетих захтева који се односе на информације из надлежности тог органа власти. Новина у Предлогу закона је поступање у случају да орган власти пропусти да Поверенику поднесе годишњи извештај, у којем случају је Повереник овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај.

- **Обавеза прибављања мишљења Повереника** на Нацрте закона који се односе на његов делокруг, чиме се обезбеђује усаглашеност посебних прописа са матичним законом у овој области и омогућава интервенција повереника у случају предлагања закона који би нарушили остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

- **Усклађивање казних одредби са Законом о прекршајима** - опсег казни повећан са 5.000-50.000 на 20.000-100.000 динара, ради усклађивања са тренутним економским и финансијским стањем у земљи, у циљу поштравања казнене политике и повећања ефикасности поступка који се односи на вршење надзора над применом закона.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Промена се пре свега односи на повећање круга лица на које се закон примењује, тиме што се сви законски обавезници изједначавају, те се законске обавезе као што су поступање по захтеву за приступ, обавештавање Повереника о активностима, израда информатора о раду, које су раније важиле само за државне органе сада односе и на орган територијалне аутономије, орган локалне самоуправе, организација којој је поверено вршење јавних овлашћења, правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган. Такође сам круг законских обавезника је повећан па се сада односи поред наведених и на градске општине, физичко лице којем су поверена овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења, правно лице или предузетник који обавља делатност од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности.

Законским изменама обезбедиће се да поступак приступа информацијама од јавног значаја постигне боље резултате у циљу квалитетнијег и ефикаснијег реализовања права грађана и осталих тражилаца информација и генерално бољој информисаности друштва; већи степен правне сигурности; повећана транспарентност рада органа јавне управе; потпуније остварење јавног интереса; квалитетније утврђивање јавне политике засноване на ажурним и потпуним подацима; побољшано праћење стања у областима у којима се остварују циљеви употребе јавних средстава.

Кључни ефекти, са аспекта грађана, постићи ће се омогућавањем коришћења Портала информатора о раду на којем ће са једног места моћи да приступе информаторима о раду свих законских обавезника; обезбедиће се изузетно висок ниво ажурности информација – све промене у информаторима ће морати да се унесу у року од 30 дана од дана настанка промене, док се до сада морало чекати чак и годину дана, односно до момента издавања новог информатора; квалитетније коришћење информација – машински читљив облик информатора ће омогућити лакши развој услуга и дигиталних решења за одређене социјалне

услуге или друштвене промене (нпр. креирање веб или мобилне апликације која би грађанима пружала неопходне информације о нпр. потребној документацији за остваривање неког права и др);

За органе који поседују информације, најзначајнија измена се односи на реформу информатора о раду, која ће омогућити бржу и квалитетнију израду информатора, и то искључиво електронско сачињавање информатора; више неће бити непотпуних информатора - апликација се не може затворити уколико сви предвиђени подаци нису унешени, чиме ће бити омогућен лак и ефикасан начин израде информатора који сам генерише електронски облик у машински читљив погодан за напредну обраду од стране корисника;

Осигураће се реалне шансе за боље и ефикасније остваривање права грађана, али и правних лица и подићи степен њиховог задовољства.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Важећим документима јавних политика не би могла да се оствари жељена промена.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Није могуће остварити жељену промену применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Следећа кретања трендова у области слободног присућа информацијама од јавног значаја дају јасну слику будућих негативних последица одустанка од усвајања измена и допуна Закона, а односе се на податке из годишњих извештаја Повереника за 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. годину:

- Повећавање броја жалби: 2016. – 3.252 жалбе; 2017. – 3.520 жалби; 2018. – 3.974 жалбе; 2019. - 5.275 жалби; 2020. – 3.286 жалби. С обзиром на околности рада у 2020. години у условима пандемије вируса Covid – 19, подаци нису релевантни за извођења закључка.

Линеарно повећање броја жалби које у току претходних година Повереник решава у складу са другостепеном управном надлежношћу у поступку приступа информација од јавног значаја врло прецизно показује пораст непоступања по захтевима органа јавне власти, те се лако може закључити да би даљи, очекивани пораст броја изјављених жалби наставио да урушава функционалност законом уређеног поступка, даље утицао на већ хроничну преоптерећеност великим бројем предмета у раду службе Повереника, и у крајњој линији у великој мери отежао или потпуно онемогућио остваривање овог права. Одсуство одговорности за кршење закона је главни узрок великог броја жалби Поверенику. Објективна немогућност Повереника да све жалбе реши у законском року, све је чешћи разлог подношења тужби против Повереника за вођење управног спора у коме Управни суд тужиоцу досуђује трошкове поступка на терет буџета.

- „Ћутање управе“ - у 2016. години је велики број случајева у којима органи власти нису уопште поступали по примљеним захтевима за слободан приступ информацијама или су одговарали да не могу да доставе информације, са или без аргументације. Таквих случајева тзв. “Ћутања администрације“ у односу на број решених је 84,4%, што је за 3,3% мање у односу на 2015. годину, за колико је побољшано макар формално поступање органа да се одговори по захтеву тражиоца. У 2017. години случајеви „Ћутања управе“ у односу на број решених жалби

је 85,4%, што је за 1% више у односу на 2016. годину. И у 2018. години је велики број случајева у којима органи власти нису уопште поступали по примљеним захтевима за слободан приступ информацијама или су достављали негативан одговор - 82,76%, што је за 2,64% мање у односу на 2017. годину. У 2019. години, од 5.188 решених жалби, 2.306 или 44,44% је изјављено због потпуног игнорисања захтева, а 2.298 жалби или 44,3% на негативан одговор органа. Што се тиче 2020. године, Повереник је решио 3.584 жалбе, од којих је највећи број, њих 1.908 или 53,23%, изјављено због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација или достављања негативног одговора, без доношења решења са разлозима одбијања захтева и поуком о правном леку.

Имајући у виду да не постоји јасан тренд смањења броја случајева „ћутања управе“, да је најпозитивнији пад од 3,3% у 2016. години и даље далеко мањи од оног процента који би ефикасно утицао на органе јавне власти да поступају по закону, закључује се да важећим законским одредбама није могуће осигурати снажнију примену и омогућити ефикасно остваривање овог права.

- Смањење броја неоснованих жалби: 2016. - Свега 508 жалби или 15,6% од броја решених жалби, изјављено је против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован; у 2017. свега 514 жалби или 14,6% од броја решених жалби, у 2018. - 530 жалби или 13,34% од броја решених жалби, у 2019. - 584 жалбе или 11,26% од броја решених жалби и у 2020. - 787 жалби или 21,96% од укупног броја решених жалби.

Предвиђања даљег смањења броја неоснованих жалби, (тренд пада од преко 1% годишње), уз пропорционалан пораст броја самих жалби даје врло негативну слику отворености државног сектора у блиској будућности.

- Обустава поступка - у 2016. години, као и претходних година, настављен је тренд да се у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава обуставом поступка (60,8%) након што органи власти поступе по захтеву тражиоца у међувремену, након сазнања за жалбу и интервенције Повереника, а пре доношења одлуке по жалби; у 2017. години поступак по жалби Повереник завршава обуставом поступка у 1.878 предмета (61,8%), у 2018. у 1.889 предмета (54,85%), у 2019. у 1.786 предмета (41,33%) и у 2020. у 1.357 предмета, односно 37,86% у односу на број основаних жалби.

Сходно томе да је већи напредак у овим случајевима направљен само у претходној години а да се због пандемије COVID 19, није могуће са сигурношћу утврдити даља позитивна кретања броја случајева и постотка обуставе поступка. Може се ипак закључити да за ускраћивање информација није ни било суштинских разлога, те да се тако неодговоран и нерационалан однос органа власти према грађанима и јавним ресурсима могао избећи, као и само изјављивање жалбе, те да би требало увести одређене инструменте који би осигурали стабилан пад постотка обуставе поступка, од преко барем 7-8%.

- Принудно извршење решења Повереника – у 2016. години број поднетих предлога за извршење је био 245, обустављених поступака извршења је био 188, донетих закључака о изрицању новчаних казни 148, а донетих закључака о дозволи извршења 106; у 2017. години број поднетих предлога за извршење је био 342, обустављених поступака извршења је био 298, донетих закључака о изрицању новчаних казни 97 а донетих закључака о дозволи извршења 138; у 2018. години број поднетих предлога за извршење је био 212, обустављених поступака извршења је био 146, донетих закључака о изрицању новчаних казни 7 а

донетих закључака о дозволи извршења 112; у 2019. години број поднетих предлога за извршење је био 110, обустављених поступака извршења је био 64, није донет ниједан закључак о изрицању новчаних казни (јер нису постојали услови за доношење услед недостатка елемената за њихово утврђивање) а донетих закључака о дозволи извршења 81; у 2020. години број поднетих предлога за извршење је био 212, обустављених поступака извршења је био 146, донетих закључака о изрицању новчаних казни 7 а донетих закључака о дозволи извршења 112;

Тенденција смањења броја поднетих пред калогоа за извршење је изузетно ниска, односно предвиђен позитиван тренд пада од 2-4 предлога годишње не представља довољно ефектно побољшање у остваривању овог права у овим случајевима.

Однос изречених и наплаћених новчаних казни – у 2016. години укупан износ изречених новчаних казни-пенала је износио 13.200.000 динара, док је у буџет уплаћено 9.700.000 динара, у 2017. години укупан износ изречених новчаних казни-пенала је износио 9.300.000 динара, док је у буџет уплаћено 2.520.000 динара; у 2018. години укупан износ изречених новчаних казни-пенала је износио 460.000 динара, док је у буџет уплаћено 80.000 динара. У 2019. и 2020. години нису изрицане новчане казне јер, како се наводи у извештајима Повереника, нису постојали услови за њихово изрицање услед недостатка елемената за њихово утврђивање.

Ефикасност новчаног кажњавања које је приметно у 2016. и делом 2017. години нагло је поремећен ступањем на снагу новог Закона о општем управном поступку. Наиме, Повереник је у 2018. години на предлог странке-тражиоца информације принудно извршење применом новчаних пенала, тј. казни могао спроводити само у предметима започетим пре ступања на снагу наведеног закона. Чланом 198. ЗУПа прописано је да се новчана казна за правно лице одређује у распону од половине његових месечних прихода, до десет процената његових годишњих прихода које је остварио у Републици Србији у претходној години, што онемогућује у потпуности Повереника да спроводи принудно извршење. Немогућност новчаног кажњавања за непостуање по закону потпуно обесмишља цео правни оквир слободног приступа информацијама од јавног значаја, Као и одсуство кажњавања у 2019. и 2020 години, те наставак потпуне блокаде новчаног кажњавања у будућем периоду би катастрофално утицао на остваривање овог права у Републици Србији.

Број поднетих тужби против решења Повереника - у 2016. години Управном суду је било 111, од тога 69 од стране приватно-правних субјеката, 15 од стране тужилаштва и 27 од органа јавне власти; у 2017. години укупно 58 тужби, од тога 32 од стране приватно-правних субјеката, четири од стране тужилаштва и 22 од органа јавне власти; у 2018. години укупно 101 тужба, од тога 52 од стране приватно-правних субјеката, 22 од стране тужилаштва и 27 од органа јавне власти; у 2019. години укупно 103 тужбе, од тога 71 од стране приватно-правних субјеката, 16 од стране тужилаштва и 16 од органа јавне власти; у 2020. години укупно 123 тужбе, од тога 99 од стране приватно-правних субјеката, десет од стране тужилаштва и 14 од органа јавне власти. Изузетно мали број тужби је усвојен од стране Управног суда, и то једна у 2016, ниједна у 2017. години, док ниједна одлука Повереника није преиначена у 2018. години али је Управни суд поништио и вратио на поновно одлучивање 13 одлука Повереника по тужбама Републичког јавног тужилаштва (од којих се 12 односио на исту странку у поступку). У 2019. години, Управни суд је преиначио шест одлука Повереника, а на поновно одлучивање вратио 17 одлука. У 2020. години, Управни суд је преиначио осам одлука Повереника, а на поновно

одлучивање вратио 11 одлука. У 2016. години Врховни касациони суд је у једном случају донео решење којим је одбачен захтев за преиспитивање пресуде Управног суда, у 2017. години Повереник није располагао овом информацијом, док је у 2018. години поднето 6 захтева за преиспитивање одлуке Управног суда од којих су 2 захтева одбачена, а 4 захтева су одбијена. У 2019. години, Врховном касационом суду је поднето 20 захтева за преиспитивање одлука Управног суда од којих је решено десет тако што су четири захтева одбачена, а шест захтева је одбијено. Током 2020. године, Врховном касационом суду је поднето 26 захтева за преиспитивање одлука Управног суда, од којих је Повереник поднео осам, а од којих ниједан није решен. Уставном суду су у 2016. години поднете четири уставне жалбе против одлука Повереника док је исти број уставних жалби поднет и у 2019. години. У 2020. години поднето је осам уставних жалби против одлука Повереника, по којима Суд још није донео одлуку.

Имајући у виду изнето видљив је тренд активног коришћења судске заштите у предметима по другостепеној одлуци Повереника, али и изузетно мали постотак уважавања тужби, преиначења одлука и враћања на поновно одлучивање. Овим је установљен висок ниво правилности и законитости одлука које је Повереник као надлежни другостепени орган донео у овој управној ствари.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава?

Закон је оцењен као један од најбољих на свету у овој области од стране еминентних међународних невладиних организација (тренутно држи треће место на врло прецизној, статистички обрађеној RTI-RAITING листи најбољих закона о слободном приступу информацијама на свету)). Пројекат ***The right to information Raiting*** покренут је од стране експертских организација из ове области из земаља ЕУ и Канаде, а окупља стручњаке из преко 80 светских држава који су израдили методологију и спроводе оцењивање закона из ове области свих држава на свету. Методологија предвиђа 60 индикатора који омогућавају статистички прецизно и стручно упоређивање законских одредби са највишим међународним стандардима. Имајући у виду наведено може се закључити да је тренутни законски текст један од најквалитетнијих на свету, док се новим одредбама унапређује постојеће стање, те да су неке од њих новина и на међународном нивоу (одредбе о информатору о раду).

Прилог 3:

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА УТВРЂИВАЊА ЦИЉЕВА

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва?**
- 2) Шта се предметном променом жели постићи?**

Општи циљ реформе је даље унапређење рада јавне управе у складу са принципима тзв. Европског административног простора, односно обезбеђивање високог квалитета услуга грађанима и привредним субјектима, као и стварање такве јавне управе у Републици Србији која ће значајно допринети економској стабилности и повећању животног стандарда грађана.

Акционим планом за спровођење Стратегије реформе јавне управе, у Посебном циљу 5 - Повећање партиципације грађана, транспарентности, унапређење етичких стандарда и одговорности у обављању послова јавне управе, као мера 5.3 - Јачање механизма спољне и унутрашње контроле у

јавној управи, предвиђена је припрема, консултације и утврђивање Предлога закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ради јачања независности институције, проширења круга законских обвезника, унапређења поступка, унапређења проактивне транспарентности, што је такође настављено кроз Акциони план за спровођење Стратегије реформе јавне управе за период 2021-2025. година, циљ 6. односно активност.

3) Да ли су општи посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи циљеви су усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром и приоритетним циљевима Владе (Стратегија реформе јавне управе у Републици Србији и Акциони план за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2018-2020. године и 2021-2025 године).

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељ учинка који је би био остварен усвајањем и спровођењем Закона је представљен у оквиру посебног циља 5. Акционог плана за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2018-2020. године (одељак III Д Стратегије реформе јавне управе) - Повећање партиципације грађана, транспарентности, унапређење етичких стандарда и одговорности у обављању послова јавне управе, кроз индикаторе мере 5.1 - Унапређење услова за учешће заинтересоване јавности у раду јавне управе уз повећање доступности информација о раду јавне управе и јавним финансијама. Наиме у оквиру наведене мере једна од предвиђених активности је и Унапређење проактивне транспарентности – Информатор о раду, кроз израду приручника за коришћења апликације (јединственог информационог система за приступање, обраду и презентовање Информатора о раду) који је у ову сврху израђен, спровођење до 15 обука овлашћених лица у државним органима и ЈЛС, доношење новог Упутства за израду и објављивање Информатора о раду, промоцију апликације ка јавности, цивилном сектору, пословном сектору и медијима, а све на основу усвајања предметних измена и допуна Закона. Као индикатори ове мере појављује се Процент објављених Информатора о раду путем јединственог информационог система за приступање, обраду и презентовање Информатора о раду 2021. године почетна вредност 0% објављених Информатора о раду путем јединственог информационог система за приступање, обраду и презентовање Информатора о раду 2022. година - 25% објављених Информатора о раду; 2023. година-50% објављених Информатора о раду;

Такође, показатељи учинка се налазе и као индикатор испуњења Посебног циља 6. УНАПРЕЂЕН НИВО ОДГОВОРНОСТИ И ТРАНСПАРЕНТНОСТИ НА СВИМ НИВОИМА ВЛАСТИ из Акционог плана за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021-2025. године. Мера 6.5: Унапређење реактивне транспарентности, поступање по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних државних органа -Активност 1.

Показатељи који се односи на транспарентност и одговорност **SIGMA показатељ: Приступ информацијама од јавног значаја** - За оцену приступа

информацијама од јавног значаја развијен је посебан *SIGMA* показатељ који мери ниво до кога је правни и институционални оквир у вези са информацијама од јавног значаја успостављен и промовисање правовременог одговарања на захтеве за приступ информацијама од јавног значаја без наплате трошкова или уз наплату разумних трошкова. У оквиру овог показатеља развијени су потпоказатељи који се могу оценити бодовима у распону од 1 (најслабији учинак) до 5 и 10 (најбољи учинак зависно од потпоказатеља) за нормативни оквир, односно у распону од 1 (најслабији учинак) до 2,5 и 5 (најбољи учинак зависно од потпоказатеља) за примену у пракси. Нормативни и институционални оквир садржи следеће потпоказатеље: адекватност законодавства које се односи на приступ информацијама од јавног значаја (10); покривеност основних механизма за примену приступа информацијама од јавног значаја (5). Примена у пракси садржи следеће потпоказатеље: проактивност државних органа у омогућавању доступности информација од јавног значаја које се могу наћи на њиховим интернет презентацијама (5); проактивност органа јавне управе на централном нивоу у омогућавању доступности база података које су у њиховом поседу (5); перцепција грађана о доступности информација од јавног значаја (2,5); перцепција привреде о доступности информација од јавног значаја (2,5). Бодови сваког потпоказатеља се сабирају, а потом се укупан збир бодова претвара у коначну вредност. Конвертовање укупног збира бодова у коначну вредност: 0–5 = 0 6 - 10 = 1 11 - 15 = 2 16 - 20 = 3 21 - 25 = 4 26 - 30 = 5

Почетна вредност наведеног индикатора је: 21 од максималних 30 бодова у 2017. години,

Наведене индикаторе за Европску комисију прати СИГМА, о којима редовно извештава Комисију у року од две године а Министарство државне управе и локалне самоуправе је координатор за извештавање за Републику Србију по питањима реформе јавне управе.

Додатни показатељ односи се на ***Процент извршења предложених односно наложених мера у инспекцијском надзору над применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.*** Наведени индикатор прати Управни инспекторат за 2021. годину и надлежни орган задужен за вршење послова инспекцијског надзора над спровођењем Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за 2022, 2023, 2024. и 2025. годину.

Почетна вредност наведеног индикатора је: 75% у 2019. години.

Додатни показатељ - ***Процент органа јавне управе који поступају по одлукама/препорукама Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности*** који се прати Стратегијом РЈУ, односи се на имплементацију препорука Повереника где је извор података годишњи извештаји Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности <https://www.poverenik.rs/sr-yu/izvetaji-poverenika.html>;

Почетна вредност наведеног индикатора је: 65% у 2019. години.

Прилог 4:

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ОПЦИЈА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo“ опција?

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?**

Питање решавања начина на који би се могло доћи до жељених циљева који би унапредили област слободног приступа информацијама од јавног значаја у Републици Србији, било је разматрано више пута од последњих измена и допуна Закона 2010. године. Имајући у виду да је од тада прошао дуг временски период у којем је из домена праксе органа који примењују закон нотиран велики број решења која се могу побољшати односно увести нова која би решила новонастале проблеме, неспорно је да се они због обимности, али и друштвеног значаја могу решити само изменама постојећег законског текста. Разматрана је и опција да се не мења важећи закон, али на тај начин не био решен у потпуности обим уочених проблема.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?**

Нема могућности примене подстицајних мера за постизање посебног циља у овој области.

- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?**

Не

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?**

Не може се постићи промена кроз спровођење информативно-едукативних мера.

- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?**

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора.

- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?**

Не постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција.

- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постичћи жељена промена и остварење утврђених циљева?**

Решавање претходно наведених проблема и отворених питања је могуће искључиво кроз инклузиван и транспарентан поступак доношења измена и допуна овог Закона, који би на једном месту на свеобухватан начин унапредио стање у овој области. Одређене ствари би могле бити решене кроз уједначавање праксе, реформисање одређених аката подзаконског и инструкционог типа, међутим с обзиром на број нерешених питања, као и

њихову природу, која се директно односи на неадекватне и неефикасне законске одредбе, неспорно је да је то могуће урадити само доношењем нових законских одредби, односно изменом постојећег законског текста. Међутим, само доношење закона није довољно, оно на чему треба инсистирати и истрајати је природа овог поступка, односно на сарадњи државног и цивилног сектора у поступку израде Предлога закона. Имајући у виду да су измене поступка доношења прописа већ предвиђене мењањем неких других законских и подзаконских текстова, као и значај директног односа државе и јавности који овај закон уређује, овај поступак ће бити успешан искључиво кроз отворен дијалог са свим актерима, како јавног, тако и цивилног сектора. У поступку је омогућен директан уплив организација цивилног друштва у овај поступак кроз могућност давања коментара, мишљења и сугестија, и то не само кроз пословнички поступак јавне расправе, већ и у поступку изналагања и дефинисања проблема, као и давању предлога пре израде самог Предлога закона. Иако се претпостављало да сарадња тражилаца и давалаца информација од јавног значаја, због осетљивости теме, неће бити олако достижна, овај принцип је потпуно остварен, путем директног контакта, разговора, размене мишљења и ставова на трибинама и отвореним столовима, али и непосредно путем употребе електронских технологија које олакшавају инклузивност овог поступка путем на пример консултација путем интернета. Посебну ставку у овом процесу представља непосредан контакт Посебне радне групе и Министарства, као надлежног за предлагача овог прописа, са канцеларијом Повереника. Сам Повереник је у јавним наступима, као и у препорукама својих годишњих извештаја, изразио неопходност измена Закона на основу консултативног процеса, па је његово именовање за члана посебне радне групе представљало велико побољшање у заједничком напору при изради измена и допуна овог закона. Како је пандемија COVID 19 утицала на немогућност одржавања великих јавних састанака – округлих столова, што је била пракса у претходном поступку израде Предлога закона, Министарство државне управе и локалне самоуправе је организовало јавну расправу у периоду од 27. маја до 16. јуна 2021. године. Јавни позив за учешће је упућен представницима државних органа, органа аутономне покрајине и органа јединица локалне самоуправе, представницима академске и стручне јавности, невладиним организацијама и другим заинтересованим лицима, да се упознају са текстом Предлога закона и дају своје предлоге, примедбе и сугестије. У периоду јавне расправе достављени су изузетно корисни коментари представника државних органа, невладиног сектора и других заинтересованих страна, који значајно доприносе унапређењу законског текста и предложених решења, износећи конструктивне примедбе, коментаре и конкретне предлоге, а Министарство државне управе и локалне самоуправе је објавило и извештај са јавне расправе, који се доставља уз ову анализу.

Прилог 5:

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Законске новине које се односе на повећан круг законских обвезника, као и номинално двоструко увећање казни које Повереник изриче могу утицати само у незнатној мери на повећање прихода, имајући у виду да су највећи део законских обвезника управо буџетски корисници. Предлаже се да се распон казни за прекршаје са 5.000 до 50.000 повећа на 20.000 до 100.000 динара. Посебно се предлаже да се за прекршај из садашњег члана 46. тачка 8) Закона (ако орган власти не поступи по захтеву за приступ информацијама у складу са

овим законом) уведе фиксна казна у износу од 30.000 динара, што би био прекршај прописан измењеним чланом 47. Закона.

Највећи део потребних финансијских средстава за институционално јачање Повереника, због проширења овлашћења и могућности образовања канцеларија ван седишта Повереника већ је планиран за спровођење активности на којима је носилац Повереник у Акционом плану за период од 2021. до 2025. године за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021-2030 године, који је Влада усвојила 8. априла 2021. године.

У оквиру Мере 6.5: Унапређење реактивне транспарентности, поступања по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних државних органа, између осталог, планирана су финансијска средства за:

- припрему новог упутства за израду и објављивање Информатора о раду;

- јачање капацитета Повереника кроз запошљавање додатног броја запослених за послове надзора над применом Закона о приступу информацијама од јавног значаја у делу који врши Повереник, као и обезбеђивање финансијских средстава ради потребних обука за друге органе који врше надзор над применом Закона.

Према Акционом плану за спровођење реформе јавне управе за период 2021.-2025. година, у оквиру Мере 6.5 -Унапређење реактивне транспарентности, поступање по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних органа између осталог након доношења Измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, предвиђена је и активност под бројем 3 - јачање кадровских капацитета Повереника, при чему су исказана и потребна и финансијска средства за ту намену, том приликом се имало у виду да се број запослених код Повереника повећава за 20 извршилаца, углавном у највишим звањима, имајући у виду делокруг рада Повереника и сложеност послова. Како је у међувремену, Предлогом закона прописано да Повереник може образовати канцеларије и ван свог седишта за шта је потребно обезбедити и одређен број извршилаца, то се може оквирно проценити да ће Повереник након ступања на снагу напред наведених закона имати потребу за повећањем броја запослених до 30 извршилаца.

- 2) **Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?**
/
- 3) **Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?**
/
- 4) **Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?**
/
- 5) **Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз реистрибуцију постојећих средстава?**
/
- 6) **Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?**
/

Прилог 6

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА

- 1) Које трошкове и користи ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?**

Нема додатних трошкова за проширени круг субјеката који су новим Законом у обавези да га примењују, већ предложене измене свеобухватно унапређују транспарентност рада кроз нови систем израде и објављивања информатора о раду органа власти, чиме се остварује право јавности на приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији.

Предложеним новим чланом 9. основног закона врши се прецизирање неколико значајних изузетака у којима је могуће ускраћивање права на приступ информацијама од јавног значаја, у коме се у тачки 2) прецизира да су информације из правно уређених поступака заштићене само док ти поступци трају, међу којима је наведен и поступак испитивања повреде конкуренције у смислу закона којим је уређена заштита конкуренције.

Привредни субјекти који су предвиђени као нови органи власти овим изменама и допунама Закона - тачке 6) и 7) члана 3. Закона, неће имати додатне трошкове при спровођењу овог закона, осим у случајевима кршења законских одредаба и кажањавања, у ком случају су трошкови оправдани. Повећан опсег рада при примени овог закона се не може унапред предвидети генерално за сва привредна друштва, али се може очекивати да се број поднетих захтева пропорционално увећава са величином самих привредних друштава, што одговара и повећаним државним буџетом, односно јавним средствима којим се финансирају, те у истом смислу и количином информација од јавног значаја којима располажу.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту и на који начин?**
/
- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?**
/
- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?**
/
- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?**
/
- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге, као и права, обавезе и одговорности послодаваца?**
/

Прилог 7

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ДРУШТВО

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?**

Изменама и допунама Закона нису предвиђени трошкови за грађане. С друге стране обезбедиће се да поступак приступа информацијама од јавног значаја постигне боље резултате у циљу квалитетнијег и ефикаснијег реализовања права грађана и осталих тражилаца информација и генерално бољој информисаности друштва; већи степен правне сигурности; повећана транспарентност рада органа јавне управе; потпуније остварење јавног интереса; квалитетније утврђивање јавне политике засноване на ажурним и потпуним подацима; побољшано праћење стања у областима у којима се остварују циљеви употребе јавних средстава. Кључни ефекти, са аспекта грађана, постићи ће се омогућавањем коришћења Портала на којем ће са једног места моћи да приступе информаторима о раду свих законских обвезника; обезбедиће се изузетно висок ниво ажурности информација – све промене у информаторима ће морати да се унесу у року од 30 дана од дана настанка промене, док се до сада морало чекати чак и годину дана, односно до момента издавања новог информатора; квалитетније коришћење информација – машински читљив облик информатора ће омогућити лакши развој услуга и дигиталних решења за одређене социјалне услуге или друштвене промене (нпр. креирање веб или мобилне апликације која би грађанима пружала неопходне информације о нпр. потребној документацији за остваривање неког права и др).

Предложеним законским изменама утиче на утврђивање критеријума када се тражиоцу може ускратити приступ информацијама од јавног значаја. Предложеним новим чланом 9. основног закона врши се прецизирање неколико значајних изузетака у којима је могуће ускраћивање права на приступ информацијама од јавног значаја, у циљу отклањања нејасноћа у погледу домаћаја постојећих одредби члана 9. Закона.

Прецизирање да изузеци од остваривања права нису апсолутни, и на тај начин омогућава се примена начела сразмерности ограничавања права, чак и у случајевима када би интерес права био супротстављен интересу заштите живота неког лица, будући да нужно не би морао да у целости искључи остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, што мора бити посебно образложено у решењу.

У тачки 2) се прецизира да су информације из правно уређених поступака заштићене само док ти поступци трају. У оквиру тачке 3) уводи се и изузетак везан за међународне арбитражне поступке који и након доношења пресуде носе ознаку поверљивости и подлежу посебним правилима у погледу њиховог објављивања.

Такође, прецизирају се и изузеци који се односе на заштиту економских интереса Републике Србије, или угрожавање спровођења монетарне, фискалне и девизне политике, финансијске стабилности, управљања девизним резервама, надзора над финансијским институцијама или издавања новчаница и кованог новаца (тачка 4), заштиту од повреде пословних интереса физичких и правних лица у поступцима пред Комисијом за заштиту конкуренције, заштиту права интелектуалне и индустријске својине, уметничких и културних добара (тачка 5), као могућих разлога за ограничење права јавности да зна, јер је пракса показала да се захтеви често односе на ситуације у којима би приступом информација, на начин да се тражиоцу достави копија документа, ова права, односно добра могла бити угрожена. Предложеним допунама отклањају се честе дилеме код поступања органа власти по захтевима који се односе на ове врсте информација.

У тачки 5) се врши, пре свега, терминолошко усклађивање са Законом о тајности података („Службени гласник РС“, број 104/09), који је донет пет

година након доношења Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тако што се уводи генерички појам „тајни податак“, уместо набрајања ознака тајности које стављају државни органи. Предлаже се да се у круг података који се заштићују овом тачком уврсте и подаци којима располаже Државно правобранилаштво о заступаним субјектима у поступку за споразумно решавање спора, односно у судском, управном или другом поступку.

Међутим, тајни податак треба посматрати и системски тумачити заједно са одговарајућим одредбама из предложеног измењеног члана 16, према којима се поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја који се односи на тајни податак разликује у односу на то да ли је захтев поднет органу који је одредио тајност податка, или органу који је само у поседу тог податка. У истом смислу треба посматрати и одредбе измењеног члана 16, којима је прописан начин поступања органа који је одредио тајност податка и садржај образложења решења којим је одбијен приступ тајном податку.

Предложеном изменом члана 13. (као и његовог назива) жели се ставити нагласак на посебне случајеве у којима је орган власти може у одређеним ситуацијама да одбије захтев за приступ информацијама, када је захтев такав да би поступање по захтеву онемогућило или у великој мери отежало редован рад тог органа власти. Наравно, поставиће се питање граница које предложено решење поставља пред органе власти, када одлучују да ли сваки конкретан захтев могу одбити са позивањем на овај члан Закона, посебно у ситуацији када се захтева велики број информација, уместо да се позову на законску могућност поступања по захтеву у продуженом року. У овом случају ће корективни фактор поступања органа представљати другостепени органи, који ће одлучивати о евентуалним жалбама, односно тужбама због одбијања захтева.

У овом сегменту анализе потребно је поменути измене члана 16. важећег закона где се предвиђа да орган јавне власти може тражиоцу упутити и електронским путем, прецизира да се у том случају дан поступања по захтеву сматра дан слања одговора електронском поштом.

Кључне измене, тачније допуне постојећег члана 16. Закона односе се на поступање по захтевима који се односе на информације које су означене као тајни податак, односно пословна или професионална тајна. Предложеним одредбама се разликује поступање органа власти којем је упућен захтев за приступ информацијама, у зависности од тога да ли је у питању орган који је одредио тајност податка, или је само у његовом поседу као корисник. Наиме, корисник тајног податка неће бити у обавези да поступи по оваквом захтеву, већ ће бити дужан да га, у року од осам дана од пријема, проследи органу власти који је одредио тајност податка и о томе обавести тражиоца информације. Од овог правила постоји један изузетак: ако се захтев односи само на добијање саопштења да ли орган власти којем је захтев упућен поседује тајни податак, тај орган власти ће бити дужан да по том захтеву поступи, односно тражиоцу одговори о поседовању траженог податка.

С друге стране, орган власти који је одредио тајност податка треба да, разматрајући захтев, процени да ли и даље постоје разлози због којих је податак одређен као тајни и, у зависности од извршене процене, опозове тајност и тражиоцу омогући приступ траженом податку, или одбије захтев, с тим што је у том случају у обавези да у решењу о одбијању захтева наведе разлоге због којих је податак одређен као тајни, односно разлоге због којих податак и даље треба да остане тајан. Обавеза навођења разлога због којих тражена информација представља професионалну односно пословну тајну постоји и у

случају доношења решења о одбијању захтева за приступ овим информацијама.

Такође, Предлог закона уређује практичан проблем са којим се органи власти суочавају када су захтеви тако формулисани да обухватају приступ великом броју докумената, што би оптеретило рад органа власти. У том случају би било сасвим примерено и рационално да се орган власти обрати тражиоцу информације, укаже му на обухват захтева и тешкоће које из тога проистичу, те му предложи прецизирање захтева, у циљу сужавања обухвата, или увид у тражену документацију, како би се одлучио који су му од многобројних докумената заиста потребни. На предложени начин се оранима власти сугерише начин превазилажења уоченог проблема у поступању по појединим захтевима, са позитивним импликацијама и на смањење трошкова поступања.

У вези са могућношћу продужења рока за поступање по захтеву на 40 дана, предлаже се прецизирање обавезе органа власти да тражиоца информације обавести и о разлозима због којих није у могућности да по захтеву поступи у основном року од 15 дана.

Новим ставом прописује се обавеза органа власти да у решењу о одбијању захтева по основу из члана 13. тачка 2) Закона посебно образложи зашто по захтеву није могао да поступи, односно да наведе разлоге који оправдавају одбијање захтева у овом случају.

Предложеним изменама и допунама члана 30. Закона врше се, пре свега, значајна прецизирања у сврху унапређења поступка избора Повереника. За разлику од садашњег решења, према којем кандидата за Повереника предлаже одбор надлежан за информисање, предлаже се да ту надлежност преузме одбор надлежан за државну управу, имајући у виду и околност да је у његовој надлежности разматрање годишњих извештаја о раду Повереника. Предлаже се, такође, да предлоге кандидата за Повереника надлежном одбору могу да предложи посланичке групе у Народној скупштини, што је решење које већ постоји у Закону о Заштитнику грађана. Предлаже се и прописивање обавезног јавног разговора одбора са кандидатима, којима треба да буде омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања дужности Повереника, што је у складу и са одредбом члана 203. став 3. Пословника Народне скупштине, којом је предвиђено организовање оваквог разговора пред скупштинским одборима надлежним за предлагање функционера које бира Народна скупштина.

Битну новину поступка избора Повереника представља увођење института јавног позива свим заинтересованим лицима да се пријаве као потенцијални кандидати за ову дужност. Предлаже се да јавни позив распише председник Народне скупштине и да се тај позив објави на веб презентацији Народне скупштине и у једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији целе државе, јер се сматра да би на наведени начин јавни позив био доступан најширој јавности.

Објављивање јавног позива је у друштвеном интересу. Јавним позивом повећава се друштвени утицај и контрола у поступку избора Повереника и омогућава најширем кругу лица да на формално уређен начин изразе своју заинтересованост да у поступку учествују у својству кандидата за Повереника. Поред тога, посланичке групе ће искључиво моћи да предложе за кандидата оно лице које се налази на претходно утврђеној листи кандидата који испуњавају законом прописане услове за избор. Међутим, оно што је можда најважније и што би требало оправдано очекивати увођењем института јавног позива у поступку избора Повереника, јесте то да ће посланичке групе приликом одабира лица са утврђене листе, настојати да одаберу најбољег

кандидата са листе како би јавности пружили одговарајуће образложење за учињен одабир кандидата којег ће предложити.

Велики допринос бољој примени овог закона, тиме и већем нивоу остварења овог права од стране самих грађана, ће допринети увећана могућност Повереника да кажњава случајеве неприступања по захтеву („ћутање управе“), односно давањем овлашћења Поверенику да издаје прекршајне налоге у тим ситуацијама. Имајући у виду превелики број жалби које се подnose у тим случајевима на годишњем нивоу, овај вид корективне функције Повереника ће већ у првој години примене утицати на побољшавање примене овог закона од старне свих органа власти. Такође је ова корективна функција Повереника ојачаја проширењем овлашћења на случајеве кршења одредби закона које се односе на изразу информатора о раду али и при годишњем извештавању Повереника од стране органа власти.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?
/
- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?
/
- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?
/
- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?
/
- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?
/
- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?
/

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

/

Прилог 8

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Предвиђеним измена законског оквира пружена је заштита природним добрима и заштити биљних и животињских врста. Нове одредбе члана 9. којим се пружа заштита природним добрима су унете из разлога усклађивања националног законодавства Републике Србије са Директивом 2003/4/ЕЦ о доступности јавности информација о животној средини (Directive 2003/4/EC of the European parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC) и Законом о потврђивању Конвенције о доступности информација и учешћа јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 38/09). На овај начин орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме угрозио животну средину на коју се тражена информација односи, односно одавање информација о локацији на којој се налазе ретке биљне и животињске врсте а што ће орган власти морати у решењу да образложи.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Предложене измене којима се пружа заштита природним добрима важне су и са аспекта спровођења обавеза из међународних уговора као што су Конвенција о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре и Конвенција о биолошкој разноврсности у погледу заштите и очувања дивљих врста односно природних добара. Пружена је заштита информација о дивљим врстама, попут локација на којима се примерци налазе, која може угрозити њихов опстанак у природи због потенцијалног криволова и илегалног сакупљања, или у случају примерака који се држе у заточеништву, крађе или убијања истих ради илегалне трговине и сл. С обзиром на изнето јасно је да ће изабрана опција утицати позитивно на очување и унапређење квалитета екосистема, као и на флору и фауну.

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

/

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

- /
- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?
- /

Прилог 9

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ УПРАВЉАЧКИХ ЕФЕКТА

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?**

Предвиђеним изменама и допунама закона не уводе се организационе, управљачке ни институционалне промене, осим реформе информатора о раду, који ће се одвијати електронским путем преко јединственог информационог система информатора о раду.

Реформом информатора о раду унапређен је начин израде, објављивање и ажурирање истог, и то тако што се уводи јединствени информациони систем информатора о раду којим је превиђено да се сви информатори попуњавају електронски преко апликације на званичној веб презентацији Повереника, а која ће обезбедити да више не постоје непотпуни информатори и да се сви налазе на једном месту. Законом је одређен рок од 30 дана за ажурирање података у информатору и предвиђена је посебна казна за непоступање, док ће прецизан начин употребе овог система бити уређено подзаконским актом Повереника. У складу са тим предвиђена је и измена члана 40. Закона тако што се прописује да Повереник израђује Упутство о изради и начину објављивања информатора о раду и пружа савете, на захтев органа власти, у циљу правилног, потпуног и благовременог испуњења обавезе објављивања информатора о раду. Такође Предлогом закона је предвиђено повећање обима информација које органи достављају Поверенику, у циљу спровођења закона, на годишњем нивоу, такође је прописано у члану 26. којим се мења члан 43. важећег закона да Повереник прописује образац и начин достављања годишњег извештаја о радњама органа предузетих у циљу примене овог закона. Прелазним и завршним одредбама Предлога закона остављен је период од годину дана од усвајања до примене закона за упознавање и припрему органа у вези са новим начином израде информатора о раду. У том периоду Повереник ће израдити свеобухватно и прецизно упутство о начину коришћења јединственог информационог система информатора о раду, које ће омогућити правилну и успешну примену ових одредби.

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?**

С обзиром да се изменама члана 3. Закона проширује круг законских обвезника, као и да су сви обвезници изједначени у обиму обавеза, за одређене органе власти то значи да ће имати нове обавезе – да поступају по захтевима за слободан приступ, да извештавају Повереника о примени закона, као и да израђују информатор о раду. Постојећа јавна управа има довољно расположивих капацитета за ефикасно спровођење ових активности, имајући у виду да је испуњавање ових обавеза убрзано и унапређено тиме што се исто врши искључиво електронским путем (извештавање Повереника и информатор о раду). С обзиром да је прелазним и завршним одредбама одређено да се

примена одредаба о информатору о раду одлаже за годину дана од ступања на снагу Закона, обезбеђен је временски простор за упознавање овлашћених лица о начину спровођења ове обавезе, док ће истовремено бити процењено да ли је за одређене законске обвезнике потребно обезбедити додатно информисање.

- 3) **Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?**
/
- 4) **Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?**
/
- 5) **Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?**
/
- 6) **Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?**

Предвиђене измене и допуне Закона директно и у великој мери утичу на повећање одговорности и транспарентности рада јавне управе. Пре свега утицај који ће повећање круга лица на које се закон односи и њихово изједначавање у свеобухватности испуњавања законских обавеза, ће имати изузетно велики утицај на подизање нивоа информисаности о раду јавног сектора. Имајући у виду наведене измене члана 3. Закона али и реформу информатора о раду корпус доступних информација о раду јавне управе ће бити у великој мери повећан. Реформа информатора о раду којом је предвиђено да ће на Порталу информатора о раду бити информатори свих законских обвезника на једном месту, а сви ће бити и у машински читљивом облику у складу са европским OPEN DATA стандардима, те да ће све промене у информаторима бити унете у року од 30 дана од дана настанка промене, ће директно утицати на повећање транспарентности рада јавног сектора, а притом и имати позитиван утицај и на поверење грађана у државни систем.

За јединствени информациони систем, потребно је имплементирати одређен софтвер, спровести одређен број обука код Повереника за лица која ће управљати коришћењем софтвера, који ће спровести одређене обуке за кориснике односно органе власти. Средства потребна за спровођење закона, између осталог планирана су и за један број обука, (12-15 обука) од којих ће неке од обука бити за запослене код Повереника, а друге обуке за кориснике односно органе власти. Обуке ће се обављати у 2022. години и 2023. години како је наглашено у образложењу Предлога закона. Средства за напред наведене намене биће потребно обезбедити у буџету за 2022. односно 2023. годину. У оквиру наведених средстава на економској класификацији Повереника, планирана су средства и за напред поменути софтвер ради увођења Јединственог информационог система Информатора о раду, средства за израду новог Упутства за израду и објављивање информатора о раду и Обрасца за достављање извештаја. Како је већ у образложењу наведено, потребна средства треба обезбедити у Буџету Републике Србије за исказане године.

Транспарентност рада ће бити унапређена и кроз повећање броја обавезних информација о раду органа при спровођењу овог закона које су обавезни да достављају Поверенику, тако што се сада достављају и информације о одговорном и овлашћеном лицу, броју поднетих захтева који се односе на информације о здрављу и заштити животне средине, броју поднетих захтева који се односе на информације о располагању јавним средствима и броју поднетих захтева који се односе на информације о поступање органа јавне власти у вршењу послова из своје надлежности. Нове законске одредбе о управном извршењу ће после неколико година омогућити несметано новчано кажњавање лица која не поступају у складу са Законом и утицати на повећавање одговорности у раду јавног сектора. Тиме ће бити отклоњена препрека проузрокована одредбом важећег Закона о општем управном поступку о расписивању новчане казне за правна лица, али и томе што ће спровођење бити обезбеђено кроз судски поступак у складу са Законом о извршењу и обзбеђењу. Такође, повећан износ казни и унапређен поступак новчаног кажњавања ће позитивно утицати на дисциплину органа јавне власти у спровођењу овог закона и остваривању овог права.

Битну новину у поступку избора Повереника представља увођење института јавног позива свим заинтересованим лицима да се пријаве као потенцијални кандидати за ову дужност. Предлаже се да јавни позив распише председник Народне скупштине и да се тај позив објави на веб презентацији Народне скупштине и у једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији целе државе, јер се сматра да би на наведени начин јавни позив био доступан најширој јавности.

Објављивање јавног позива је у друштвеном интересу. Јавним позивом повећава се друштвени утицај и контрола у поступку избора Повереника и омогућава најширем кругу лица да на формално уређен начин изразе своју заинтересованост да у поступку учествују у својству кандидата за Повереника. Поред тога, посланичке групе ће искључиво моћи да предложе за кандидата оно лице које се налази на претходно утврђеној листи кандидата који испуњавају законом прописане услове за избор. Међутим, оно што је можда најважније и што би требало оправдано очекивати увођењем института јавног позива у поступку избора Повереника, јесте то да ће посланичке групе приликом одабира лица са утврђене листе, настојати да одаберу најбољег кандидата са листе како би јавности пружили одговарајуће образложење за учињен одабир кандидата којег ће предложити.

- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?**

/

Прилог 10:

КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ РИЗИКА

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?**

У току израде текста Предлога закона у складу са прокламованим транспарентним поступком доношења прописа одржаван је сталан контакт Министарства и цивилног сектора као и сарадња са представницима службе Повереника. Сам Повереник је био члан Посебне радне групе и активно учествовао у формулисању измена и допуна Закона као и представници невладиних организација Транспарентност Србија и Партнери Србија. У том циљу одржано је више састанака, спроведена је јавна расправа у периоду од 27. маја до 16. јуна 2021. године, која је у складу са Пословником Владе објављена на сајту Министарства и порталу еУправа. Усвајање овог закона је планирано Годишњим планом рада Владе за 2021. годину. Циљ сарадње са цивилним сектором је у потпуности остварен и кроз коментаре и предлоге који су стигли од стране организација цивилног друштва и заинтересованих појединаца чији уплив у побољшање текста Предлога закона је веома видљиво. У наставку је извештај о спроведеној јавној расправи.

Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције ?

Највећи ризик представљају кратки рокови почетка примене закона, па самим тим и обављање свих активности (израда софтвера, проба софтвера, обука запослених код Повереника, обука запослених у једном броју органа власти) али се са тим у вези дошло до решења кроз оперативни план редоследа радњи који ће уз максимално ангажовање Повереника обезбедити у року почетка примене ових одредби закона. Повереник очекује да ће након ступања на снагу закона, у роковима утврђеним законом, обезбедити све потребне ресурсе за почетак рада Јединственог информационог система Информатора о раду. Такође, напомињемо да је Повереник надлежан за примену Закона о заштити података о личности и поседује сертификат ISO 27701 -Систем управљања информационом сигурношћу којим се обезбеђује заштита безбедности података. Ради ефикаснијег приступања и рада самог Јединственог информационог система Информатора о раду предвиђен је шири круг обука за запослене у органима власти. Овај ризик ипак је значајно смањен прелазном и завршном одредбом Предлога закона која предвиђа да су органи власти који у складу са чланом 24. овог закона (измењени члан 39. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја) имају обавезу израђивања информатора о раду, дужни да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона израде информаторе у складу са одредбама тог члана 24. На овај начин дат је додатан временски простор Поверенику да правилно успостави нови електронски систем информатора о раду, чиме је ризик за спровођење изабране опције умањен.

По питању ризика који се односе на ситуације када у другостепеном поступку Повереник буде упућивао разлоге за опозив тајности података у складу са законом који регулише тајност података, Повереник је на становишту да не постоје посебни ризици, осим уобичајених, који се односе на поступање органа по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја и поступања по овлашћењима које има Повереник и решењима Повереника.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство државне управе и локалне самоуправе

2. Назив прописа

**ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
DRAFT LAW ON AMENDMENTS ON LAW ON FREE ACCESS TO
INFORMATION OF PUBLIC IMPORTANCE**

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

Споразум члан 72. – усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције

- а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

НПАА- 3.23. Правосуђе и основна права; 3.23.3. Основна права

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Директива (EU) 2019/1024 Европског парламента Савета од 20. јуна 2019. године о отвореним подацима и поновној употреби информација јавног сектора
Директива 2003/4/ЕС Европског парламента и Савета од 28. јануара 2003. о јавном приступу информацијама о животној средини и стављање ван снаге Директиве 90/313/ЕЕС

Уредба (EU) 2016/679/EZ Европског парламента - Општа уредба о заштити података (GDPR) унета је у правни систем Републике Србије кроз Закон о заштити података о личности („Сл.гласник РС“ број 87/2018), са којим је овај Предлог закона у потпуности усаглашен.

- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

1. Назив прописа Европске уније : Директива (ЕУ) 2019/1024 Европског парламента Савета од 20. јуна 2019. године о отвореним подацима и поновној употреби информација јавног сектора	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32019L1024
3. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство државне управе и локалне самоуправе	4. Датум израде табеле: 10 септембар 2021.
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2017-595
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ⁴	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
2 (1)	1. Орган јавне власти значи државни, регионални или локални орган, јавноправно тело или удружење које је основао један или више таквих органа или једно или више јавноправних тела; 2. „јавноправна тела“ представљају тела која поседују све од следећих карактеристика: (а) успостављена су посебно у сврху	3. којим се мења члан 3	Орган јавне власти (у даљем тексту: орган власти) у смислу овог закона јесте: 1) орган Републике Србије; 2) орган аутономне покрајине; 3) орган општине, града, градске општине и града Београда; 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је	ПУ	Предлог закона приликом одређивања круга лица која се сматрају органом власти прави две категорије таквих органа, при чему за једну од њих („државни орган”) одређује већи број обавеза (нпр. израда информатора и подношење извештаја	

⁴ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

2.(2)	<p>остваривања општег интереса, које нису индустријске или комерцијалне природе; (б) имају својство правног лица;</p> <p>(ц) већим делом су финансирана од странедржавних, регионалних или локалних органа или других јавноправних тела или у погледу управљања подлежу надзору тих тела или имају управни, управљачки или надзорни одбор у којем више од половине чланова именује државни, регионални или локални орган или јавноправно тело.</p> <p>3. „јавно предузеће“ представља свако активно предузеће над којим органи јавне власти могу извршавати, директно или индиректно, преовлађујући утицај на основу свог власништва у њему, финансијског учешћа у њему, или на основу правила којима је уређено. Сматра се да постоји преовлађујући утицај органа јавне власти у било којем од следећих случајева у којим органи директно или индиректно:</p> <p>(а) држе већину уписаног капитала предузећа; (б) располажу већином гласова повезаних са акцијама које је издало предузеће; (ц) могу именовати више од половине чланова управног, управљачког или надзорног тела предузећа;</p>		<p>основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог члана;</p> <p>5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог члана са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања;</p> <p>6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог члана са 50% или више акција или удела у збиру;</p> <p>7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог члана;</p> <p>8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности;</p> <p>9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења;</p> <p>10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог члана, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.“.</p>	<p>Поверенику).</p> <p>Предлогом је предвиђено да се у органе власти, уз јединице локалне самоуправе (општине, градове и град Београд) уврсте и органи градских општина.</p> <p>Посебно се прецизира досадашња дефиниција „правног лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган“, тако што се наводи да под органе власти спадају и јавна предузећа, установе, организације и друга правна лица, која су основана прописом или одлуком органа РС, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, укључујући ту и градске општине.</p>	
2. (3)				<p>Законом се прецизира да у круг органа јавне власти спадају и привредна друштва у већинском државном власништву, под којим се подразумева већинско власништво било ког од раније наведених органа власти, појединачно или у збиру. Проширује се круг обвезника закона и на тзв. „ћерке фирме“, односно на привредна друштва која су у већинском власништву или под управљачком контролом поменутих привредних друштава али и других органа власти, заједно или појединачно,</p>	

					као и на друга правна лица која су основана од стране свих наведених привредних друштава.	
--	--	--	--	--	---	--

1. Назив прописа Европске уније : Директива 2003/4/ЕС Европског парламента и Савета од 28. јануара 2003. о јавном приступу информацијама о животnoj средини и стављање ван снаге Директиве 90/313/ЕЕС		2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32003L0004	
3. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство државне управе и локалне самоуправе		4. Датум израде табеле: 10 септембар 2021.	
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја		6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2017-595	
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ⁵	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености

⁵ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
4. (2)	Државе чланице могу одредити да захтев за информације о животној средини буде одбијен ако би објављивање информација негативно утицало на: (х) аштиту животне средине на који се односи тај податак, као што је станиште ретких врста;	4. which amended Article 9)	: Орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 7) угрозио животну средину или ретке биљне и животињске врсте;	ПУ		